

Møte tirsdag den 9. desember kl. 10

President: J ø r g e n K o s m o

D a g s o r d e n (nr. 30):

1. Innstilling fra næringskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2004 vedrørende rammeområde 9 Nærings- og handelsdepartementet, rammeområde 10 Fiskeridepartementet og rammeområde 11 Landbruksdepartementet (Budsjett-innst. S. nr. 8 (2003-2004), jf. St.prp. nr. 1 (2003-2004) og St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 3, 4, 9 og 10 (2003-2004))
2. Innstilling fra næringskomiteen om endringer av løyvingar på statsbudsjettet 2003 under Nærings- og handelsdepartementet (Innst. S. nr. 71 (2003-2004), jf. St.prp. nr. 18 (2003-2004))
3. Innstilling fra næringskomiteen om endringer av bevilgninger på statsbudsjettet for 2003 under Landbruksdepartementet (Innst. S. nr. 68 (2003-2004), jf. St.prp. nr. 19 (2003-2004))
4. Innstilling fra næringskomiteen om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 66/2003 om innlemming i EØS-avtalen av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 999/2001 om regler for å forebygge, bekjempe og utrydde visse overførbare spongiforme encefalopatier, med endringer (Innst. S. nr. 72 (2003-2004), jf. St.prp. nr. 8 (2003-2004))
5. Forslag fra stortingsrepresentant Øystein Hedstrøm på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 13. november 2003 (jf. Innst. O. nr. 11): «Stortinget ber Regjeringen gjennomføre en uavhengig undersøkelse av bopliktens faktiske betydning for bosettingen, annen aktivitet og utvikling i distriktene.»
6. Referat

Presidenten: Det foreligger tre permisjonssøknader:

- fra representantene Ingmar *Ljones* og Ingvild Vaggen *Malvik* om permisjon i tiden fra og med 9. desember til og med 12. desember for å delta i den niende Partskonferansen under FN's klimakonvensjon i Milano
- fra Arbeiderpartiets stortingsgruppe om sykepermisjon for representanten Synnøve *Konglevoll* fra og med 9. desember og inntil videre

Etter forslag fra presidenten ble enstemmig besluttet:

1. Søknadene behandles straks og innvilges.
2. Følgende vararepresentanter innkalles for å møte i permisjonstiden:
For Hordaland fylke: Pål *Kårbø*
For Troms fylke: Knut Werner *Hansen*
For Sør-Trøndelag fylke: Jørund *Leknes*
3. Pål *Kårbø* og Jørund *Leknes* innvelges i Lagtinget for den tid de møter for henholdsvis representantene Ingmar *Ljones* og Ingvild Vaggen *Malvik*.

Presidenten: Pål *Kårbø*, Knut Werner *Hansen* og Jørund *Leknes* er til stede og vil ta sete.

S a k n r . 1

Innstilling fra næringskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2004 vedrørende rammeområde 9 Nærings- og handelsdepartementet, rammeområde 10 Fiskeridepartementet og rammeområde 11 Landbruksdepartementet (Budsjett-innst. S. nr. 8 (2003-2004), jf. St.prp. nr. 1 (2003-2004) og St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 3, 4, 9 og 10 (2003-2004))

Presidenten: Etter ønske fra næringskomiteen vil presidenten foreslå at debatten blir begrenset til 1 time og 40 minutter, og at taletiden blir fordelt slik på gruppene:

Arbeiderpartiet 25 minutter, Høyre 20 minutter, Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti 15 minutter hver, Kristelig Folkeparti 10 minutter og Senterpartiet, Venstre og Kystpartiet 5 minutter hver.

Videre vil presidenten foreslå at det blir gitt anledning til replikkordskifte på inntil tre replikker med svar etter innlegg av hovedtalerne for hver partigruppe og fem replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av Regjeringen innenfor den fordelte taletid.

Videre blir det foreslått at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Olav Akselsen (A) (leiar for komiteen): Det siste året har 20 000 industriarbeidsplassar forsvunne. I Noreg i dag er det no faktisk fleire uføretrygda enn det finst industriarbeidarar. Dette er etter mitt syn svært bekymringsfullt, men det som bekymrar meg endå meir, er at så få bekymrar seg.

Me er no sannsynlegvis det landet i Europa som har lågast industrisyssetjing. Sjølv om det er ein del positive signal som me skal gle oss over, trur eg det er stor fare for at nedgangen i industrisyssetjinga i Noreg held fram. Kraftforedlende industri står overfor kjempeutfordringar. I gjennomsnitt betaler denne bransjen i dag 11 øre for krafta, som er ein av dei viktigaste innsatsfaktorane. Om få år vil dei fleste kontraktane på dette området gå ut, og alt tyder i dag på at mange vil få både dobla og tredobla utgiftene sine til ein av dei viktigaste innsatsfaktorane. Mange av desse bedriftene driv heilt på marginen i dag, og det er ikkje særleg vanskeleg å spå at nedgangen vil halda fram, og at det i verste fall vil bety nedlegging for mange av desse bedriftene.

Ein annan bransje som slit, er næringsmiddelindustrien. Me les jo stadig vekk om auka import av halvheva brød og andre halvferdige produkt, som fyller opp ein stadig større del av dei norske butikkyllene. Me les om import av øl, og me ser at sannsynlegvis er dette berre begynnelsen på ein trend. På grunn av WTO og andre internasjonale avtalar vil ein god del av importreguleringane på desse områda forsvinna eller bli reduserte, og i tillegg vil WTO sannsynlegvis føra til redusert produksjon

av mat i Noreg, noko som igjen vil slå negativt ut for denne bransjen.

Det siste året har 5 000 arbeidsplassar forsvunne i offshorenæringa. Dessverre er det veldig mykje som tyder på at dette berre er begynnelsen. Med dei planane som no ligg på bordet for investeringar på norsk sokkel, ser ein at nivået på slike investeringar vil bli halvert under få år. Konsekvensane av dette kan bli svært dramatiske. Me veit at norsk fiskeindustri på mange måtar ligg med broten rygg, og det skal svært mykje til før ein kjem seg opp og fram igjen.

Det som Noreg hadde trunge i den situasjonen som Noreg no er inne i, er ei aktiv regjering som tok desse utfordringane på alvor, og som sette ein innsats inn for å snu utviklinga. Dessverre må me konstatera at ei slik regjering har ikkje Noreg i dag. Regjeringa har gjort altfor lite for å snu den negative trenden, og har heller ikkje noka offensiv haldning til korleis ein skal møte dei nye utfordringane. Skal me få industrien på fote igjen, må me føra ein aktiv politikk, og me må kanskje ha både ein stor og ein liten næringspolitikk i Noreg.

Den store politikken må sjølvsagt gå på å ha orden i økonomien. Me må ha låg rente. Me må ha låg kronekurs, og me må ha ein smidig offentleg sektor. Dette har sjølvsagt betydning for kor mykje pengar me kan bruka i denne nasjonen, og det har betydning for kor mykje me som politikarar kan bruka over dei offentlege budsjetta. Orden i økonomien er ein føresetnad for å lukkast, men det er ikkje nok. Derfor er det òg nødvendig med det me kan kalla ein liten næringspolitikk – dei tiltaka som ein set i verk for å få hjula i gang igjen. Slike tiltak er verkemiddel og program for å stimulera til ny vekst, løyvingar til SND, å setja i gang program som «Innovasjon Møbel», program for nye marine artar, program for skjelnæringa og f.eks. program for kulturbasert næringsutvikling i Noreg. På dette området har Regjeringa dessverre svikta totalt. Dessverre har ein nok ein gong foreslått å kutta kraftig i dei postane som kunne bidra til å få fram dei nye jobbane.

Så vidt eg veit, er Noreg det einaste landet som baserer politikken sin på såkalla næringsnøytralitet. Sjølv dei mest liberalistiske landa er opptekne av å skjerma og ta vare på eige næringsliv. Alle andre land har ein ambisjon om å få til noko på dette området, men den norske regjeringa lèt ideologien vera viktigare enn omsynet til å finna fram til praktiske løysingar for eige næringsliv. I Noreg er det berre finanspolitikken og skattelette og ingen andre verkemiddel som skal hjelpe. Med Høgre si haldning til EU burde det vera eit stort paradoks at EU sjølv har ein svært aktiv næringspolitikk og store ambisjonar om å vera verdsléiande på mange område. Dei har ført ein aktiv politikk for å nå desse måla, og dei set parameter som dei stadig vekk måler seg etter. Dette burde vera noko som me i Noreg kunne læra av.

For Arbeidarpartiet vil sysselsetjing alltid vera ei av dei aller viktigaste sakene. Derfor er dette ein raud tråd i budsjettet vårt. Me ønskjer at utstyra næringsministeren med verktøy til å gjera jobben, og derfor foreslo me i fjor haust ei rekkje ordningar som ville gjort dette mogleg.

Me foreslo det same i vår, og me foreslår det same no i haust. Me ønskjer ein aktiv næringspolitikk. Dette har sjølvsagt betydning for budsjetta våre, men ein aktiv næringspolitikk kan ein òg føra utan at det slår ut i budsjetta. Berre for å nemna eit eksempel: I førre periode la utbyggjarane av Snøhvit-feltet den saka i skuffen fordi dei meinte det ikkje var lønsamt. Så kalla finansministeren dei inn og spurde kva som skulle til for få dette prosjektet på skjenene igjen. Så blei dei etter nokre forhandlingar einige om at her trong ein endringar i skattereglane. Finansministeren foreslo det, og på den bakgrunnen har ein no fått den største investeringa i Nord-Noreg nokosinne.

Eit anna eksempel er eit ønske frå Vestlandet om å få bygd nokre gassbåtar. På bakgrunn av det gjekk Olje- og energidepartementet inn i ein dialog med utbyggjarane og fekk til ei ordning der Statoil skulle få trekkja dette frå på ein framtidig årsrekneskap. Dei fekk investert i to nye gassbåtar, noko som igjen har ført til at ein måtte byggja LNG-anlegg og nye føringsbåtar. Ein har fått stor optimisme og bruk av gass på dette området.

Med dagens regjering ville ingen av desse prosjekta blitt realiserte, dels fordi ingen ville ha gjort den jobben som hadde vore nødvendig for å leggja tilhøva til rette, og dels fordi eg skjønar at Venstre skal ha vetorett på slike område.

Det Regjeringa burde gjort, var å setja seg ned med dei ulike bransjane, avdekkja problem og foreslått konkrete ordningar for å avhjelpa situasjonen. Den førre regjeringa hadde t.d. eit kontaktforum for norsk prosessindustri som møtte med jamne mellomrom. Dette blei med ein gong nedlagt av den noverande regjeringa. På same måten som den førre regjeringa greidde å setja Snøhvit på kartet igjen, er eg heilt sikker på at ein større innsats frå Regjeringa òg kunne vore med og gjort det mogleg å få investeringar i norsk aluminiumsindustri. Det er heilt nødvendig for å ta vare på ein viktig bransje og viktige arbeidsplassar i eit område som har få andre alternativ.

Eit av resultatane av det forliket som Arbeidarpartiet og regjeringspartia inngjekk ved årets budsjett, er at Regjeringa no forpliktar seg til ein langt meir aktiv politikk for å få nyinvesteringar og omstilling i dei kommunane som blei ramma av Hydro sine vedtak. Eg håpar at næringsministeren i dag kan gjera greie for for kva initiativ han allereie har teke, og kva han skal gjera vidare for å gjennomføra denne delen av forliket.

Sjølv om dette er viktig for dei lokalsamfunna som eg har nemnt her, og som er nemnde spesielt i avtalen, er det dessverre òg andre samfunn som slit med store omstillingsproblem. Eit slik samfunn er Florø. I løpet av neste år vil sannsynlegvis ein av fire arbeidsplassar forsvinna. 25 pst. av arbeidsplassane er vekk i løpet av nokre få månader. Dette slår sjølvsagt negativt ut for heile samfunnet. Mens resten av landet i dag opplever kjøpefest, er situasjonen i Florø den at òg handelsstanden slit.

Eg håpar at Regjeringa òg vil støtta Florø og andre samfunn som skulle koma i denne situasjonen. Hadde me hatt ein meir aktiv næringspolitikk, hadde me fått gassferjene på beddinga tidlegare, hadde me satsa på ein auka oljeaktivitet i nord, kunne me fått bygd offshorebåtar og

anna som kunne gjort at folk i dag kunne vore i arbeid i staden for å heva trygd. Men då treng ein altså ein offensiv næringspolitikk, og det har me dessverre ikkje i dag.

Noko av det viktigaste ved det forliket som er inngått, er etter mitt syn at me har greidd å reversera forslaga til kutt i permitteringsordningane, noko som er blitt positivt teke imot i bransjen, og som faktisk har gjort at fleire bedriftsleiarar i det siste har gått ut og sagt at på grunn av forliket har dei kunna leggja permitteringsvarsla ned i skuffane. På den måten har me greidd å sikra folk arbeid i ei vanskeleg tid. Eg er derfor glad for at me har fått gjennomslag for det.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Ivar Kristiansen (H): Det slo meg bare at det som manglet rundt representanten Akselsens innlegg om tingenes tilstand i dag, måtte være en sort sørgeramme. Jeg forstår det slik at Arbeiderpartiet ikke akkurat har danset på bordet i glede over alle de prognosene og pilene som peker oppover i det norske samfunnet for tiden.

Mitt spørsmål til Akselsen etter dette innlegget, hvor han gir inntrykk av at Arbeiderpartiet er veldig bekymret over tingenes tilstand i norsk næringsliv, må jo være: Hvordan kan representanten Akselsen få seg til å tro at det vil skape økt sysselsetting, hjelpe norsk næringsliv og gi incitament til økt sysselsetting, når Arbeiderpartiet i sitt alternative statsbudsjett faktisk presterer å klemme til med å foreslå at dette næringslivet skal få 4,2 milliarder kr i økte skatter og avgifter? Her er det mye som ikke henger sammen.

Olav Akselsen (A): Eg trur eg begynner replikksvaret mitt som eg begynte innlegget mitt: Mi største bekymring er at så få bekymrer seg for dei negative signala som er i norsk næringsliv i dag. Eg er sjølv sagt veldig glad for dei positive signala som òg kjem, men dei positive signala dreier seg jo veldig mykje om handel og vandel og i mindre grad om industrien sine kår. Eg føler meg nokså sikker på at skal dette landet greia å møta dei utfordringane som m.a. kjem til uttrykk i Pensjonskommissjonen si innstilling, er me nøydd til å ha ein oppegående industri. Det er dessutan slik at industrien vår er berebjeten i busetjinga i Distrikts-Noreg. Utan industri greier me heller ikkje å ha ein ønskt politikk for busetjing.

Denne regjeringa sin politikk har no vore ført i to år. Me har sett resultatet av det. Det er inga glede i næringslivet – snarare tvert imot. Arbeidarpartiet har alltid hatt industripolitikken som eit av sine viktigaste område. Me har alltid hatt kontroll over økonomien gjennom budsjetta våre, og me har ønskt gjennom verkemiddel å stimulera til ny aktivitet.

Øystein Hedstrøm (FrP): Komiteens leder var veldig opptatt av en aktiv næringspolitikk. Han var også inne på budsjettforliket med regjeringspartiene. Men her har jeg litt vanskelig for å følge hele resonnementet, for det finnes ingen subsidiær virkelighet, selv om Arbeiderpartiet har et eget alternativt budsjettforslag. Det må stil-

le seg bak det budsjettet som blir vedtatt i de forskjellige komiteene, og det innebærer dette med permitteringsreglene. Lønnsplikt under permittering blir økt fra tre til ti dager. Vi får økte avgifter på alkohol og tobakk. Utbyttet i Statkraft og Statnett er rene ranet. Vi får en kjøttavgift som vil gjøre 10 000 arbeidsplasser i kjøttindustrien usikre, mot hva fagforeningene selv sier.

Jens Stoltenberg har sagt at i 2004 vil ikke Arbeiderpartiet fremme forslag som er av budsjettmessig karakter. Betyr det at den aktive næringspolitikken som Arbeiderpartiet står for, må legges på is i hele 2004? Hvordan skal det da gå med å gjenopprette industriarbeidsplassene i Norge?

Presidenten: Presidenten er for øvrig av den mening at å omtale stortingsvedtak som ran ikke er forenlig med god parlamentarisk uttrykksform.

Olav Akselsen (A): Det er sjølv sagt slik at me i Arbeidarpartiet står til ansvar for det me røystar for. Det synest eg fleire i denne salen kunne ta lærdom av.

Jon Lilletun har påstått at eit godt budsjett blei betre med forliket med Arbeidarpartiet. Det er eg ikkje einig i. Eit dårleg budsjett er no blitt betre og har gjeve oss ein moglegheit for å driva ein mykje meir aktiv næringspolitikk, fordi ein del av dei verkemidla som denne regjeringa, med hjelp av Framstegspartiet, i løpet av dei siste to åra nærmast har radert ut, no har kome tilbake på plass. Me har òg gjennom forliket greidd å redusera permitteringseigendelen for bedriftene frå 30 til 10 dagar, og me har greidd å forlengja permitteringstida frå 26 til 40 veker. Eg vel å høyra meir på næringslivet enn eg høyrer på Hedstrøm når me skal vurdera forlikets karakter. Dei seier altså at no ser det mykje betre ut, og dei har større sjanse for å leva med dette enn dei hadde med sitt opprinnelege forslag.

Inge Ryan (SV): Komitelederen er bekymret for at så få bekymrer seg. Jeg kan da berolige ham med at jeg bekymrer meg. Jeg bekymrer meg for framtida for norsk landbruk når jeg ser hva som skjer i Sverige etter at de kom inn i EU, med den enorme avfolkningen av landsbygda. Vi ser at område etter område faktisk legges brakk for befolkningen, og at jordene vokser igjen med lauvskog og diverse annet. Så sier komitelederen at vi må lære av EU. Er det slik at vi også skal lære av EU i landbrukspolitikken? Det kunne jeg tenke meg at Akselsen kunne gi et svar på.

Olav Akselsen (A): Eg må innrømme at eg òg er bekymra for norsk landbruk, men det er heilt uavhengig av EU, for det som skjer, er at det no pågår internasjonale forhandlingar gjennom Verdens Handelsorganisasjon som sannsynlegvis vil bidra til å forandra norsk landbrukspolitikk totalt. Det skjer anten Noreg er med i EU eller ikkje.

Det blir påstått at kanskje så mange som 40 pst. av dei som jobbar i denne bransjen, vil mista jobbane sine dersom WTO sine forslag blir gjennomførte. Då meiner me

at me i denne salen har eit felles ansvar for å prøva å motverka det, og prøva å utnytta dei moglegheitene som finst også innanfor WTO, og ta vare på så stor del av landbruket som mogleg.

Når det gjeld Sverige, har dei ført landbrukspolitikken på ein heilt annan måte enn det Noreg har gjort. Men dei begynte jo for 20–30 år sidan, og den situasjonen som er på den svenske landsbygda, er jo heilt uavhengig av deira medlemskap. Det er òg slik at svenske bondeorganisasjonar faktisk var tilhengarar av EU.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Ivar Kristiansen (H): Det ble jo et historisk forlik denne gang, hvor de såkalte hovedmotstanderne i norsk politikk fant sammen til en løsning som etter min mening var den eneste rette og nødvendige i den tid vi er inne i. Det er ingen grunn til å gjøre noe annet enn å gi Arbeiderpartiet honnør for at de stilte opp og bidrog til å ta ansvar i den situasjonen som man var i budsjettmessig.

Jeg er også glad for at dette forliket innebærer at norsk næringsliv slipper unna de skatteøkninger som ville vært alternativet med en annen regjering. Jeg er også glad for at norsk næringsliv og landet for øvrig slipper den situasjon at et forlik ville innebære økt bruk av oljeinntekter i norsk økonomi, et økt forbruk som ville brakt landet tilbake til den situasjonen man var i da de internasjonale lavkonjunkturperiodene slo til på en slik måte at det brakte konkurranseutsatt sektor i landet i en svært, svært vanskelig situasjon, mange i en nokså håpløs situasjon, som for så vidt representanten Akselsen var inne på i sitt hovedinnlegg, men han unngikk å komme inn på årsakene til at norsk næringsliv fikk de vanskeligheter som han selv beskrev.

Når uttrykk som manglende næringspolitikk blir brukt i denne debatten, blir det på mange måter meningsløst. Jeg våger den påstand at det er ikke på noe område denne regjeringen har lyktes mer enn nettopp på det næringspolitiske området. Når vi tar i betraktning den lavkonjunkturperioden vi har vært igjennom, det utgangspunktet norsk industri og næringsliv hadde da Stoltenberg-regjeringen gikk av, lå vi, med Russland som ett unntak, på europatoppen på rentefot og hadde en kronkurs som var så sterk at eksportindustrien led hver dag. Vi hadde noen lønnsoppgjør bak oss som gjorde at man sakte, men sikkert kvelte den norske konkurransekraften. I perioden som har gått, når vi nå snart tar fatt på det tredje budsjettår, ser vi at vi har vært i stand til å gi tilbake håp, tro og optimisme, det som skal skape grunnlag for verdiskaping, for økt sysselsetting og økt satsing og nyskaping i norsk næringsliv. Da er ikke den gamle medisinen som førte til de mange problemene i en situasjon hvor kjøpekraften i de internasjonale markedene forsvant, løsningen, og som ville vært alternativet hvis det eksempelvis skulle vært Arbeiderpartiet, SV og Senterpartiet som skulle fordelt godene og skapt løsningene for folk flest de kommende år.

I dag ser vi at industriproduksjonen er i ferd med å øke. Vi ser økte investeringer innenfor IKT. Vi ser at be-

driftene ansetter flere, og vi ser at Næringslivets Hovedorganisasjon melder om økt optimisme blant sine medlemsbedrifter. Vi ser økt satsing for første gang på mange, mange år innenfor forskning og utvikling, og vi ser at Aetat melder om færre ledige rundt omkring i Norges land. Det er soleklart at uten den budsjettpolitikk og den finanspolitikk som har vært ført, med betydelig motstand ikke minst i denne sal, ville det vært en umulig situasjon å bringe rentefoten ned fra det historisk høye nivå sammenliknet med ethvert annet land, fra syvtallet og ned til 2,5 pst. som vi har i dag. Vi ser at optimismen er på tur tilbake. Kronkursen har man fått brakt ned på et nivå som gjør at eksportindustrien i hvert fall innenfor eurosonen ser skillig lysere på situasjonen enn de har gjort på lange tider.

Dette krever selvfølgelig disiplin. Men det krever også at vi i denne salen er i stand til å målbære den optimisme og fremtidstro som er nødvendig i tider som dette.

Norge vil i løpet av neste år ha lagt bak seg et år med relativt lav økonomisk vekst. Denne veksten vil endre seg. Hvis de prognosene som alle faglige eksperter presenterer, slår til, vil Norge fremstå som det land i Europa med høyest vekst. Det bare dokumenterer og viser at den politikk som har vært ført, har gitt de resultater som norske arbeidsplasser, norske investorer og norske bedrifter i dag synes å ha god grunn til å glede seg over.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Bendiks H. Arnesen (A): I Fiskeribladet for få dager siden var det et intervju med en profesjonell selfanger som vil i gang med fangst. Dette er jo nettopp det Stortinget har etterspurt. Den aktuelle selfangeren har hatt mange utfordringer med dette og ser nå en ny utfordring i at det ikke foreligger en fiskeriaftale, og at det dermed ikke er nok støtte til selfangst. Vil Høyre og regjeringspartiene være villige til å se på rammene igjen, og om nødvendig bevilge mer penger til dette og til andre fiskeriformål som ikke kan gjennomføres uten statlig deltakelse på kort og lang sikt? Eller mener representanten Kristiansen at rammene er tilstrekkelige og ytterligere kan trappes ned i årene som kommer?

Ivar Kristiansen (H): Jeg deler representanten Arnesens bekymring for mangel på deltakelse med hensyn til selfangst, som har vært resultatet gjennom mange år fra norsk side. På samme måte har heller ikke Russland på sin side vært i stand til å ta ut sin del av den årlige tildelte kvoten. Jeg tror vi har en felles holdning til disse spørsmålene. Jeg registrerer med tilfredshet at et flertall i komiteinnstillingen samles om en felles merknad på dette området. Jeg tror at, i en god dialog med statsråden, vil ikke Arnesens resonnement og konklusjon være riktig, at fordi det ikke ble fiskeriaftale, er det ensbetydende med at man ikke er i stand til å gjøre et krafttak med hensyn til selfangst. Dette ligger nå på statsrådets bord, og jeg tror de merknader som vi i fellesskap med Arbeiderpartiet har kommet frem til, på en betryggende måte vil bli fulgt opp.

Øystein Hedstrøm (FrP): Representanten Kristiansen gav klart uttrykk for at han var godt fornøyd med budsjettforliket. Men jeg lurer på om Høyres egne velgere er særlig godt fornøyd, i og med at de små skattelettelsene som lå inne i budsjettet opprinnelig, stort sett ble eliminert etter budsjettforliket.

Vi fikk ikke synlige skattelettelser, og avgiftene, som er på europatoppen fra før, ble økt. Jeg skal nevne noen fra næringskomiteen: kjøttkontrollavgiften, avgiftene på alkohol og tobakk, utbytte av statsforetak, og vi har en del andre ting, permitteringsregler osv., som gjorde det verre for det norske næringslivet. Er det slik at Høyre nå har forlatt kravet om å redusere skatter og avgifter i henhold til sitt program og en næringsnøytralitet i sin politikk? For de har jo nå hele tiden i budsjettet gått inn for en aktiv næringspolitikk. Er det kommet til erstatning for det som står i Høyres program?

Ivar Kristiansen (H): I motsetning til representanten Hedstrøms parti legger vi stor vekt på hva som står i vårt program.

Jeg tror nemlig at på det feltet som representanten tar opp hva angår skatte- og avgiftslettelser, har vi virkelig levert. Og vi har levert så til de grader at dette er et av punktene opposisjonen gir oss mest kritikk for. Rundt 20 milliarder kr så langt i perioden i skatte- og avgiftslettelser er ikke småtteri sammenlignet med det det norske folk har vært utsatt for normalt, med andre regjeringer.

Vi har på ingen måte lagt til side våre ambisjoner på dette området. Og jeg tror den politikk som har vært ført også ved hjelp av skatte- og avgiftslettelser, i tillegg til at vi har klart å få banket renten ned, noe som har gitt næringslivet det samme antall milliarder i lettelser, nemlig 20 milliarder kr i tillegg, gjør at vi i dag har et godt utgangspunkt for å møte morgendagen.

Åsa Elvik (SV): Eg har lyst til å følge opp replikken frå representanten Arnesen i forhold til fiskeriatvanten. Vi har hatt nokre rundar på dette tidlegare i spørjetimen i Stortinget, der statsråden sa at Norges Råfisklag driv med desinformasjon fordi dei seier at i realiteten ei halvering av fiskeriatvanten frå 2003 til 2004 nødvendigvis må gå ut over noko.

Når eg ser på merkningen frå regjeringspartia og Arbeidarpartiet, og når eg høyrer svaret frå representanten Kristiansen, lurer eg på om han ikkje har forstått at dette må gå ut over noko. For i merkningen seier ein, som også representanten Kristiansen var inne på i sitt svar, at ein legg vekt på selfangst. Så seier ein også at behovet for føringssmidlar er stort. Men kva i all verda skal dette gå ut over? Vil det seie at det skal gå ut over lineegningssentralane, eller skal det gå ut over garantilotten? Eller betyr svaret frå Kristiansen at Regjeringa faktisk reelt er villig til å sjå på ramma for fiskeriatvanten og om nødvendig komme tilbake i revidert nasjonalbudsjett med ein auke?

Ivar Kristiansen (H): Jeg tror ikke man treffer skiven engang hvis man prøver å gjøre situasjonen neste år for norsk fiskerinæring avhengig av om beløpet vil være

85 mill. kr eller noe like i nærheten innenfor rammen til den norske fiskeriatvanten. Innenfor det beløpet er det 50 mill. kr. pluss 35 mill. kr til strukturfond. Når vi vet at norsk fiskerinæring neste år prosentmessig og i tonnasje får et betydelig større volum og kan fangste til et marked hvor kjøpekraften i betydelig grad går opp, samtidig som norsk fiskerinæring vil kunne nyte godt av de generelle bedringene innenfor skatte-, avgifts- og rentenivåene sammenlignet med inneværende år og forrige år, skulle det tyde på at vi har god grunn til å ha atskillig optimisme med oss på ferden videre også på vegne av norsk fiskerinæring.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Øystein Hedstrøm (FrP): Da næringskomiteen behandlet virkemiddelproposisjonen for få måneder siden, slo komiteen fast at Norge skal ligge i teten på viktige områder innenfor kunnskap, teknologi og verdiskaping. I dag eksisterer det en sterk kontrast mellom denne visjonen og realitetene. Dette er for tiden svært tydelig. Fra tredje kvartal i fjor til tredje kvartal inneværende år mistet industrien 21 000 arbeidsplasser. Vi opplever en industridød som nesten savner sidestykke i norsk historie. Eksportindustrien er særlig utsatt fordi vi opplever at mange virksomheter forvitrer, legger ned eller flagger ut sin virksomhet. Det er faktisk slik at det omtrent ikke er skapt nye bedrifter av internasjonalt format på lang, lang tid.

Fremskrittspartiet mener at skal denne utviklingen snus i positiv retning, kreves det en helt ny næringspolitikk i videste forstand. En slik politikk må omfatte alle rammevilkår som påvirker næringslivets konkurransevne i tillegg til den tradisjonelle næringspolitikken. Jeg viser til Fremskrittspartiets forslag om skatte- og avgiftslettelser i finansinnstillingen, som samlet sett gir et langt lavere belastningsnivå enn andre partiers alternativer. Vi reduserer de samlede skatte- og avgiftsbelastninger med 18 milliarder kr. Det er helt nødvendig hvis vi skal gi våre bedrifter konkurransemessige betingelser, og for at de skal overleve i et samfunn med knivskarp konkurranse. På denne måten kan vi kompensere for bedriftenes handicap med et høyt omkostningsnivå, ved at de ligger langt fra de store markeder, har et lite hjemmemarked, dårlig utviklet infrastruktur og mye, mye mer. Da nytter det ikke å gi ørsmå skatte- og avgiftslettelser. Skal våre virksomheter få tilstrekkelig med optimisme og utviklingsmuligheter, må det markante skatte- og avgiftskutt til fra dag én. Det vil få gunstig effekt på økonomien, fordi det vil bli mer lønnsomt å arbeide, mer lønnsomt å investere og mer lønnsomt å spare, noe som igjen vil bedre grunnlaget for vekst i bruttonasjonalproduktet.

Varer og tjenester blir billigere som følge av avgiftslettelsene. Grensehandelslekkasjen reduseres som følge av avgiftslettelsene, og det vil bidra til flere arbeidsplasser i Norge. Vi taper ca. 9 000 arbeidsplasser innenfor handels- og servicenæringen og en del innenfor bryggerinæringen i forhold til en grensehandel i balanse, mye på grunn av særnorske konkurransevridende avgifter.

Men det stopper ikke her. Budsjettforliket medfører bl.a. innføring av Europas høyeste kjøttavgifter, som sterkt vil bidra til å gjøre mange av de 10 000 arbeidsplassene i kjøttindustrien usikre. For oss er det uforståelig at man snakker om å bekjempe arbeidsledigheten og samtidig bidrar til å forsterke problemene gjennom altfor høye avgifter. Det er spesielt trist å registrere at Høyre i regjering ikke får gjennomført lettelser. Konsekvensen av budsjettforliket er at de ytterst beskjedne skattelettelsene for det meste er borte. Fremskrittspartiet synes nå å stå alene i Stortinget om å mene at skattelettelser bedrer den økonomiske veksten og dermed statens fremtidige inntekter, selv om det er en gangbar og effektiv politikk i mange andre land.

Regjeringen har betydelige mål og ambisjoner for innovasjonspolitikken og gir uttrykk for at Norge skal være et av verdens mest nyskapende land. Hvis disse ambisjoner og mål skal innfris helt eller delvis, mener Fremskrittspartiet at det i næringspolitikken er nødvendig å vektlegge ikke bare næringsnøytraliteten, men også betydningen av målrettet satsing. I en tid med en rivende teknologisk utvikling, betydelige endringer i markedene og en skjerpet global konkurranse er en slik tenkning helt nødvendig. Prinsippet om næringsnøytralitet kan ligge i bunnen, slik at alle næringer i prinsippet har mulighet til å lykkes med adresse i Norge. Men det betyr ikke at vi skal heise den næringsnøytrale fanen så høyt at den skygger for fornuften som ligger i å påse at vi har internasjonalt konkurransedyktige rammevilkår innenfor de områder der vi allerede har kompetanse i Norge, eller har åpenbare naturgitte fortrinn, som innen biomarin sektor, energi, offshore og maritim sektor.

Videre er vi sterkt bekymret for den manglende kapitaltilgangen norsk næringsliv har i alle utviklingsfaser. Det skyldes i stor grad at staten legger beslag på betydelige verdier eller deler av verdiskapingen som finner sted i privat sektor. Vi stiller oss uforstående til viktigheten av at det offentlige skal spare store beløp investert i utlandet, mens vi har høy arbeidsledighet i den innenlandske private sektor. Betydelige midler bør tilbakeføres til det private næringslivet her hjemme, slik at den etterlengtede veksten gir større muligheter.

Fremskrittspartiet ønsker en stat som tar aktivt ansvar for å styrke norske private eiermiljøer, slik at det private eierskapet i Norge kan vokse betydelig i forhold til i dag. Vi ønsker en debatt om hvordan oljeformuen skal disponeres, og at det åpnes for at en større andel kan investeres i norske selskaper, bl.a. gjennom ulike fond hvor private interesser og staten investerer i fellesskap. Vi minner om at følgende forslag ble vedtatt i tilknytning til trontaledebatten:

«Stortinget ber Regjeringen utrede ulike måter å gjøre Norges kapitalstyrke til et konkurransefortrinn for norsk konkurranseutsatt næringsliv herunder mulige fondskonstruksjoner.»

Jeg understreker fondskonstruksjoner. Dette kan være et skritt i riktig retning for å få gjennomslag for at landets nye råvarekapital kan bidra i langt sterkere grad enn i dag til å styrke norske virksomheter. Vi regner med at en ut-

redning om opprettelsen av et statlig strukturfond som skal fungere som en coinvestor for norske private interesser i forbindelse med utenlandske oppkjøp eller forretningsmessig begrunnede og nødvendige strukturerings tiltak, vil være en del av dette arbeidet.

Når norsk industri har betydelige problemer, kan det være fornuftig å skjele til land som har lyktes med å utvikle en suksessindustri, f.eks. Finland. Her har man erstattet etablerte sannheter med helt nye virkemidler for å kunne hevde seg i konkurransen. I Finland har suksessen bygd på en aktiv næringspolitikk, med betydelig bruk av offentlige midler til utvikling av ny teknologi samt utdanning og utvikling av relevant kompetanse på alle nivåer. Man har utviklet seg fra en råvarebasert økonomi til å innta plassen som en av verdens ledende nasjoner i utviklingen av høyteknologi, som et resultat av et intimt samarbeid mellom industri, forskning og offentlig politikk.

Vi mener det er på høy tid at Norge utvikler tilsvarende strategier for å kunne innta en tetposisjon innenfor teknologiutvikling og konkurransekraft. Dette påvirker våre prioriteringer, ikke bare i næringspolitikken, men også innenfor den økonomiske politikken, forskningspolitikken, utdanningspolitikken, energipolitikken og eierskapspolitikken. Innenfor næringskomiteens område følges dette opp, bl.a. ved at vi går lenger enn noe annet parti når det gjelder å bedre konkurransebetingelsene for all konkurranseutsatt skipsfart. Vi foreslår også å styrke det nye innovasjons- og internasjonaliseringsselskapet på forskjellige områder, enten det gjelder FoU-innsats, eksportrettet virksomhet, internasjonal turistmarkedsføring eller tilførsel av såkornkapital. En betydelig styrking av dette området skjer også gjennom vårt utenlandsbudsjett m.m. Våre forslag vil i en helhetlig sammenheng kunne utløse positive krefter i form av arbeidskraft, kapital, initiativ og skaperevne i norske virksomheter.

Deler av utgiftsøkningene som aktive næringstiltak medfører, dekkes inn bl.a. gjennom betydelige innsparinger innenfor landbrukssektoren. I den prosessen vi nå er inne i, hvor det politiske flertall påberoper seg et stramt budsjett, er det for Fremskrittspartiet oppsiktsvekkende at det samme flertall er villig til å opprettholde særdeles høye overføringer til landbruket. Fremskrittspartiet ønsker å fjerne seg fra planstyringen i landbruket, en planstyring som har vært feilslått, og som har gjort mange bønder til mer eller mindre passive støttemottakere – det er en politikk som er i ferd med å ødelegge en hel næring.

Jeg vil ta opp Fremskrittspartiets forslag, som er referert i innstillingen.

Presidenten: Representanten Øystein Hedstrøm har tatt opp de forslagene han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Olav Akselsen (A): Lat meg først for ordens skyld ta opp dei forslaga som Arbeidarpartiet har i innstillinga.

Det er slik at Framstegspartiets historie viser at det har vore Noregs mest liberalistiske parti. Partiprogramma til

dette partiet har i alle år vore fulle av ei herlegging av næringsnøytralitet. Det har på ein måte vore ein av dei viktigaste berebjelkane for dette partiet. No er det motsett. Går me til det siste partiprogrammet, står det at ein ønskjer eit massivt nedsal av offentleg eigarskap i norsk næringsliv. No er det omvendt. No har eg inntrykk av at Framstegspartiet er blitt det mest statsvenlege partiet i Noreg.

Eg er sjølvstolt glad for denne positive utviklinga. Men det største problemet det siste året har eigentleg vore situasjonen i industrien, som har vore knytt til den økonomien som har vore i dette landet. Framstegspartiet ønskjer altså å ha ein svært aktiv politikk og vil no i sitt budsjett stimulera både privat og offentleg sektor. Trur ikkje representanten Hedstrøm at dette vil slå ut i ei negativ utvikling for industrien?

Presidenten: Representanten Olav Akselsen har tatt opp de forslagene han refererte til.

Øystein Hedstrøm (FrP): Det er riktig som komiteens leder sier, at vi er det partiet på Stortinget som har vært liberalistisk og stått for en økonomisk liberalisme. Vi går fortsatt lengst når det gjelder å redusere skatter, avgifter og offentlige inngrep. Men vi har også forstått at dette ikke har vært nok. Det har heller ikke vært mulig å få flertall i Stortinget for skatte- og avgiftslettelser som monner, så vi har etter hvert blitt noe mer pragmatiske. Dette er fulgt opp gjennom vedtak på vårt landsmøte sist vår, og vi fører nå også en mer aktiv næringspolitikk. Det gjør vi fordi vi er lærenemme. Vi ser på hvilke land som lykkes med kombinasjonen reduserte skatter, avgifter og offentlige inngrep og det å ha en mer aktiv næringspolitikk. Da kan det være greit å titte på Finland og se på hva Finlands statsminister sa forleden, nemlig at de ønsker å redusere skatter og avgifter på en rekke områder for å få større inntekter i statskassen i Finland, men at dette vil ta noe tid. Samtidig har Finland lyktes med å ha en aktiv næringspolitikk. De har kommet ut av råvareklemmen, noe Norge ikke har, i og med at over 50 pst. av Norges eksport fortsatt er råvarebasert.

Erlend Nornes (H): Eit moment som næringslivet trekkjer fram som særdeles viktig, er stabile og føreseielege rammevilkår. Framstegspartiet har ved fleire høve gjort betydelege u-svingar i næringspolitikken. Særleg gjeld dette statleg eigarskap, der ein har snudd frå å vera eit liberalistisk parti til å verta ein av dei varmaste tilhengjarane av statleg eigarskap, sist no ved utskiljinga av Hydro Agri.

Er representanten Hedstrøm einig i at dette korkje er konsistent i høve til Framstegspartiet sitt ideologiske grunnlag eller i høve til å gje næringslivet føreseielege rammevilkår?

Øystein Hedstrøm (FrP): Spørsmålsstillingen til representanten Nornes er jeg selvfølgelig ikke enig i. Vi er konsekvente når det gjelder skatte- og avgiftslettelser. Hvert eneste år følges dette opp i våre alternative bud-

sjetter. Men det er riktig at vi nå står for en mer aktiv politikk når det gjelder det statlige eierskapet. For hvis vi ser på Oslo Børs i dag, ser vi at de som er sterke, er staten og utenlandske eiere, mens private norske eiere nå så vidt jeg husker ligger nede på 5 pst. Så har vi en del institusjonelle investorer der norske interesser har stått sterkt, men som etter hvert er overtatt av utenlandske interesser, les Nordea.

Vi ønsker å styrke det private norske eierskapet. Det må ikke bli slik som da vi børsnoterte Statoil og Telenor, da 90 pst. av aksjene gikk ut av landet. I Norge er vi avhengige av å ha norske gründere og industrialister. Det er det vi ønsker å ta høyde for.

Olaf Gjedrem (KrF): Eg vil taka fatt i representanten Hedstrøm sin karakteristikk av landbruket, som eg føler framleis er einøygd og lite balansert.

Me har eit landbruk i Noreg som er blant dei som har sterkast effektiviseringsvekst år etter år etter år. Me har færre og færre som produserer den maten som me treng. Så får ein då høyra at ein har særdeles høge overføringar til eit landbruk som i større og større grad klarer seg sjølv. På statsbudsjettet i år utgjør overføringane ca. 2 pst. Det er eit historisk lågmål.

Mitt spørsmål til representanten Hedstrøm er: Er det ikkje snart på tide at Hedstrøm spesielt og Framstegspartiet generelt får ei litt meir balansert haldning til norsk landbruk, som fremjar kvalitetsprodukt på ein meir og meir effektiv måte i eit høgkostland? Etter mi vurdering er det eineståande det som skjer i landbruket. Eg håpar Framstegspartiet òg kan vera villig til å sjå på dette på ein meir balansert måte.

Øystein Hedstrøm (FrP): Som svar på spørsmålet fra representanten Gjedrem: Effektiviseringen, rasjonaliseringen og utviklingen i norsk landbruk går dessverre for langsomt hvis vi sammenligner oss med andre land det er naturlig å sammenligne oss med.

Jeg kan ta et eksempel: På 1970-tallet hadde en norsk, en svensk, en dansk og en finsk melkebonde omtrent like mange kuer. For fem år siden hadde svenskene 30, danskene 60 og finnene er på full fart fremover, mens i Norge står det omtrent stille. Her har en norsk melkebonde 15 kuer. Alle de andre nordiske landene tilpasser seg virkelighetens verden og har tro på fremtiden og på at de kan overleve på grunn av rasjonalitet og effektivitet når tollmurene faller. Men i Norge skjer det altfor lite. Så vi må forholde oss til virkelighetens verden. Det gjør Fremstegspartiet.

Presidenten: Replikkordskiftet er dermed omme.

Inge Ryan (SV): En av de største utfordringene for oss som sitter i næringskomiteen, er hvorledes vil skal møte endringssamfunnet, altså at ting skjer forttere og forttere.

Jeg husker at da jeg ble ordfører på Namsskogan for tolv år siden, fikk jeg mobiltelefon. Det var tre stykker som hadde mobiltelefon på Namsskogan da, det var

skogformannen, det var doktoren, og det var ordføreren. Den var som en stor koffert – jeg klarte å bære den, men den var tung, og så kostet den 30 000 kr. Nå har det gått tolv år, og det er både videokamera, fotografiapparat og diverse data inne i en slik en. Og vi vet at utviklingen i samfunnet framover kommer til å gå enda fortore. Det jeg tror er den største utfordringen, er hvorledes vi som politikere klarer å legge til rette slik at næringslivet kan møte endringssamfunnet. I hvert fall i mitt parti er vi opptatt av det vi kaller forebyggende næringsarbeid, dvs. at vi i langt større grad er i stand til å sette inn ressurser, virkemidler, mens bedriftene går så det suser. Peter F. Hjort, som er ekspert på forebyggende helsearbeid, sier at det er 60 ganger så effektivt å drive med forebyggende helsearbeid som med reparerende helsearbeid. Om det samme gjelder for næringsvirksomhet, skal jeg ikke si, men det er ingen tvil om at det at vi går inn i bedrifter og inn i miljøer mens det går så det suser i næringslivet, er helt avgjørende dersom vi skal lykkes i alle de sektorene som er i omstilling.

Ett av de områdene der det er en enorm omstilling, er landbruket. Jeg synes at det som landbruksministeren har dratt i gang når det gjelder Landbruk Pluss, er veldig positivt. Tenkningen som ligger bak Landbruk Pluss, der det på en måte blir en litt særegen måte å levere mat til befolkningen på, er absolutt et steg i riktig retning. Men det er en del problemer rundt det. Sist helg møtte jeg en gårdbruker som har lagt om til økologisk drift og ønsker å forvalte geitemelka til sju bønder, og som produserer fremragende geitost. Men så viser det seg at det er massevis av områder som verken departementet eller andre rår over, som er hindringen. Det er hindringer i forhold til at SND, som det fortsatt heter, ikke finner at det er nok samarbeid til at man kan få penger til å investere, det er problemer i forhold til meierisamvirket, som har sine rutiner i forhold til å frakte melk, osv., osv. Så jeg har en sterk oppfordring til landbruksministeren om at man i større grad når man også jobber med Landbruk Pluss, drar med seg alle de andre aktørene som er avgjørende for at man skal lykkes på dette området.

Og når vi først snakker om Landbruk Pluss, vil jeg gå litt inn i skogen. Ett av de områdene som bekymrer mitt parti, er at vi har gått mye bort fra kultivering og planting i skogen, som har vært en ressurs i Norge i alle år. Samtidig vet vi at vi sammenliknet med Sverige er en sinke når det gjelder bioenergi. Vi produserer nesten ikke bioenergi i det hele tatt, til tross for at vi har mangel på kraft i Norge. Det er sagt at vi har mellom 5 og 10 TWh for lite kraft i Norge i et normalår. Så vet vi at 1 TWh mer bioenergi gir mellom 400 og 500 arbeidsplasser. Det er mange som snakker om dette kinderegget som gir så mange muligheter. Men hvis vi hadde gjort mer i skogen, hadde i hvert fall det vært en form for kinderegget der vi både hadde skapt arbeidsplasser i områder av landet som er truet av fraflytting, og hadde klart å skape energi som vi mangler i Norge for å dekke opp vårt overforbruk. Vi hadde i tillegg kunnet ta bedre vare på skogen, som alltid har vært og alltid vil være en ressurs. Jeg er bekymret for at vi har en for passiv skogpolitikk i Norge i dag.

Så syns jeg det var gledelig at komiteen til slutt klarte å samle seg rundt en innretning i forhold til såkornpengene. Jeg syns at disse distriktspengene, som SV har jobbet mye med i Stortinget for å få igjennom, nå begynner å få en innretning som er veldig interessant. Vi har allerede fått ut 500 mill. kr i en låneordning, og nå har vi ca. 1 milliard kr som skal brukes til såkorn i fire områder i landet. Og det står helt tydelig i komiteens innstilling at dette skal brukes i de mest næringssvake områdene som er truet av fraflytting, i hovedsak såkalte A-, B- og C-områder. Det man i komiteen i tillegg har sagt, er at man nå er villig til å strekke seg opp mot 70 pst. i offentlig kapital, og at den private delen skal utgjøre 30 pst. Det er også helt avgjørende, tror jeg, for å få reist slik kapital i områdene der man ønsket å gjøre investeringer i gode prosjekter som man tror vil være lønnsomme på sikt. Så har man også sagt at når det gjelder privat kapital, er det greit at f.eks. banker, forsikringsselskaper, energiverk osv. går inn med såkalt institusjonell kapital.

Jeg syns det er veldig gledelig at alle partier, med unntak av Fremskrittspartiet, har gått sammen om å ta dette grepet overfor Distrikts-Norge, slik at vi også får kapital inn mot gode prosjekter – og det vil jeg understreke – prosjekter som man tror har livets rett, som kan lønne seg framover, og som ikke blir stoppet av at man ikke har kapital. Senest på søndag snakket jeg med ordføreren i Røyrvik, som er en av Norges aller minste kommuner, med 500 innbyggere. De har tre slike spenstige prosjekter. Kanskje vil det vise seg at de vil kunne få til ett eller to av dem, men de mangler penger og hilser et slikt forslag velkommen, slik at man faktisk kan realisere, gjennom at man får inn eiere med både kapital og kunnskap som kan hjelpe bedrifter opp og gå.

Til slutt i mitt innlegg vil jeg peke på noe som er en liten kuriositet, men som er viktig for oss i SV. Det er nærbutikkstøtten som vi fikk igjennom i fjor, og som blir med igjen i år. 90 butikker i Norge, 90 små samfunn med mellom 50 og 100 innbyggere jublet i høst da de fikk 50 000 kr hver til nærbutikken. Nærbutikken i et lite samfunn er viktig fordi man i tillegg til at man får handlet de nødvendige dagligvarene der, alt fra strømpbukser til hvetemel, har et sted der man møtes og kan ta en kopp kaffe i lag, et sted der man henger opp plakatene sine, og et sted der det faktisk finnes en del enkle offentlige tjenester. Det betyr at man kan få gjort det aller nødvendige som man må få gjort for å kunne være bosatt der. Nå har Stortinget igjen vært med på at vi kan forlenge denne ordningen med et år.

Jeg syns det er veldig positivt at så mange partier støtter opp om det. Det er et veldig lite beløp for staten, men det er et veldig stort beløp for de små samfunnene – de 90 samfunnene som faktisk flagget da de fikk en sånn beskjed, og som nå ser at de klarer å opprettholde et helt nødvendig servicetilbud. Dette er ikke alle utdøende samfunn. Mange av disse samfunnene har faktisk arbeidsplasser, f.eks. innen både fiskeri og på andre områder, som skaper noe i samfunnet. Det er ikke passive, utdøende samfunn. De er faktisk levekraftige, men veldig

små samfunn, og vi er derfor veldig glad for å ha fått gjennom det forslaget.

Jeg tar opp de forslagene som SV har fremmet.

Presidenten: Representanten Inge Ryan har tatt opp de forslagene han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Olav Akselsen (A): Representanten Ryan gjev ofte inntrykk av å vera oppteken av Distrikts-Noreg. Me kan alle vera einige om at primærnæringsane er viktige, men likevel er det slik at for store delar av Distrikts-Noreg er det industrien som er berebjelken.

Inge Ryan sa i sitt innlegg no at han vil bidra til omstilling, men dei forslaga hans parti har fremma i denne salen, vil jo bidra til ei omstilling som gjer nedleggingsprosessen raskare. For kraftkrevjande industri har dei gjort alt dei har kunna for å hindra ny tilgang på kraft, og ein har innført særnorske miljøkrav. Det siste året har 5 000 industriarbeidsplassar forsvunne i offshorenæringa. SV sitt svar på dette er at dei foreslår å ta 1 milliard kr vekk frå staten sin innsats når det gjeld å finansiera nye prosjekt neste år.

Spørsmålet må bli: Synest ein det er for få ledige i industrien, eller er det slik at SV synest at industriarbeidsplassar ikkje er verdige til å vareta distrikta sine interesser?

Inge Ryan (SV): Dette er et av de spørsmålene som er vanskelige for partiet vårt. Dette er ingen enkel sak, for vi er i høyeste grad opptatt av å bevare flest mulig industriarbeidsplasser i Norge, og også å skape nye, som jeg nevnte i mitt innlegg, slik at vi hele tiden er framtidsrettet i det vi holder på med.

Så har vi noe som heter miljø. For det første er vi opptatt av miljø i vårt parti, men vi har også en del internasjonale forpliktende avtaler som vi må rette oss etter, og konflikten mellom miljø og forurensing, er en konflikt som er levende i vårt parti. Vi prøver her å foreta en avveining, slik at vi tar vare på miljøet – det er vi veldig opptatt av – men samtidig klarer å ta vare på flest mulig arbeidsplasser.

Enkelte arbeidsplasser er imidlertid så miljøkrevende at man dessverre er nødt til å omstille. Men jeg innrømmer gjerne at dette er et av de krevende spørsmålene som vårt parti jobber kontinuerlig med.

Michael Momyr (H): Representanten Ryan er god i situasjonsbeskrivelse, gjerne med utgangspunkt i den tiden han var ordfører i Namsskogan. I innlegget sitt var han ikke i det hele tatt inne på det som Høyre og jeg mener er det viktigste i næringspolitikken, nemlig å holde orden i økonomien. Det viktigste for både næringslivet og landbruket er at vi har en god, stabil og forutsigbar økonomisk politikk.

Jeg har lyst til å stille representanten Ryan spørsmålet: Tror representanten Ryan det hadde vært mulig å få kjøpt strømpebukser og hvetemel i hele Norge, som han snak-

ket om i sitt innlegg, hvis vi ikke hadde ført en stram økonomisk politikk?

Inge Ryan (SV): Man har fått ned renten og kronekursen, og det syns jeg er veldig bra. Det var nødvendig for norsk økonomi at man klarte det. Men samtidig syns jeg Høyre i for mange sammenhenger er for passive. Man lener seg litt for mye tilbake. Og leser man historien til Høyre, har den vært preget av mye passivitet. Det er ikke Høyre som på en måte har revet snerken av kaldgrauten i Stortinget. Man har ofte lent seg tilbake og latt samfunnet utenfor ordne opp. Mange av de reformene og grepene som er gjort, er tatt av andre partier, som Venstre i en tidlig fase, Arbeiderpartiet litt senere, og nå er det SV som etter hvert overtar den rollen.

Lodve Solholm (FrP): Eg skal gripe litt fatt i det siste. Det er verkeleg epokegjerande at ein no skal ha eit såkornfond som ifølgje Inge Ryan berre skal komme folk ute i distrikta til gode.

Inge Ryan seier ifølgje Trønder-Avisa at ikkje ei krone skal komme til Trondheim og Stjørdal, og at hovudkontoret skal liggje nord for Namsos og sør for Brønnøysund. Det kunne vere interessant å høyre om dette er det som fleirtalet står bak.

Men det som er mitt spørsmål, er: Ville det ikkje då ha vore betre at dette såkornfondet var landsomfattande, for korleis skal vi elles hjelpe gründerar som bor i Stjørdal og i Trondheim, i Ålesund og i Oslo, med venturekapital og såkornfond? Ville det ikkje ha vore betre at også den private kapitalen som finst i desse byane, kunne vere med på finansieringa, slik at vi verkeleg kunne få ein såkornkapital?

Inge Ryan (SV): Jeg tror det er behov for kapitaltilførsel også i en del sentrale strøk, men vi må innse at de store problemene i dag i forhold til dette med å bevare bosettingen, har vi ikke i Trondheim, ikke i Oslo, ikke i Stavanger og heller ikke i Bergen. De store problemene med å bevare dagens bosetting, ligger helt andre steder. Og hvis vi mener noe med de fagre ordene som vi kommer med både i Stortinget og på andre arenaer, er vi noen ganger nødt til å ta noen tyngre grep.

Jeg er veldig glad for at både næringsministeren og flertallet i Stortinget er med på at vi nå skal ta et grep der vi satser på gode prosjekt ute i periferien, slik at vi kan sette inn virkemidler som gjør at vi kan nå en del av de fagre og gode målsettingene som dette Stortinget har.

Derfor var det nå helt nødvendig at man fikk flyttet noen ressurser ut av de store byene og ut i Distrikts-Norge.

Olav Gjedrem (KrF): Kristeleg Folkeparti meiner at målsetjinga med budsjettet er godt vareteke òg i år, når det blir lagt til rette for arbeid for alle, auka verdiskaping, vidareutvikling av velferdssamfunnet, rettferdig fordeling og berekraftig utvikling.

Eit heilt nødvendig vilkår for å nå desse måla er at me har eit sterkt og konkurransedyktig næringsliv. Dette

kjem ikkje av seg sjølv, men blir påverka av fleire faktorar, som t.d. internasjonale konjunkturar, økonomisk politikk og lønsutvikling.

Den utviklinga me har sett dei siste åra, viser at det er store utfordringar med omsyn til korleis rammevilkåra for næringspolitikken skal bli utforma i Noreg, samtidig som det er viktig at styresmaktene prioriterer ein aktiv og målretta næringspolitikk. Eg tykkjer me er på god veg, når me ser på Regjeringa si satsing på ulike næringsområde.

Her i dag har me igjen høyrte at talarar frå Arbeidarpartiet snakkar om at det blir ført ein næringsnøytral politikk frå Regjeringa. Dette er ei feil utsegn. Men det har gått hakk i plata, så eg har knapt noko håp om at Arbeidarpartiet klarar å koma seg bort frå ein slik karakteristikk, sjølv om me sjeldan har hatt ei meir utvald støtte til norsk næringsliv. Dette byrjar no å gje særst positive resultat, og eg nemner at i tredje kvartal i år er over 10 000 nye bedrifter etablert i Noreg. Arbeidsløysa er på veg ned, og det er ikkje behov for den svartmalinga som Arbeidarpartiet har stått for her i debatten så langt i dag.

Når det gjeld det endelege næringsbudsjettet, har eg lyst til å starta med å fokusera på det nye innovasjons- og internasjonaliseringsselskapet Innovasjon Norge. Dette selskapet er ei samordning av SND, SVO, Norges Eksportråd og Norges Turistråd, og det vil frå 1. januar 2004 få verkemidla sine overførte til denne nye eininga. Innovasjon Norge tek sikte på eit nettverksarbeid som skal skje både på regionalt, nasjonalt og internasjonalt nivå.

For brukarane vil denne samordninga medføra at det er mogleg å koma i kontakt med alle institusjonane og ordningane som inngår i verkemiddelapparatet, gjennom eit enkelt kontor. På denne måten får me samla verkemidla innafør fire hovudkategoriar – finansiering, rådgjeving og kompetansehevande tiltak, nettverk og infrastruktur, og profilering av norsk næringsliv i utlandet. Innovasjon Norge blir dermed eit viktig verkty i arbeidet med å skapa eit innovativt næringsliv.

Ei anna viktig rolle for Innovasjon Norge som det er verdt å nemna, vil vera rolla som ein proaktiv utviklingsaktør og premissleverandør for utvikling av nettverk og samspill mellom styresmakter, forskings- og kompetansmiljø og næringslivet. Effektane av dette arbeidet skal bli spennande å følgja vidare.

Oppfinnerforeningen har i dag om lag 400 medlemmer rundt om i landet. Denne organisasjonen vil vera viktig i vår satsing på innovasjon, og bør sikrast ei offentleg basisfinansiering.

Skal innovasjonspolitikken lykkast, er det viktig at den er heilskapleg og inkluderer ulike område i samfunnet. Det er òg viktig at ein har eit sterkare fokus på tilrettelegging av verkemidla for kvinnelege arbeidsplassar. Me legg vekt på den erfaringsbakgrunn og dei behova dei forskjellige kvinnegruppene har for å delta i denne nyskapsprosessen. Ei slik tilpassing har stor verdi, og kan etter kvart medverka til å nå målet om å fremja kvinners deltaking i næringslivet og sikra at delar av dei nærings-

ringsretta verkemidla spesielt blir retta inn mot kvinner. Kanskje kan me oppleve at den delen nærmar seg 30 pst.

Regjeringa foreslo i statsbudsjettet å løyva rundt 750 mill. kr til ulike støtteordningar for norske sjøfolk. Dette er eit rekordstort beløp, og kombinert med budsjettforliket gjev det ei totalramme på over 1 milliard kr som blir brukte til å sikra norsk maritim kompetanse.

Når det gjeld reindriftsforvaltninga, vil eg få nytta høvet til å seia at eg generelt er litt uroleg for om det går for seint med omstillinga. Eg reknar med at departementet har fokusert spesielt på om forvaltninga av dette er tilfredsstillande leidd av det noverande tilsynet med utviklinga innan reindrifta.

Til slutt vil eg seia, til liks med fleire andre, at den roa me fekk rundt budsjettet i år, er veldig positiv og vitnar om ei ansvarsevne og ein modenskap som er Stortinget verdig. Eg vil sterkt understreka Arbeidarpartiet si konstruktive rolle for å framskaffa eit budsjett i år.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Aud Gaundal (A): Jeg tror, i likhet med representanten Gjedrem, at det var bra med et budsjettforlik. Så må vi leve med at vi blir kalt svartmalere når vi påpeker den høye arbeidsledigheten som er. Den bekymrer oss, selv om vi også ser at det er en liten bedring nå.

Det var lite i Olaf Gjedrems innlegg som handlet om landbruket. Jeg vil ta fatt i en merknad fra Arbeiderpartiet, SV og Senterpartiet, der vi sier at kommunene må enten i egen- eller samarbeidsform finne løsninger, slik at en i kommunene blir i stand til å drive landbruk. For det er en del av Landbruk Pluss at kommunene skal få håndtere litt penger og litt lovverk, for å få drive litt landbrukspolitikken innenfor en nasjonal ramme.

Når det gjelder en slik formulering som at kommunene må finne en løsning, lurer jeg på følgende: Er Kristelig Folkeparti imot at kommunene skal kunne skaffe seg kompetanse på det området, når den nyskapingen er så viktig for oss – at kommunene tar del i en framtidig landbrukspolitikken?

Olaf Gjedrem (KrF): Til liks med Aud Gaundal er eg glad for at arbeidsløysa no ser ut til å vera på veg ned.

Landbruket kom eg lite inn på på grunn av tida, men òg på grunn av at det er eit lite budsjett, som det stort sett er enighet om, heldigvis.

Når det gjeld det konkrete spørsmålet, er eg glad for å kunna annonsera at kommunane vil bli utfordra på ein heilt annan måte når det gjeld å ta vare på landbrukspolitikken. Me har gjeve kommunane vesentleg større fullmakter, for me erkjenner at fornufta er likeleg fordelt rundt om i landet. Me meiner at kommunane sjølve best kan forvalta dei ressursane dei har i nærområda sine, og best kan leggja til rette for ei best mogleg utnytting av dei areala og dei ressursane som landbruket samla rår over. Me er òg overtydde om at kommunane sjølve innsar at dei må ha landbruksfagleg kompetanse for maksimalt å nyttiggjera seg dei store ressursane dei har innafør grensene sine.

Lodve Solholm (FrP): Representanten Gjedrem sa at Regjeringas budsjett legg opp til å sikre gode og trygge arbeidsplassar. Då synest eg det er litt underleg at den same regjeringa raderer ut tryggleiksopplæringa for fiskarar, og at ein no må leggje det fartøyet som driv tryggleiksopplæring, i bøyene. Då er det jo litt merkeleg at Kristeleg Folkeparti kan seie at Regjeringa jobbar for å tryggje arbeidsplassane. Vi veit at ein treng 14–15 mill. kr til denne tryggleiksopplæringa. Og alt det som har kome til ved budsjettforliket – kanskje takk vere Arbeidarpartiet – er 3 mill. kr.

Då er spørsmålet: Korleis skal ein då lage trygge arbeidsplassar for fiskarane?

Olaf Gjedrem (KrF): Fyrst vil eg innrømme at Regjeringa har teke belastninga med å fremja tre stramme budsjett for å oppnå betre vilkår for næringslivet og for å få ned renta og kronekursen. Det har gjeve ekstremt gode resultat, som no fører til at grunnlaget for ny vekst ligg betre til rette enn på lang, lang tid.

Når det gjeld tryggleiksopplæringa for fiskarane, var det opprinneleg, så vidt eg hugsar, fremja eit forslag på 3 mill. kr frå Regjeringa si side. Det blir då meir enn fordobla, slik at det no ligg 6,6 mill. kr til tryggleiksopplæring for fiskarane etter forliket.

Det er òg sagt at ein skal vurdere behovet for løyvingar undervegs i året, og eventuelt sjå på om det kan vera behov for justering. Men ein har, òg i ein stram budsjett-situasjon, sett at det er nødvendig å ha ei viss løyving på dette kapitlet.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til replikk.

Marit Arnstad (Sp): Jeg er stand-in i dag. På grunn av en kombinasjon av sykdom og kansellerte fly fra Nord-Norge blir det jeg som skal si litt om Senterpartiets syn på de næringspolitiske utfordringene knyttet til budsjettet for neste år.

Jeg har lyst til å starte med å si at Senterpartiet ikke er pessimist i forhold til en mulig næringsutvikling framover. Det må ikke bli oppfattet her i denne sal som at vi som er opptatt av at ledigheten er høy, eller at næringspolitikken ikke er som den burde være, er pessimister, for det er vi slett ikke. Men Senterpartiet er bekymret over at vi unnlater å bruke de mulighetene som Norge som industri- og næringsnasjon faktisk har. Det er det vi også kritiserer Regjeringen for i forhold til neste års næringsbudsjett.

Senterpartiet ønsker en målrettet, desentralisert næringspolitikk. Vi mener at det budsjettet denne regjeringen har lagt fram, verken er knyttet til en målrettet næringspolitikk eller en desentralisert næringspolitikk. Det burde ha vært en helt annen systematisk næringslivsstrategi, der en la til rette for å utvikle næringslivet i hele landet, med utgangspunkt i det som er våre konkurransefortrinn. Det er naturressursene, det er kapitalstyrke, og det er kunnskap. Det betyr at prinsippet om næringsnøytralitet må vike i forhold til en satsing på klart definerte områder. Norge har særlige utfordringer, men også store

muligheter knyttet til verftsindustrien, Norge har særlige utfordringer, men også store muligheter knyttet til maritim sektor, Norge har særlige utfordringer, men også store muligheter knyttet til marin sektor, og de utnyttes ikke målrettet i dag. Det er Senterpartiets hovedinnvending mot den næringspolitiske profilen eller mangel på profil fra Regjeringens side.

En annen betingelse for å kunne utnytte de næringspolitiske mulighetene Norge har, er en moderne og velfungerende infrastruktur i hele landet. Det tror jeg blir en forutsetning for framtidens arbeidsplasser og for muligheten til å utvikle hele landet. Vi har tradisjonelt vært opptatt av avstandskostnader, som gir bedrifter lokalisert i distriktene dårligere konkurransevilkår. Men i årene framover må vi også se nøyer på de mulighetene som ligger på den teknologiske siden, og den tilgangen som alle bør ha i forhold til f.eks. bredbåndsmuligheter.

Senterpartiet er også opptatt av en skatte- og avgiftsprofil som kan være direkte rettet inn mot å stimulere enkelte deler av næringslivet. Derfor vil vi frita nyetablere for avgift til Brønnøysundregistrene, derfor går vi mot Regjeringens forslag om nye avgifter knyttet til Mattilsynet, og derfor vil vi også ha nettolønn for sjøfolk.

Den delen av budsjettet som angår fiskeripolitikken, er på en måte litt sørgelig lesing, fordi de kuttene som framstår der, virker for en del kanskje små, men de er svært viktige for dem de angår.

Fiskeriministeren stod her i Stortinget for noen uker tilbake og sa at Norges Råfisklag drev med desinformasjon angående hva som ligger av nedskjæringer i fiskerivtalen. Men i dag får vi bekreftet at Råfisklaget har sine ord i behold. Det er ikke mulig å se, fra Senterpartiets side, hvorledes Regjeringen skal få dette budsjettet til å gå i hop, basert på en fiskerivtale på 50 mill. kr, når en vet at bare føringstilskuddet og uttaket av sel i fjor utgjorde godt over 50 mill. kr. Da er det noe annet som enten må reduseres eller avvikles. Det kan være tilskuddet til eging, det kan være RUBIN-ordningen, og det kan være andre mindre tilskudd. Det kan antakelig ikke være garantilotten, for den er lovfestet. Men det er vanskelig å se hvordan Regjeringen skal komme seg gjennom dette uten at det blir en kraftig reduksjon av enkelte ordninger.

Utover dette avvikles også Fiskerinæringens kompetansesenter og velferdstjenesten for sjøfolk, og nå er det altså slik at en også må betale sikkerhetsopplæringen sjøl. Dette er små saker kanskje i det store bildet, men svært viktige saker for norsk fiskerinæring, og det er et veldig negativt signal i forhold til ønsket om videre satsing.

Senterpartiet er opptatt av et aktivt landbruk, og mener at det som hele komiteen står bak når det gjelder å si at en her må følge med i de videre WTO-forhandlingene, er svært viktig. Vi ønsker oss familiejordbruket som et fortsatt utgangspunkt for norsk jordbrukspolitikk, og det er det vi er i ferd med å forlate i dag dersom vi skal ta f.eks. det danske eller svenske som utgangspunkt for videre norsk melkeproduksjon.

Ellers er Senterpartiet svært skeptisk til at en her velger å legge en stadig økende andel av finansieringen av

tilsynsoppgaver som i realiteten er statens ansvar, og som staten bør finansiere, over på forbrukerne og landbruksnæringen sjøl.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Aud Gaundal (A): Mye av det representanten Marit Arnstad er opptatt av, kan jeg til dels slutte meg til. Hun er veldig opptatt av at vi har et desentralisert næringsliv, opptatt av at det kommer nye arbeidsplasser, og opptatt av at vi særlig må bevare de arbeidsplassene som er i distriktene. Marin sektor og verkstedindustrien er viktig, og utnyttelse av næringslivsmulighetene er selvsagt også avhengig av infrastruktur. Alt det er vel og bra.

Men når det gjelder eventuelt å gå inn for et varmekraftverk på Skogn, er representanten Marit Arnstad tydeligvis svært imot det, selv om alle de tingene hun snakket om innledningsvis, gjør at det er viktig å få realisert det prosjektet. Der vil det bli forskning og utvikling, og der vil det bli mange arbeidsplasser. Ser ikke representanten Marit Arnstad at det for Nord-Trøndelag vil være enormt viktig for sysselsettingen, men også for nyskapingen i forhold til å ta hånd om CO₂?

Marit Arnstad (Sp): Jo, jeg ser en rekke næringsmuligheter knyttet til utnyttning av naturressurser generelt, og til Norske Skog på Skogn spesielt. Betingelsen er bare at Norske Skog også forholder seg til en del miljøbetingelser, knyttet til den virksomheten som skal drives.

Når det gjelder å kunne etablere et gasskraftverk der en fjerner eller minimerer CO₂-utslippene, er det fortsatt et stykke igjen å gå for Norske Skog på Skogn. Og det er jo det debatten handler om. Den handler ikke om at vi ikke ønsker at en skal utvikle ny næringsvirksomhet på Skogn, eller at Norske Skog ikke skal få lov å etablere et gasskraftverk. Men et flertall i denne sal ønsker altså at det skal være et gasskraftverk der en faktisk gjør noe med de store utslippene av CO₂, som ellers kommer til å gjøre at vår oppfyllelse av klimaavtalen og Kyotoprotokollen blir helt illusorisk.

Ellers har Skogn mange andre interessante næringsprosjekter. Containerhavna på Skogn er ett av dem som Senterpartiet aktivt støtter opp om.

Michael Momyr (H): Jeg har aldri tvilt på Senterpartiets ønske om at folk skal ha det bra både i Distrikts-Norge og i byene, men det har vel ført til at Senterpartiet ofte har vært skeptisk til å bruke et «mildt» begrep i forhold til omstilling. Det var nå det.

Det er imidlertid et faktum at det at vi har ført en stram finanspolitikk som har ført til at renten har gått ned og kronekursen har blitt redusert, har vært positivt for næringslivet i Distrikts-Norge og i byene. Det er det som virkelig har betydd noe for å snu utviklingen i positiv retning. Senterpartiet har et alternativt budsjett, der de foreslår økt bruk av oljemilliardene, slik at vi igjen ville ha fått en fare for økt rente og økt kronekurs. Ser ikke

Senterpartiet den faren som ligger i økt bruk, eller overforbruk, av oljepengene?

Marit Arnstad (Sp): Hva som er overforbruk av oljepenger, er en interessant problemstilling. Det diskusjonen egentlig handler om, er hva som er et overforbruk, og hva som på en måte er et riktig forbruk.

I høstens budsjett la Regjeringen opp til at en skal bruke 50 milliarder kr samlet sett av oljepengene. Senterpartiet la opp til at vi skulle bruke 53,3 milliarder. Det er forskjellen mellom Regjeringens og Senterpartiets bruk av oljepengene. At den forskjellen i seg sjøl skal være så avgjørende at den kunne vippe norsk økonomi, har jeg ingen tro på. Jeg mener at en del av den diskusjonen som foregår omkring den hellige budsjettbalansen, er en illusorisk diskusjon hvis en ikke tar den litt mer grundig enn det Høyre og representanten Momyr gjorde akkurat nå.

Når det gjelder omstilling og viljen til å omstille, er jeg opptatt av omstilling, men omstillingen må gå i riktig retning. Det som er problemet når det gjelder en del av de næringspolitiske utfordringene nå, er at Regjeringen bidrar til tiltak som fører omstillingen i feil retning. Fjerning av skogtilskuddene kombinert med veldig lave tømmerpriser er et eksempel på det.

Lodve Solholm (FrP): Senterpartiet er eit av dei få partia som har bestemt seg for å regionalisere fiskeria. Slik eg oppfattar det, skal kvart enkelt fylke få bestemme over eigne ressursar utanfor eigen kyst. Det kunne då vere greitt å få stadfesta no her i salen av parlamentarisk leiar i Senterpartiet, sidan ho er ein slags stand-in for næringskomiteens medlem, om det er slik å forstå at all fisk utanfor Finnmark skal reserverast for Finnmarks fiskarar? Og er det slik å forstå at dei silde- og makrellførekomstane som no er på Møre-kysten, skal reserverast for ringnotflåten frå Møre og Romsdal?

E i r i n F a l d e t hadde her overtatt presidentplassen.

Marit Arnstad (Sp): Nei, slik er det ikke å forstå. Det Senterpartiet har sagt, er at vi synes at en burde utrede muligheten for en regional kvotetildeling. Men hvor Møre-fiskerne så henter kvoten sin, er Senterpartiet revnende likegyldig. Det får de gjøre akkurat der de sjøl ønsker. Her er det spørsmål om å få utredet en ordning der det er snakk om kvotetildeling regionvis. Det er snakk om en utredning for å få på bordet de negative eller positive konsekvensene som har vært knyttet til det.

Det er mulig at Fremskrittspartiet har synspunkter på Senterpartiets fiskeripolitikk. Jeg har merket meg i dette budsjettet at Fremskrittspartiet har et ønske om å fjerne fiskeriavtalen. Det virker snarere programmessig enn reelt, særlig når Fremskrittspartiet i neste års budsjett går inn for å avvikle hele fiskeriavtalen, men samtidig ber om at det innen fiskeriavtalen settes av 20 mill. kr til selfangst. Er de litt på glid når det gjelder spørsmålet om å avvikle fiskeriavtalen?

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Statsråd Lars Sponheim: Regjeringen har lagt fram et budsjett som vil sikre forbrukerne trygge matvarer og styrke den strategiske satsingen på verdiskaping og næringsutvikling i hele verdikjeden for skog- og jordbruk.

Jeg vil få gi ros til komiteen for å ha gjort et godt og grundig arbeid med budsjettet, og jeg er glad for at helheten har fått støtte i Stortinget gjennom budsjettinnstillingen. Med utgangspunkt i et stramt budsjett gjennomfører Regjeringen omfattende endringer i mat- og landbrukspolitikken både gjennom matforvaltningsreformen og gjennom en næringspolitisk strategi med en bred satsing på utvikling av alternative inntekts- og sysselsettingsmuligheter.

Jeg er glad for den støtten etableringen av det nye Mattilsynet har i komiteen. Regjeringen vil bygge opp et kostnadseffektivt og moderne mattilsyn som har som mål å bli Europas beste innen få år. Investeringen som nå gjøres i Mattilsynet, bidrar ikke bare til en tryggere hverdag, men er også en investering for næringene som lever av matproduksjon.

Matforvaltningsreformen er basert på en modernisert lovgivning og effektiv organisering som tar vare på helkjedeperspektivet. Mattilsynet skal ha et samlet ansvar for å følge matvarene fra innsatsvarer til ferdig mat. Budsjettsituasjonen har gjort det nødvendig å øke avgifter og gebyrer betydelig. Det viktigste er likevel at vi nå kan gjennomføre reformen raskt, og at vi fra og med 2005 kan effektivisere virksomheten.

Jeg konstaterer at det er bred enighet om mat- og landbrukspolitikken. Det er positivt at komiteen støtter Regjeringens arbeid for å sikre handlingsrommet for en fortsatt aktiv landbrukspolitikk gjennom å påvirke prosessene og forhandlingene i WTO, avtaler med EU og annet internasjonalt arbeid.

Regjeringen legger opp til en tettere kopling mellom landbrukspolitikken og annen næringspolitikk og ressurs- og miljøforvaltning. Vi ønsker også at kommunene skal være en aktiv deltaker med større innflytelse i landbrukspolitikken. I hele mitt virke som politiker har jeg vært en varm forsvarer av lokaldemokratiet. Jeg mener vi får de beste løsningene for borgere og næringsutøvere dersom kommunene får frihet til å bestemme mest mulig selv. Dette følger Regjeringen opp på mange felt, bl.a. ved å overføre vedtaksmyndighet for tilskuddsmidler til landbrukets kulturlandskap, nærings- og miljøtiltak i skogbruket og skogbruksplanlegging. Kommunene får også vedtaksmyndighet i de aller fleste saker etter konsesjonsloven, skogbruksloven og delingssaker etter jordloven. Gjennom dette viser Regjeringen både tillit og forventninger til kommunene. Ja, jeg vil være så fri å si at vi faktisk følger opp det gode Venstre-slagordet «Mer frihet – mer ansvar» i praktisk politikk for kommunene.

Skal vi møte de nasjonale og internasjonale utfordringene, er det nødvendig med strukturendringer og effektiviseringer i hele produksjonskjeden. Utviklingen gjennom mange år har ført til at det tradisjonelle landbruket spiller en stadig mindre rolle i distrikts- og bosettingspo-

litikken. Bygdene må ha flere bein å stå på. Vi må ha en politikk for alle typer næringsvirksomhet som har det til felles at den drives med gården og bygda som utgangspunkt. Dette arbeidet er samlet i satsingen Landbruk Pluss. Det er et mål at ressurser som frigjøres, må settes inn i nye markedsbaserte produksjoner av varer og tjenester. Det vil også innebære en mer aktiv nærings- og bosettingspolitikk for landbrukseiendommer som ikke vil ha tradisjonell landbruksproduksjon som hovedfunksjon.

Det ligger et stort potensial i det å utnytte de fornybare naturressursene. Jord- og skogbruket har en sentral plass i utviklingen av nye fornybare energikilder. I budsjettet har Regjeringen lagt opp til en økt satsing for å øke verdiskapingen innen bioenergi. Det er et mål å øke tilbudet og bruken av bioenergi fra jord- og skogbruket gjennom utvikling av forretningsmessige konsept der landbruket kan være totalleverandør av bioenergiløsninger.

Regjeringen har sterkt fokus på næringsutvikling, og forskningsmiljøenes evne til kommersialisering av forskningsresultatene vil i tiden framover bli særlig vektlagt. Økt nyskaping krever et mer kreativt samspill mellom utdanningsinstitusjoner, forskningsmiljøer, bedrifter og privatpersoner.

Det er et mål å sikre en bærekraftig ressurs- og eienomsforvaltning med et sterkt jordvern, vedlikehold av kulturlandskapet og sikring av det biologiske mangfoldet. En landbrukspolitikk som bidrar til å løse disse viktige miljøoppgavene, er en av hovedprioriteringene i budsjettforslaget.

Jeg er glad komiteen støtter arbeidet med å få tilpasset antall rein i forhold til beitegrunnlaget. Det er viktig med hensyn til miljøet, men også med tanke på at en bærekraftig reindrift er grunnlaget for å opprettholde samisk egenart. Regjeringen vil gjennom verdiskapingsprogrammet satse på å øke verdiskapingen fra reindriften. Både tradisjonell videreforedling og utnyttelse av biprodukter og andre nisjeprodukter må videreutvikles. Regjeringens satsing på Reindriften ressurscenter vil være et viktig bidrag til å legge til rette for arbeidsplasser i og i tilknytning til reindriften.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Aud Gaundal (A): Statsråden var inne på både de nasjonale og de internasjonale utfordringene som vi har. WTO er den største utfordringen etter vårt syn. Mange mener at mye vil forandre seg, også for næringsmiddelindustrien. Enkelte medier hevder at så mye som 50 pst. av vår produksjon kan bli borte. Er statsråden enig i en slik beskrivelse? Hvordan og på hvilken måte ser statsråden det naturlig at Stortinget blir orientert om utviklingen som nå skjer etter bruddet i Cancún?

Statsråd Lars Sponheim: La meg få lov til å starte med det siste. Det er slik at etter bruddet i Cancún har det vært uklarhet om hva som skjer nå, og hva som egentlig er konsekvensen av det. Det vil i løpet av de nærmeste

dagene – den 15. desember – være et nytt viktig møte på ambassadørnivå i Genève, som prøver å stake ut en kurs videre. Det er ingen som har forventninger om at det blir noe avgjørende møte. Det blir en oppsummering av status, hvor vi står nå, og hva som kan være grunnlaget for en videre framdriftsplan. Det er også i forventninger miljøene som arbeider med dette, om at innen februar må prosessen være tilbake på et spor igjen. Ellers vil mye tid kunne mistes. Det tolkes som å være en konsekvens av at det er valg i USA, og at det vil frata amerikanerne betydelig handlefrihet. Selvsagt vil Regjeringen komme tilbake til Stortinget for å få den nødvendige ryggdekning for de skritt Regjeringen måtte finne det nødvendig å ta i WTO-sammenheng.

Det er umulig i denne fasen å begynne å antyde hva konsekvensene vil bli for norsk landbruk, annet enn at det vil bli krevende forhandlinger som står foran oss.

Øystein Hedstrøm (FrP): Statsråden var inne på matloven. Den innebærer også at vi bl.a. får Europas høyeste kjøttavgift, som gjør 10 000 arbeidsplasser i kjøttindustrien mer utrygge. Denne næringen vil kommende år sannsynligvis belastes med en del andre ting, f.eks. at man ikke lenger får tillatelse til å bruke CO i pakkegass, noe som vil øke prisen. Marginene i denne industrien, iallfall i deler av den, er så små at de kan ikke ta dette inn ved å redusere dem. De må øke prisene, som da går ut over forbrukerne. Jeg vil minne om Sem-erklæringen, der det går frem at Regjeringen skulle jobbe for mindre prisforskjeller.

I VG på lørdag stod det om en kvalitetsforskrift. Man kan importere f.eks. dansk salami til Norge, som ikke har de samme kvalitetskrav som norsk salami. Det betyr også at fett, som er billigere, og som det kan ligge mer av i danske produkter, gjør at man får en konkurransevridning.

Hva vil statsråden gjøre med denne kvalitetsforskriften for å få like konkurransevilkår?

Statsråd Lars Sponheim: Det var en stor og omfattende innledning til denne replikken.

Jeg vil som et utgangspunkt gi uttrykk for at vi har en stor og omfattende næringsmiddelindustri i Norge basert på landbrukets råvarer. Det har vi så lenge vi har et omfattende landbruk i Norge. Det er en del som snur denne pyramiden litt på hodet, og sier at det bærende her er at vi har en stor landbruksbasert industri, og at det er litt mer tilfeldig hvor en kan skaffe råvarene til den fra. For å forstå at det er et skjebnefellesskap mellom den landbruksbaserte industrien og norsk landbruk, må en også forstå hvor vanskelig og spesiell Norge er i landbruks-sammenheng. Det er ikke slik som representanten Hedstrøm sa i sitt hovedinnlegg, da han snakket om andre land det er naturlig å sammenlikne seg med. Det er ganske vanskelig å finne det på landbruksområdet. Vi må bruke den situasjonen til å rendyrke det vi kan være veldig gode på. Og det vi kan være veldig gode på, når vi er så langt fra markedene og så langt mot nord, er det å ha trygg mat, sikker mat og ren mat, og på alle vis framby

matvarer av ypperste kvalitet. Det har vi gode forutsetninger for. Det ligger matloven til grunn for, og det ligger regelverket vårt til grunn for.

Inge Ryan (SV): Statsråden var opptatt av dette med bioenergi i sitt innlegg, og han pekte på at det var en betydelig satsing på bioenergi. Det er vi i SV glade for. Vi er ikke enig i at det er en betydelig satsing på bioenergi, men vi registrerer at det er noe mer satsing.

Samtidig vet vi at det i dag er et problem med at Norge gror igjen, spesielt av lauvskog. Man bruker lite midler på det området. Penger til skogkultivering, og også til planting for så vidt, har gått kraftig ned de siste to årene. Spørsmålet til statsråden er om han ikke ser behovet for at vi får en mer offensiv skogpolitikk, der vi tar ut mer av det virket som er i skogen og omsetter det til bioenergi, og at vi får en mye tyngre satsing enn det som det legges opp til i dag?

Statsråd Lars Sponheim: Ja, det mener jeg Regjeringen gjør, fordi det satses på bioenergi i et omfang vi ikke har sett tidligere. Delvis er jo dette markedsdrevet. Vi så hva prisene sist vinter førte til. Nå investeres det i bioenergiutstyr rundt omkring blant norske skogeiere og bønder i et omfang vi aldri har sett maken til. Det får som konsekvens at tilbudet av bioenergi blir stort, og alt tyder på at også etterspørselen øker. Kunne vi ha hatt en ambisjon om at vi økte bioenergi f.eks. med to TWh i året de neste årene framover, ville vi altså kunne få nær tusen nye arbeidsplasser rundt omkring i norske distrikter. Vi ville kunne bedre energisituasjonen i landet betydelig, og vi ville få åpenbare miljøgevinsten ved at mer lauvskog og annen skog tas ut. Og vi kunne kanskje fått konvertert en del f.eks. fra olje til bioenergi, som ville gi betydelige miljøgevinsten.

Representanten Ryan har sagt noe viktig i dag, nemlig at bioenergi er et kinderegg: Det betyr arbeidsplasser, miljø og energi, og det må være bra for alle.

Presidenten: Det høres flott ut.

Marit Arnstad (Sp): Landbruksministeren har helt rett i, og jeg er helt enig i det, at landbruksbasert industri og landbruket er gjensidig helt avhengig av hverandre.

I innstillingen sies det fra regjeringspartiene at en ønsker et forbrukerrettet landbruk, og da må en jo stille spørsmål ved den finansieringen en nå legger opp til angående det nye Mattilsynet. Regjeringens opprinnelige forslag var over 90 pst. avgiftsfinansiering av aktørene innenfor landbruket. Regjeringspartiene og Arbeiderpartiet ligger nå etter forliket på 80 pst. avgiftsfinansiering. Når en sier at en ønsker et forbrukerrettet landbruk, er det da virkelig forbrukerrettet å bidra til økte priser på matvarer? Det kan bli konsekvensen av den typen finansiering av statlige oppgaver som Regjeringen sjøl burde bidra til. Mener landbruksministeren at det er en klok strategi å bidra til høye priser og derved også kanskje fyre opp omkring den misnøyen ved ulike prisbilder mellom ulike land, som en ellers kan se?

Statsråd Lars Sponheim: La meg først si om matavgifter, som vil bli vedtatt gjennom budsjettvedtaket i dag og lovvedtaket om noen dager, at Regjeringen legger i sitt opplegg opp til om lag 76 pst. avgiftsfinansiering, og Stortinget legger et tak på 80 pst. Det gjelder i hovedsak kjøtt, der en nå vil betale de samme matavgifter som en har måttet gjøre så langt for andre matprodukter. Kjøtt har vært en slags gratispassasjer. Man har hatt et spesielt opplegg med kjøttkontroll på kjøttlinja, som har vært dyrt og krevende i Norge, med mange spredtliggende slakterianlegg, og som vi arbeider med å finne fram til gode løsninger på.

Det jeg har lyst til å si, er at vi har et forbrukerrettet landbruk nettopp fordi vi har så sterk satsing på matsikkerhet. Det er bra for forbrukerne. Pris er ikke alt for forbrukerne – jeg synes det er viktig å understreke det overfor representanten Marit Arnstad – det er også andre kvaliteter som forbrukerne er villige til å legge vekt på, bl.a. det å ha trygg mat. At vi nå får konkurranse på mange flere områder i landbruket som gir flere merker å velge mellom, er også forbrukervennlig, og er ikke representert så sterkt ved tidligere tiders landbrukspolitik.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til replikk.

Aud Gaundal (A): I Arbeiderpartiet er vi opptatt av at en må føre en politikk som legger grunnlag for et levedyktig og bærekraftig landbruk i hele landet. Det blir krevende, det ser vi også, ikke minst ut fra de utfordringene som knytter seg til WTO.

Selv om tekstene så langt i WTO kan se foruroligende ut, mener vi i Arbeiderpartiet at norsk landbruk i framtida vil være basert på en nasjonal landbrukspolitik, altså noe mer markert, men fortsatt mye politisk bestemt norsk landbruksutvikling. Bakgrunnen for det er at man gjennom jordbruksproduksjon oppnår en rekke andre samfunns mål ut over det å produsere mat.

Vi tror ikke at et framtidig jordbruk vil klare å opprettholde hele bosettingsmønsteret vårt i framtida, men det vil spille en avgjørende rolle. Ikke minst vil foredling av matproduksjonen være svært verdifulle arbeidsplasser. Og disse arbeidsplassene er av stor betydning. Vi har sett at det er stor rasjonalisering både innenfor melk- og kjøttforedling. Både for dem som arbeider i næringsmiddelindustrien, og for folk i mange kommuner er det stor engstelse over at disse arbeidsplassene blir borte.

Det er også mye fokusert på jordvern og kulturlandskap. Ikke minst mener vi at Norges særegenhet, med gårdsbruk nesten over alt, er en turistattraksjon i seg selv. Det er verdifullt for Norge å se slik ut også i framtida. Det er ingen selvfølge at det blir slik. Slik det står i budsjettet, viser det seg nå at det arealet som er bygd ned, er mye større enn det en tidligere har trodd. I budsjettet står det:

«Om utviklinga ikkje snur vil grunnlaget for nasjonal matforsyning på lang sikt bli sterkt svekka.»

Med et dyrket areal på 3,5 pst., hvor matjord er 2,5 pst., må arealet holdes i hevd, slik at vi ikke en dag er

uten mulighet til å fø egen befolkning. I dag er selvforsyningsgraden allerede nede på ca. 50 pst.

Det er viktig å sørge for at forbrukerne får trygg mat av riktig kvalitet, og å legge til rette for ernæringsmessig fullgodt kosthold. Vi er helt enig med Regjeringa i at målet må være at 10 pst. av landbruksarealet skal drives økologisk innen 2010.

Komiteen, med unntak av Fremskrittspartiet, viser også til kulturlandskapsproblematikken, og ber departementet vurdere om det ikke vil være riktig å ha egne kunnskapssentre i den forbindelse. Det skal legges til rette for en ny og samordnet strategi, i samarbeid med Statens landbruksforvaltning, på dette feltet, og vi mener at det er naturlig at en kanskje ser på problematikken i den forbindelse.

For et landbruk med høg fokus på kvalitet i matproduksjonen er forskning og utvikling svært viktig. Her er både SND og verdiskapingsprogrammet av stor betydning.

Budsjettforliket innebærer kutt i tilskudd til prosjekt innenfor planteforedling og oppformering. Det er ingen tvil om at det kuttet kan gå ut over viktige arbeidsplasser i distriktene, og i innstillinga ber derfor komiteens flertall, alle unntatt Fremskrittspartiet, om at departementet vurderer tiltak, slik at virkningen av kuttet blir minst mulig.

Komiteen er samlet i en merknad hvor vi påpeker det som skjer på skogbrukssida. Det er bekymringsfullt hvor lite planting som nå skjer. Ikke minst har dette blitt verre etter at tilskudd til planting ble borte. Satt litt på spissen er det slik at areal er klar for planting, mens planter fra planteskolene kastes. I tillegg har vi mange som er uten arbeid, og som kunne tatt et tak for å gjøre noe med situasjonen. Det er derfor bra at hele komiteen mener det er viktig å sikre en forsvarlig frø- og planteforsyning, som gjør det mulig å stedstilpasse skogplanter også i framtida. Flertallet ber departementet komme tilbake til disse sakene i forbindelse med revidert budsjett for 2004. Jeg tror det er viktig at vi fortsatt fokuserer sterkt på problemet.

Det blir spennende å se hva Landbruk Pluss utvikler seg til. Slik det legges opp til i dag, tror vi det er bra at kommunene, innenfor en nasjonal landbrukspolitik, får et rom hvor de kan drive aktivt også når det gjelder landbruket. Noen penger og et lovverk hvor kommunene kan få større mulighet til selv å bestemme, tror jeg blir bra. Jeg er i så fall helt enig i det statsråden sier på det området.

Selv om et flertall i Stortinget har bestemt at kommunene ikke blir pålagt å ha landbruksfaglig kompetanse, håper vi at kommunene ser det som viktig å fortsette å beholde den kompetansen de har, enten i egen regi eller i samhandling med andre kommuner. Det er også slik at de kommunene som er mest aktive, vil få flere midler.

En samlet komite ber om at det blir gjort en evaluering av Godt Norsk. Stortinget har behandlet mange saker som angår norsk matproduksjon, både dyrevern og matlov, samtidig som det skjer en utvikling av nye matprodukter i både liten og stor skala. Det er også en tendens til litt aggressiv merking som direkte feilinformerer

(Gaundal)

forbrukerne. Derfor mener vi at det er viktig med en evaluering på det området.

Presidenten: Presidenten håper at statsråden ikke blir distraheret av rockekonserten på utsiden her.

Statsråd Ansgar Gabrielsen: Jeg tolker det som en tiljubling til det budsjettet vi diskuterer, men det er kanskje noe annet.

Statsbudsjettet for 2004 er et nøkternt budsjett, og det er et godt budsjett for næringslivet. Det er et godt budsjett fordi det legger grunnlaget for fortsatt lav rente, en moderat lønnsutvikling og en konkurransedyktig kronekurs. Det siste året har vist hvor viktig dette er. Internasjonal lavkonjunktur, høyt norsk lønnsnivå, høy rente og sterk kronekurs har rammet norske bedrifter meget hardt.

Regjeringen har svart med et systematisk arbeid for å bedre næringslivets konkurransevne. Siden statsbudsjettet for 2003 ble lagt frem, har Norges Bank redusert renten fra 7 til 2,5 pst. Renteforskjellen mellom Norge og euro-landene er så godt som eliminert. Samtidig har kronekursen svekket seg. Lavere rente alene betyr 20 til 25 milliarder kr i lavere utgifter for norske bedrifter. Bare for fiskeri- og oppdrettsnæringen betyr kronesvekkelsen en årlig resultatforbedring på 2,5 milliarder kr.

I forrige uke fikk vi gledelige tall fra Aetat, som viser at den altfor høye arbeidsledigheten er i ferd med å flate ut og er sågar på vei nedover. Det begynner med andre ord å lysne i norsk økonomi. Norsk industri gjenvinner konkurransekraften, og optimismen er i ferd med å sette seg. Det ansvarlige økonomiske opplegget Regjeringen fikk gjennomslag for i 2003, har altså gitt resultater. Det faktum at denne politikken fortsetter i 2004, er det viktigste bidraget vi kan gi til konkurranseutsatte bedrifter over det ganske land. Og i en fortsatt vanskelig situasjon er det samtidig svært viktig at bedriftene ikke påføres ekstra byrder gjennom skatteøkninger.

Vi som er i politikken i dag, er politikere i mulighetsenes land. Vi har muligheten til å lykkes, og vi har muligheten til å mislykkes. Vi står ved et veiskille der vi kan velge mellom tre hovedretninger, slik jeg ser det. Vi kan gjenta politikken med skatteøkninger, oppbygging av offentlig sektor og dermed nedbygging av konkurranseutsatt næringsliv. Det er en politikk som øker avhengigheten av svingende oljeinntekter og gjør oss uforberedt på den dagen oljeinntektene reduseres.

Vi kan også velge å føre en ekspansiv finanspolitikk. Dette er en politikk der alle gode ønsker innfris, ønsker som hver for seg høres tilforlættelig ut, men som til sammen undergraver troverdigheten i den økonomiske politikken. Det er en linje der lønnsveksten kommer ut av kontroll, der rentenivå og kronekurs igjen øker, og der norske bedrifter igjen vil tape i den internasjonale konkurransen.

Det siste alternativet, som er Samarbeidsregjeringens alternativ, bygger på erkjennelsen av at verdier må skapes før de kan deles. Dette alternativet kombinerer en ansvarlig økonomisk politikk med redusert skatte- og av-

giftstrykk på bedriftene. Sammen med en moderat lønnsutvikling gir dette konkurransedyktige rammebetingelser, mer egenkapital til nye investeringer, vekstkraftige bedrifter og flere arbeidsplasser.

Utviklingen i næringslivet preges av økende internasjonalisering, rask teknologiutvikling og hard internasjonal konkurranse. Globaliseringen gir store muligheter, men også store utfordringer. Høykostland som Norge vil i økende grad oppleve at tradisjonell arbeidsintensiv produksjon etablerer seg i lavkostland. Samtidig er Norge konkurransedyktig på kunnskap. Skal vi sikre et høyt velferdsnivå for kommende generasjoner, må vi derfor utnytte våre fortrinn og utvikle et innovativt og kunnskapsintensivt næringsliv.

Et grunnleggende spørsmål i næringspolitikken blir derfor hvordan vi kan legge til rette for mer nyskaping, flere nye produkter og flere etableringer. Som et første skritt mot å finne gode svar på disse spørsmålene, har Regjeringen nylig lagt frem den første helhetlige innovasjonsplanen for Norge. Visjonen er at Norge skal være et av verdens mest nyskapende land, der bedrifter og mennesker med pågangsmot og skaperevne har gode muligheter for å lykkes.

1. januar blir virkemidlene i Norges Eksportråd, SND, Norges Turistråd og Statens veiledningskontor for oppfinnere slått sammen til Innovasjon Norge. Dette vil styrke fokuset på gründere og små- og mellomstore bedrifter med store vekstmuligheter, og det vil sette norske bedrifter bedre i stand til å klare seg i den internasjonale konkurransen. Og alt tyder på at Stortingets og Regjeringens ambisjon om å gjøre dette fra 1. januar skal kunne la seg gjennomføre.

De verdiene som skapes i næringslivet, er grunnlaget for hele vår velferd. Gode rammebetingelser for bedriftene og tiltak som stimulerer skaperevnen, er derfor en hjørnestein i Regjeringens politikk. Gjennom bedre rammebetingelser og en helhetlig innovasjonspolitikken arbeider Regjeringen systematisk for å styrke konkurransevnen og nyskapingen i Norge.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Grethe Fossli (A): De siste dagene har vi lest en rekke intervjuer med en jublende Inge Ryan, som har fått til noe han selv lenge har ønsket. Men jeg regner også med at næringsministeren har hatt en hånd med i laget når det gjelder den avtalen.

Arbeiderpartiet har også vært med på merknadene. Men jeg er bekymret, for i evalueringsrapporten om såkornordningen kan vi lese:

«I det tett befolkede Østlandsområdet som også har flere betydelige forskningsmiljøer har det siden august 2002 ikke vært investert i nye prosjekter til tross for at det har vært slike. I noen av de regionale fondene har det i samme periode vært ledig kapital for investeringer.»

Når det gjelder den avtalen som er inngått mellom regjeringspartiene og SV – for øvrig et paradoks – betyr

det at mens Arbeiderpartiet og regjeringspartiene flyttet på 10 mill. kr, flyttet SV og regjeringspartiene på 400 mill. kr.

Mitt spørsmål er: Hvordan vil næringsministeren følge opp evalueringen av såkornordningen i forhold til det som nå har skjedd?

Statsråd Ansgar Gabrielsen: La meg først si at jeg i hvert fall ikke bekymrer meg over at det er medlemmer av næringskomiteen som gleder seg – det er tilstrekkelig mange som går rundt og bekymrer seg.

De såkornfondene som er vedtatt etablert, som vi jobber med innretningen av, som vi undersøker mulighetene for å få inn privat kapital til, og som i neste omgang må notiseres i ESA, kommer til å bli utformet i samsvar med Stortingets intensjoner, vedtak og ikke minst den merknaden som faktisk ligger i den innstillingen vi i dag har, som en samlet komite, med unntak av Fremskrittspartiet, står bak. Vi skal – så langt det er mulig i virkelighetens verden – gjennomføre det. Det er ingen tvil om at tilblivelsen av disse fondene særlig hadde til hensikt å støtte næringsetableringer, tilføre egenkapital i næringssvake områder. Det er en premiss som vil følge dette arbeidet «to the bitter end».

Øystein Hedstrøm (FrP): Jeg vil følge opp dette med ulike fondskonstruksjoner.

I samband med frontaledebatten ble det vedtatt et forslag med støtte fra regjeringspartiene og Fremskrittspartiet. Forslaget lød:

«Stortinget ber Regjeringen utrede ulike måter å gjøre Norges kapitalstyrke til et konkurransefortrinn for norsk konkurranseutsatt næringsliv, herunder mulige fondskonstruksjoner.»

Fremskrittspartiet har lenge vært opptatt av å få utredet et såkalt strukturfond som bl.a. kan gå inn i modne norske bedrifter ved omstruktureringer. Vil en ved en slik utredning også utrede muligheten for etablering av strukturfond når Regjeringen gjør dette arbeidet?

Statsråd Ansgar Gabrielsen: Jeg er kjent med det vedtaket som Stortinget har fattet, og som går på utredning av fondskonstruksjoner.

La meg si det slik at jeg tror det først og fremst er i forlengelsen av en gjennomgang av våre pensjonsordninger at man vil kunne angripe dette virkelig bredt. Det er klart at det Stortinget har pålagt oss å utrede, må utredes, og vi vet at det er partier i Stortinget som har vært særlig opptatt av å etablere såkalte strukturfond. Jeg er for så vidt mindre overrasket over at det er noen som er opptatt av dette, men at Fremskrittspartiet i særlig grad er opptatt av det, overrasker meg. Jeg trodde kanskje at etter at Opseth hadde gått ut av Stortinget, skulle også Hedstrøm roe seg på dette området. Det har altså ikke skjedd. Men vi må utrede de forslag som vi får fra Stortinget, selv om jeg personlig ikke har noen særlig tro på den type fond der politikere skal sitte og gå inn i næringer som kalles «modne».

Inge Ryan (SV): Næringsministeren sier at vi er politikere i mulighetenes land. Det er jeg enig med næringsministeren i. Men så ser vi at i mulighetenes land opplever over halvparten av alle kommuner fraflytting, og en viktig del av fraflyttingen skyldes at man ikke har arbeidsplasser.

Mitt spørsmål er: Hvilke grep mener næringsministeren vi skal ta slik at vi får utnyttet hele «mulighetenes land», og får hindret den fraflyttingen som skjer i dag, spesielt relatert til arbeidsplasser?

Helt til slutt vil jeg bare si at jeg setter veldig pris på næringsministerens presisering av at man ønsker å følge opp merknaden fra Arbeiderpartiet, regjeringspartiene, Senterpartiet og SV når det gjelder såkornfond.

Statsråd Ansgar Gabrielsen: Ja, det er et faktum – jeg tør ikke si om det har vært gjennomgående siden krigen – at i løpet av det siste kvarte århundret har i hvert fall ca. halvparten av Norges kommuner opplevd reell tilbakegang i bosettingen.

Det har vært ført en politikk i Norge i det samme kvarte århundret som antakeligvis uten sidestykke – sammenliknet med andre land – har tilført distriktene store beløp for å prøve å motvirke dette, og man har altså ikke lyktes. Jeg tror at en av hovedgrunnene til at man ikke – i større grad i hvert fall – har lyktes, er at det i for liten grad har vært fokus på å etablere lønnsomme arbeidsplasser. Det er umulig å forestille seg at man kan nå Stortingets målsetting om bosetting i det ganske land hvis vi ikke makter å etablere lønnsomme arbeidsplasser. Derfor er jeg for så vidt glad for at representanten Ryan gang på gang også i forbindelse med såkornfondet har poengtert at det er lønnsomme arbeidsplasser vi trenger i distriktene. Jeg tror det er det vi trenger for at folk skal bli boende i Distrikts-Norge.

Marit Arnstad (Sp): Dette er en regjering som stadig må instrueres av Stortinget, og som stadig lar seg dra etter hårene fra Stortingets side.

Nettolønnsaken har vandret fram og tilbake i Stortinget hvert halvår, og nå har Regjeringen i forliket med Arbeiderpartiet igjen blitt tvunget til å bevilge de pengene som skal til.

Distriktsmilliarden som en fikk igjennom sammen med SV i fjor, tok en omkamp på i budsjettet om høsten og gjorde til en landsomfattende ordning, for så å presse den tilbake til en distriktsrettet ordning.

Dette etterlater et inntrykk av en regjering som egentlig ikke vil ha disse distriktsrettede virkemidlene, som egentlig ikke vil ha nettolønn, og som egentlig nå har tenkt å blåse i det vedtaket de gjorde sammen med Fremskrittspartiet.

Det betyr at en her må stille noen spørsmål som ikke ender opp i et svar som «så langt det er mulig i virkelighetens verden», men at en rett og slett får en garanti her i dag om at:

– distriktsordningen blir en distriktsbasert ordning

- det blir en fordeling 70/30 mellom staten og private, noe som er særlig viktig når ordningen nå skal være rettet inn mot næringsfattige strøk

Statsråd Ansgar Gabrielsen: Ja, Senterpartiet fornekter seg ikke. Her prøvde jeg i hvert fall å si at vi må lage en ordning som er mulig å gjennomføre i virkelighetsverden. Selv det er ikke nok for Senterpartiet. Da må man lure på hvilken verden man skal være i.

Det er en merknad som regjeringspartiene også er med på, som sier at i den grad det ikke er mulig å gjøre det som står i St.prp. nr. 1, nemlig å få til en 50/50-fordeling mellom statlig og privat kapital, skal det kunne åpnes for 70/30-fordeling. Det synes jeg kan være en fornuftig løsning for i det hele tatt å få gjennomført dette.

Og det representanten Arnstad prøvde å skape et inntrykk av knyttet til distriktsfond og ikke-distriktsfond, distriktsmilliarder og landsdekkende ordning, er ikke riktig. De fire regionale såkornfondene står i statsbudsjettet, i St.prp. nr. 1. Jeg forventer ikke at man hvis man er stand-in, skal få med seg alle detaljene, men i den grad man påstår det motsatte av det som står, bør man i hvert fall ha sjekket det.

Grethe Fossli (A): Arbeiderpartiet var med på disse merknadene om endringer når det gjelder disse distriktspengene – det er ikke noe spørsmål om det.

Men jeg fikk ikke noe svar fra næringsministeren i stad. Det landsdekkende såkornfondet, START-fondet, er nå tomt – alle pengene er brukt opp. Hvordan vil Regjeringen følge opp de områdene i Norge som på SNDs kart over områder for distriktpolitiske virkemidler, er hvite, altså østlandsområdet og de store byene osv., som nå ikke har mulighet til midler?

Statsråd Ansgar Gabrielsen: Representanten Fossli har rett i at de såkornfondene som har vært omtalt som denne distriktsmilliarder som Regjeringen inngikk en avtale med SV om, hadde noen geografiske begrensninger som betyr at det er noen områder som er hvite. Og kartet for distriktpolitiske virkemidler – over de såkalte A-, B- og C-områder – omfatter ikke hele Norge.

Vi har samtidig satt i gang en evaluering av alle de såkornfondene som vi har. Det er både for å se i hvilken grad det har vært vellykket, og om de begrensningene vi har satt, har vært de riktige.

La meg si det slik: Vi må foreta en vurdering også av det representanten Fossli er opptatt av, at det vil være noen hvite flekker på kartet som vil ha bruk for midler kanskje i minst like stor grad som områder som er omfattet av distriktsmilliarder for såkornmidler. I den forbindelse må vi selvfølgelig komme tilbake til Stortinget – det gjelder både innretning og eventuelt beløp – i kommende budsjettbehandlinger.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Lodve Solholm (FrP): Det er litt rørende å oppleve kor begeistra regjeringspartia og Arbeiderpartiet er for

kvarandre – iallfall i den verbale delen av denne debatten, og i dei debattene som har gått føre denne debatten. Eg legg merke til at dei hjelper kvarandre med replikkordskifte osv., og det er jo interessant!

Det er også interessant når leiaren i komiteen seier at han er usamd med Jon Lilletun, som uttrykte at eit godt budsjett vart betre. Olav Akselsen sa at det var eit dårleg budsjett som vart betre. Om ein gjer ein analyse av det, betyr det at vi framleis har eit dårleg budsjett! Det er det Arbeidarpartiet seier. Eg er faktisk samd med Akselsen i at det er eit dårleg budsjett, sjølv om det dårlege budsjettet har blitt litt betre sett frå Arbeidarpartiet sin synsstad.

Vi ser auka eigendelar i helsevesenet. Vi ser auke av skattar og avgifter. Ein har gjort det verre for arbeidsgivarane når det gjeld permitteringsansvaret, som skal betalast av bedrifta. Og så prøver ein å gjere eit poeng av at ein har gått frå 30 til ti dagar, men verkelegheita er at ein har gått frå tre til ti dagar. Rett nok var forslaget frå Regjeringa å gå frå tre til 30 dagar, men å skryte av at ein har gått frå tre til ti dagar, blir ikkje korrekt. Ein har ikkje klart å få ut den forskjellen, og det er ikkje god næringspolitikk. Det er ikkje aktiv næringspolitikk å leggje fleire byrder på næringslivet enn det det har frå før.

Som sagt er det interessant å konstatere at Arbeidarpartiet seier at vi har eit dårleg budsjett. Høgre gjer det også ganske klart når dei seier dei er så glade for avtalen, og dei er glade for at det var nettopp Arbeidarpartiet som vart budsjettpartnaren denne gongen. Det er interessant at den som kanskje sterkast stadfesta dette, var Høgre-representant Ivar Kristiansen, som med andre ord er glad for at vi har fått skatteskjerpning i 2004! Han prøver å framstille det slik at vi har fått 20 milliardar kr i skatlette dei to siste åra. Jo, men det står faktisk igjen ein god del milliardar som må takast på budsjettet for 2005, om Sem-erklæringa skal vere til å tru på. No har den parlamentariske leiaren i Arbeidarpartiet sagt at Sem-erklæringa er død, i og med at representantar frå Høgre seier det er greitt med, og at dei er veldig glade for, eit budsjett som faktisk inneber, realistisk og reelt sett, auka skattar og avgifter i 2004.

Så seier Ivar Kristiansen vidare at næringslivet er fornøgd. Eg kan jo nemne to–tre næringslivsleiarar i Møre og Romsdal. To av dei er medlem i Høgre. Stål Rasmussen melde seg ut av Høgre på grunn av næringspolitikken til Regjeringa. Gunvor Ulstein, administrerande direktør i Ulsteinkonsernet, gjekk ut med knallhard kritikk av den innovasjonspolitikken til Regjeringa som kom fram i innovasjonsmeldinga. Ein annan industrileiar hadde lyst til å melde seg inn i Høgre for å få gleder av å melde seg ut på grunn av næringspolitikken til partiet. Eg veit ikkje om dei forskjellige partia er så nøgde.

Når det gjeld strukturfond, er det ikkje snakk om at dei skal vere politkarstyrde. Dei skal vere profesjonelt styrde og vere til hjelp for det same næringslivet. Det gler vel sjølv sagt heller ikkje næringsministeren at det som skal skje i samband med IT Fornebu, no ser ut til å løyse seg.

Elles registrerer eg at næringsministeren forsvarer at ikkje ei krone av det nye såkornfondet skal kome næ-

ringslivet i heile landet til gode, at det berre er utafør dei sentrale stroka ein skal få ei krone til å skape nytt arbeidsliv.

Åsa Elvik (SV): Eg skal bruke 5 minutt på å snakke om eit av dei minste rammeområda som Stortinget har til behandling, nemleg den delen av budsjettet til Fiskeridepartementet som næringskomiteen har ansvaret for.

Den siste dagen i 2002 stod det på framsida på Fiskeribladet med store, feite bokstavar: «Dramatisk nedtur». Det var spådomen for utviklinga av norsk fiskerinæring for 2003. Det skulle vise seg å vere ein spådom som på mange måtar slo til. Vi har sett veldig mange konkurransar på norsk fiskeindustri dette året. Vi har sett at flåteleddet, spesielt kystflåteleddet, har fått redusert inntektene sine med opptil 20 pst. Vi har sett utfordringar for oppdrettsnæringa som har vore så spesielle at ein no ser ein omstrukturingsprosess som det er nokre år sidan vi såg sist, med store eigarkonsentrasjonar. Det skulle vise seg at Fiskeribladet langt på veg skulle få rett i spådomen sin om at 2003 skulle bli ein dramatisk nedtur.

For SV er det logisk å tenkje at dersom 2003 var ein dramatisk nedtur, må vi ta i bruk verkemiddel for å sørge for at 2004 blir eit år med positiv utvikling for fiskerinæringa. Det har vi lagt til rette for i det alternative budsjettet vårt. Men eg må seie at når eg ser innstillinga frå fleirtalet i næringskomiteen til dette budsjettet, er det i det heile ikkje det som skjer. Etter mi meining er fiskeribudsjettet redusert til nesten eit reint administrativt budsjett. Av dei litt over 400 mill. kr som vi fordeler, går 250 mill. kr til Fiskeridirektoratet, 75 mill. kr går til departementet, 70 mill. kr går til kondemnering av fartøy under 15 meter, der halvparten er finansiert av næringa sjølv, og etter at Arbeidarpartiet inngjekk forlik og tok frå oss 10 mill. kr til, sit komiteen igjen med 14 mill. kr som vi skal fordele på velferdsstasjonar, Finko, informasjon om sjøpattedyrforvaltning, erstatningar og marint innovasjonsprogram. Vi skulle helst også hatt litt til nyskaping og den type tiltak i næringa. Det seier seg sjølv at det ikkje går. Hovuddelen av desse pengane går altså til reint administrative tiltak. Det synest eg er litt spesielt, med den Regjeringa vi har i dag.

Dei postane som vi har på Fiskeridepartementets område, er små, men dei betyr mykje. Etter talet på førespurnader å døme, betyr det veldig mykje for folk langs kysten. Finko er eit eksempel. Fiskerinæringens Kompetansesenter får altså ikkje pengar og vil sannsynlegvis bli lagt ned. Opplæringa i tryggleik for fiskarar som ikkje er på rammeområdet vårt, kan kanskje få nokre kroner frå kyrkje-, utdannings- og forskingskomiteen, men i all hovudsak vil fiskarane sjølve måtte finansiere dette.

Velferdsstasjonar for fiskarar har etter forliket med Arbeidarpartiet fått 500 000 kr i forhold til 3 mill. kr, som var forslaget til SV og Senterpartiet. Eg har lyst til å sitere frå eit brev som vi har fått frå Norges Fiskarkvinnelag:

«Fiskere og sjøfolk som er borte fra heimen i lange perioder har behov for å ha et godt sted å gå når de går på land. På velferdsstasjonene kan de slappe av, lese

aviser, få post hjemmefra og ha et sosialt samvær med andre fiskekamerater.»

Velferdsstasjonane er ein kulturberar langs kysten. Eg synest det er litt spesielt at ein i forliket med Arbeidarpartiet har fjerna 2,5 mill. kr frå velferdsstasjonane, når vi samtidig ser at ein på eit anna rammeområde innafor Næringsdepartementet har lagt til 2,5 mill. kr, var det vel, til aviser til norske sjøfolk. Eg synest den type flytting av små midlar er litt spesiell. Eg synest det er veldig sørgeleg at ein tek frå det bitte litle rammeområdet som fisk faktisk er, og omfordeler på den måten.

Det har blitt sagt mykje om fiskeriatvalen i denne saken. Fiskeriatvalen inneber frå 2003 til 2004 i reine pengar nesten ei halvering, når vi held strukturmidlane utanom. Eg synest faktisk det er ganske oppsiktsvekkjande når industriledet og flåteleddet står så samla som dei gjer, og når industriledet, FHL, seier i eit brev til komiteen:

«Dette handler om å ta ansvar for en hel næring som sliter med å tilpasse seg en stadig vanskeligere internasjonal konkurransesituasjon. Støtteavtalen kan i så måte sies å være et lite bidrag fra staten, til en mer eller mindre subsidiefri næring» – det er et viktig poeng – «for å utlikne noe av den konkurranseulempen vi har ved fortsatt å fiske, produsere og eksportere fisk fra Norge.»

Det har vore eit poeng for SV, og at fiskeriatvalen ser ut til å bli halvert, har vore hovudgrunnen til at vi ikkje har sett oss i stand til å fremme nokre forslag innafor ramma.

Eg har oppfatta at det kjem ein del signal frå Høgre. Eg har oppfatta at representanten Kristiansen ikkje vil svare på spørsmålet vårt om Høgre er villig til å sjå på ramma på nytt. Men eg ønskjer veldig sterkt at den sitjande regjeringa ser på ramma for fiskeriatvalen. Fiskerinæringa er ei næring nesten fri for subsidiar. Det er altså 50 mill. kr det er snakk om til neste år. Eg skulle ønskje at ein kunne sjå på å utvide ramma i samband med revidert.

Rigmor Andersen Eide (KrF): Vi har fått et budsjett som legger til rette for arbeid til alle, økt verdiskapning, rettferdig fordeling og bærekraftig utvikling. Når det gjelder fiskeriforvaltningen, er bærekraft et nøkkelord for at hensynet til både fiskebestanden, næringsutøverne og kystsamfunnene ivaretas. En lønnsom og bærekraftig fiskerinæring er en forutsetning for verdiskapning og sysselsetting langs kysten. At de mange kystsamfunnene lever videre i beste velgående samtidig med at fiskeresursene forvaltes på en mest mulig bærekraftig måte, er derfor helt avgjørende for forvaltningen av fiskeripolitikken.

I forhold til budsjettprosessen har vi i år satt stor pris på den måten budsjettet kom i havn på. Takk til Arbeidarpartiet for dette – uten spill og spetakkel, men med ro, saklighet og ansvarlighet. Dette synes jeg alle parter skal være stolte over.

I næringskomiteen har budsjettet også kommet greit i havn med de rokeringer vi har foretatt innenfor de gitte

rammene. Jeg vil likevel påpeke en sak jeg synes har fått et uheldig utfall. Det gjelder saken som omhandler tilskudd til velferdsstasjoner for fiskere. Denne saken ble i det «store» forliket om budsjettet kuttet med 2,5 mill. kr. Disse midlene skulle gått til delfinansiering av velferdsstasjoner for fiskere, drevet av Norges Fiskarlag, Den indre Sjømannsmisjon og Norsk Sjømannsforbund. I vårt interne næringsbudsjett klarte vi bare å få tilbake på plass 500 000 kr til disse velferdsstasjonene. Dette er på ingen måte tilstrekkelig, og vi holder derfor saken åpen fram mot revidert nasjonalbudsjett til våren. Vi er likevel fornøyd med at Regjeringen skal foreta en gjennomgang av de eksisterende velferdsordningene for fiskere, med sikte på å kunne vedlikeholde kvaliteten og nivået på disse ordningene. Det vil være svært viktig å ha en nær og god dialog med organisasjonene i fiskerinæringen i forhold til dette arbeidet.

Så litt om fiskeriatvanten og strukturfondet. I forhandlingsforslaget fra staten til Norges Fiskarlag som førte til brudd, var statens siste tilbud på 85 mill. kr. Av dette var 35 mill. kr beregnet å avsettes til strukturtiltak for kystflåten. Når det gjelder strukturtiltak, innebærer disse 35 mill. kr en 50 pst. deling mellom staten og næringen til strukturfondet. Dette er jeg fornøyd med, ikke bare ut fra behandlingen vi hadde av strukturmeldingen her i huset i vår, men av hensyn til kystfiskeflåten sett under ett. Selv om bruddet er et faktum, er det viktig at de 50 mill. kr blir forvaltet og prioritert på beste måte. Behovet for føringsmidler er stort, og vi ønsker midler til et størst mulig uttak av sel. Viktig er det derfor at Regjeringen følger utviklingen i bruken av midlene nøye, og om nødvendig kommer tilbake til Stortinget dersom situasjonen tilsier det.

Kongekrabben har vi etter hvert hørt veldig mye om, og det er ikke til å stikke under stol at vi er engstelige og bekymret for de mulige konsekvensene utbredingen av denne arten kan få for de økologiske forholdene i Barentshavet og langs norskekysten. Likevel har vi tillit til Regjeringens arbeid, ikke bare i forhold til forskning på området, men også i forhold til å sette i gang nødvendige tiltak. Det vil naturlig nok ta noe tid før vi kan se endelige konsekvenser av disse tiltakene, men dette arbeidet er det svært viktig å holde fram med. Det er bra at kvotene blir økt, og det er bra at myndighetene har fått aksept for å sette ned en vestgrense. Jeg håper også på fritt fiske etter krabbe sørvest for Magerøya på nyåret. Det er viktig å ha kontroll og stoppe krabbens ferd nedover langs norskekysten. Jeg mener at arbeidet som pågår i Vadsø i denne forbindelse, er av stor betydning.

Så noen ord om Fiskeridirektoratet, som gjennomgikk en kraftig innstramming i budsjettforliket med Arbeiderpartiet. Fiskeridepartementet skal sikre en lønnsom og bærekraftig fiskeri- og havbruksnæring, med fokusering på økt verdiskaping, regelendring og service for brukerne. For at Fiskeridirektoratet skal være i stand til å opprettholde sin målsetting under rådende situasjon, må det snus på alle steiner for å finne måter eventuelt å effektivisere ytterligere på. Det som forundrer meg, er at Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, SV og Senterpartiet – og

da i særdeleshet Arbeiderpartiet, som er medansvarlig for dette kuttet – også står for en detaljert instruering som gjør det vanskelig for direktoratet å foreta den nødvendige effektiviseringen som er en konsekvens av dette kuttet. Kristelig Folkeparti tror Regjeringen følger opp det vedtaket som er gjort i Stortinget, og vi mener at Fiskeridirektoratet med sine kutt på 5 mill. kr vet den beste måten å forvalte disse midlene på. Utover dette har jeg ingen kommentarer til en grei prosess.

Grethe Fossli (A): I Næringsdepartementets budsjett er den store saken i år etableringen av Innovasjon Norge. Selv om dette navnet ikke er annonsert i budsjettet, har komiteen i et annet dokument sagt seg enig i at dette navnet skal være det nye navnet på innovasjons- og internasjonalselskapet som skal starte opp fra 1. januar neste år – en spennende sak, og en sak som de fleste av oss i Stortinget har stor tro på. Vi ønsker dem lykke til med etableringen.

Når en går i gang med en slik storsatsing som en gjør i det nye selskapet, burde en ha hatt mye mer midler å satse med. Det var dessverre ikke tilfelle da Regjeringen la fram budsjettet for 2004. Men forliket med Arbeiderpartiet gav noe mer, selv om jeg innrømmer at vi gjerne skulle hatt enda mer. Vi har konsentrert oss om noen av SNDs programmer. Vi foreslo og fikk gjennomslag for 60 mill. kr til forsknings- og utviklingskontrakter, 10 mill. kr til videreføring av programmet som skal ruste opp skipsflåten vår, dvs. NOx-reduksjonsprogrammet, som bidrar til å oppgradere og redusere utslippene fra skipsflåten, bl.a. ferger, fraktebåter og fiskefartøyer. Videre tilførte vi den landsdekkende innovasjonsordningen 80 mill. kr. Disse skulle bl.a. brukes innenfor kulturbasert næringsutvikling og til Innovasjon Møbel. Innovasjon Møbel tok Arbeiderpartiet inn i budsjettet for ca. et år siden, og fikk flertall for dette da. Vi er glad for at vi fikk dette med også i år, slik at det treårige programmet kan fortsette, og at vi kan få en møbelindustri som er enda mer innovativ og kan møte et internasjonalt marked på en enda mer offensiv måte enn tidligere.

Kulturbasert næringsutvikling ble et nytt programområde i SND etter revidert nasjonalbudsjett i sommer. Da la vi inn 5 mill. kr. Dette medførte mange spennende søknader til SND. Hele 231 søknader, som representerte til sammen 75 mill. kr, kom inn til disse 5 mill. kr. Dette har fortalt oss at her trengs det mer penger. Derfor foreslo Arbeiderpartiet å legge inn 20 mill. kr mer i 2004, og det er det nå blitt enighet om, noe vi setter veldig stor pris på. Av de 20 mill. kr har imidlertid komiteens flertall, Arbeiderpartiet og regjeringspartiene, satt av 2 mill. kr til et like spennende prosjekt, nemlig et prosjekt som heter Norway Now, i regi av Music Export Norway. Vi har en rekke gode musikere i Norge som greier seg som musikere her, men som gjerne skulle vist sine kunnskaper i utlandet, og det får de nå anledning til gjennom et spennende prosjekt som Music Export Norway står for. Det er det også flertall for i komiteen.

Vi flyttet også på 5 mill. kr etter forliket, slik at vi kan høyne reiselivssatsingen enda mer i det nye Innovasjon

Norge. Reiseliv er en næring som kan kombineres med andre spennende prosjekter. Vi tror at ved å få reiseliv inn i Innovasjon Norge vil en ha mye større mulighet til å spre seg på forskjellige områder, og kreativ tenkning kan bidra til enda flere arbeidsplasser i reiselivsbransjen, sammen med f.eks. kultur og næring. Vi har stor tro på reiselivsbransjen, og økningen på 5 mill. kr skulle egentlig vært enda større.

Så en liten visitt til såkornordningene også i mitt innlegg, selv om jeg har vært innom det en del i replikkveksling. Som jeg sa, er altså Arbeiderpartiet med på disse merknadene, og vi har stor tro på at det skal skje noe. Samtidig må jeg som østlandsrepresentant si at jeg er litt bekymret for østlandsområdet, men jeg ble litt mer beroliget da næringsministeren sa at han skulle se på evalueringsrapporten for såkornordningen og komme tilbake til Stortinget. Men det blir altså et år uten noe særlig midler til området. Et eksempel er altså Kamphus-Kjeller i Akershus, hvor vi har Institutt for energiteknikk, som forsker bl.a. på vindkraft. Vindmøller er et stikkord i så måte, og de vindmøllene som bygges i Verdal, er altså forsket fram i Trondheim og Akershus. Det har gitt arbeidsplasser til Nord-Trøndelag, men forskningsmidlene burde komme til Kjeller.

Så kort om det nye Mattilsynet, som vi ser fram til å få etablert. Men som noen har sagt i innleggene sine her, det blir dyrt for næringen. Det bekymrer oss. Arbeiderpartiet la i sitt alternative budsjett inn 100 mill. kr for å redusere næringens utgifter. Vi fikk ikke flertall for det, men har i en del skarpe merknader både i dagens dokument og dokumenter som skal behandles senere denne uka, sagt at vi kommer til å følge utgiftene til kjøttindustrien/næringsmiddelindustrien med argusøyne, og vil håpe at Regjeringen greier å redusere de avgiftene så fort som mulig.

Statsråd Svein Ludvigsen: Jeg registrerer at mange i fiskerinæringen nå er langt mer optimistiske og forventer at 2004 skal bli et bedre år, ikke minst fordi Regjeringens økonomiske politikk har gitt resultater. En stram finanspolitikk og generelt gode næringspolitiske rammevilkår har vist seg å være av avgjørende betydning for en internasjonal og konkurranseutsatt næring som fiskerinæringen.

Men 2002 og 2003 har vært svært vanskelige år. Regjeringen har tatt og tar nå flere grep for ytterligere å styrke fiskerinæringens konkurransevne og muligheter til økt verdiskaping, for på den måten å trygge arbeidsplasser på land og hav. I høst har vi strammet inn praksis rundt leveringsvilkårene for torsketrålerne, først og fremst for å sikre bearbeidingsindustrien som rygggrad i mange fiskevær.

Under vintertorskefisket så vi at kappkjøping og kappfiske dessverre bidrog til at et stort volum ubearbeidet prima råstoff ble eksportert. Ja, faktisk var det slik at næringen gav bort verdiskaping og eksporterte arbeidsplasser fra fiskeværene til utenlandsk bearbeidingsindustri. Det er en politikk og en praksis som Regjeringen ønsker å endre på.

Periodisering og overregulering gav altså ikke den ønskede effekt. For å bøte på det har vi for neste år varslet økt bruk av fartøykvoter i kystflåten. Det vil forhåpentligvis gi jevnere tilgang på råstoff og mer helårig drift i fiskeriindustrien. Men her er det opp til næringen å ta ansvar for lønnsomhet og sysselsetting.

Videre har vi åpnet for en prøveordning der industribedrifter som eier trålere, kan benytte lokale kystfartøy til å fiske alle trålfartøyets kvoter. Det er for å sikre råstoffgrunnlaget for nøkkelbedrifter, som er viktige aktører langs kysten. Derfor har vi også åpnet for at selskap som både eier landanlegg og trålere, nå kan forholde seg til en eierbegrensning på sju kvotefaktorer pr. anlegg.

For bedre å tilpasse fiskeflåten til ressursgrunnlaget ble det i sommer etablert et strukturfond som gir fartøy under 15 meter tilgang til en frivillig kondemneringsordning. I budsjettet har vi foreslått 35 mill. kr til dette. Fra 1. januar 2004 iverksettes strukturkvoteordninger for kystflåten over 15 meter, og det innføres driftsordninger i tre fylker som en prøveordning. Neste år vil vi så vurdere hensiktsmessigheten av strukturordningene for den fiskeriede trålflåten. Dette er alle tiltak som næringen etter spør. Faktisk er det enkelte som nå er svært aktive for å få ta i bruk ordninger som de for kort tid siden var imot. Men i 2004 vil vi legge stor vekt på sammen med næringen å lete etter løsninger som sikrer en bedre råstofftilgang og råstoffordning til industrien over hele året. Det er om å gjøre at vi styrker bedriftenes muligheter til mer langsiktig markedsbearbeiding, og det er viktig at vi får til ordninger som sikrer en bedre kapasitetsutnyttelse i industrien, og ikke minst ordninger som kan bidra til en bedre finansiell styrke og fleksibilitet i den enkelte bedrift.

Staten og Norges Fiskarlag ble ikke enige om en støt-teavtale for fiskerinæringen for 2004. Da bruddet oppstod, var siste krav fra motparten, Norges Fiskarlag, 200 mill. kr, men innenfor rammen av statens tilbud på 50 mill. kr vil vi kunne videreføre viktige ordninger som garantilott, føringstilskudd og støtte til selfangst. Fordelingen etter avtalen vil da skje etter at Stortinget har vedtatt den, men det er helt klart at det innenfor den ramme som er, som er lavere enn årets, ikke vil være mulig å videreføre absolutt alle ordninger på det samme nivået. På den annen side finansierer vi f.eks. RUBIN nå utenfor fiskeriavtalen, og med midler som vi kan overføre fra 2002 til 2003, vil 50 mill. kr i praksis være et høyere beløp.

I det siste året har vi viet havbruksnæringen stor oppmerksomhet, igjen for å bedre lønnsomheten. I inneværende år har vi lyst ut nye lakse- og ørretkonsesjoner. Vi har fastsatt konkursforskriften og introdusert NYTEK, som er standard for rømmingssikre merder. Lakseavtalen er heldigvis avvirket, men den nye ørrettsaken viser jo hvor sårbar fiskerinæringen er i EU-markedet.

Videre har vi varslet å avvikle førkvoteordningen, nettopp for at næringen skal ta et større ansvar for å balansere tilbud og etterspørsel, og vi vil få etablert et nytt produksjonssystem.

Så registrerer jeg med tilfredshet at årets tildelingsrunde på 50 nye konsesjoner forteller om en gryende optimisme i oppdrettsnæringen, for det er nesten 90 selskaper som har søkt om 140 konsesjoner, dvs. nesten tre ganger så mange konsesjoner som vi har til fordeling. Det viser at det var riktig av Regjeringen å gi næringen et slikt tilbud. Det var mange som spådde at næringen ikke ville ta imot det, men jeg registrerer med tilfredshet at så ikke ble tilfellet.

Komiteen har merknader knyttet til Fiskeridirektoratet, til sosiale ordninger, og det får jeg komme tilbake til i replikkrunderen, hvis det skulle være ønskelig.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Bendiks H. Arnesen (A): Jeg har oppfattet fiskeriministeren dit hen at han har vært opptatt av å få bort tilskuddet til Fiskerinæringens Kompetansesenter, Finko. Arbeiderpartiet hadde dette tilskuddet med i sitt alternative budsjett og prøvde også i komiteen å få det på plass innenfor rammen. Men regjeringspartiene var imot. Da er mine spørsmål: Hva slags evaluering har departementet gjort av effekten av Finkos arbeid før man foreslo å kutte dette tilskuddet? Er det Finkos kvalitet, eller er det Regjeringens prinsipielle holdning som er grunnen til at det ikke har vært mulig å få dette tilskuddet på plass?

Statsråd Svein Ludvigsen: Jeg er tilfreds med at man kom fram til en budsjettavtale mellom Arbeiderpartiet og Regjeringen for neste år. I det budsjettet lå det ikke forslag om å videreføre Finko. Det gjorde det heller ikke for 2003. Men nettopp for å få til en avviklingsperiode bidrog jeg i 2003 til en viss finansiering. Men allerede i fjor, for dette årets budsjett, la man opp til at næringen skulle overta et større ansvar etter at staten har brukt ca. 100 mill. kr på Fiskerinæringens Kompetansesenter.

Jeg blir litt overrasket over at representanten Arnesen argumenterer sterkt for å videreføre Finko, men ikke prioriterte det da vi i fellesskap laget det budsjettet som foreligger. Så jeg tar til etterretning at flertallet i Stortinget ikke har prioritert det, i samsvar med det forslaget som ble lagt fram av Regjeringen tidligere i høst.

Lodve Solholm (FrP): Vi vedtok struktureringa av fiskeflåten i vår. Vi opplever no at det kjem ein del ønske om at det skal gjerast endringar på nokre ting. Det gjeld kanskje spesielt driftsordninga. Vi opplever no at Nordland Fiskarlag høglydt gir uttrykk for at ein ønskjer å kome inn i denne driftsordninga. Det var dei som var sterkest imot då denne ordninga var ute på høyring, men no vil dei altså inn. For berre å repetere det: Framstegspartiet ønskte at denne driftsordninga skulle gjelde heile landet. Mine spørsmål til statsråden blir: Er det mogleg å opne for endå fleire prøvefylke, t.d. Nordland, når det gjeld denne driftsordninga, eller kan ein ta skrittet fullt ut med ein gong, slik at driftsordninga kan gjelde heile landet? Når ser statsråden at ein tidlegast kan gjennomføre dette, med dagens vedtak?

Statsråd Svein Ludvigsen: De forslag som vi la fram for Stortinget, og som Stortinget vedtok i år knyttet til strukturforhold i kystflåten, var særdeles omstridt politisk. Jeg er tilfreds med at et flertall i Stortinget gav sin tilslutning til dem. Det vi nå ser i ettertid, etter at Stortinget har vedtatt det, er at næringen i økende grad gir sin tilslutning til dem. Ja, ikke bare det – de som var sterkt mot f.eks. driftsordningen, ber nå om å få lov til å være med og delta i den. Det synes jeg vitner om at næringen og politikere har innsett at det var gode og nødvendige ordninger som Regjeringen la fram.

Når det gjelder de frivillige driftsordningene, var det et ønske at vi skulle innføre dem for hele landet. Jeg lyttet til de politiske råd jeg fikk, ikke minst fra næringen, og vi foreslo ett fylke. Stortinget utvidet det til tre, Finnmark, Troms og Sogn og Fjordane. Jeg opplever det slik at Stortinget ikke har åpnet for en generell åpning. Derfor kan jeg ikke inkludere flere fylker, men jeg har tatt mål av meg til å innføre dem fra 2005, hvis det er vellykket. Skulle Stortinget ønske å innføre ordningen for hele landet, er jeg åpen for å gjøre det, men da er det opp til Stortinget å gjennomføre det.

Åsa Elvik (SV): Eg registrerer at statsråden bruker omtrent ein femtedel av innlegget sitt på å snakke om budsjettet og resten av innlegget sitt på å snakke om fiskeripolitikk elles. Det er kanskje ikkje så rart, for det budsjettet vi har til behandling, er, som eg sa i mitt innlegg, veldig lite. Det er veldig lite handlekraftig i forhold til dei utfordringane som vi faktisk står overfor. Eg registrerer også at statsråden i sin svarreplikk til representanten Arnesen seier at han er tilfreds med avtalen med Arbeidarpartiet. Det skjønar eg godt, for det var jammen ikkje stort ein klarte å få til.

Eg har eit heilt konkret spørsmål til fiskeriministeren. Vi finn altså få næringspolitiske verkemiddel på dette budsjettet. Ein kan ikkje kalle det for ei satsing, og fiskerivtalen, som er det største området, er som tidlegare sagt i debatten fleire gonger, reelt sett halvert i forhold til årets nivå. Det som Regjeringa tilbyr, er auka avgifter over Mattilsynet og i forhold til merkeregisteret. Då lurar eg på om det er heilt i tråd med Høgres næringspolitikk å tilby næringa auka avgifter, men ingen næringspolitiske verkemiddel til gjengjeld.

Statsråd Svein Ludvigsen: Det er nesten, hvis jeg får lov til å si det, skremmende at et sentralt medlem av næringskomiteen ikke har fått med seg at i det budsjettet som Fiskeridepartementet og Regjeringen har lagt fram, er det en rekke sterke virkemidler knyttet til fiskerinæringen. Jeg viser bl.a. til satsingen på forskning og utvikling. Det er en betydelig satsing på å skape verdier i næringen. Jeg viser til den betydelige satsingen på kystforvaltningen som er et viktig virkemiddel for å utvikle fiskerinæringen.

Hvis man kun ser på den biten som ligger i næringskomiteen, som faktisk er den minste delen av vårt budsjett, blir man med respekt å melde noe nærsynt i forhold til fiskerinæringens behov for rammevilkår. I tillegg er

den økonomiske politikken en av de aller, aller viktigste virkemidlene for å øke verdiskapingen og lønnsomheten i næringen. Derfor sier næringen også at det er godt håp om at vi nå får en snunad i 2004, ikke minst på grunn av renten og utviklingen i kronekursen.

Marit Arnstad (Sp): Vi får vel ta til etterretning at det nok vil være en del langs kysten og i de marine næringene som ikke helt vil dele den siste virkelighetsbeskrivelsen til fiskeriministeren. Om Senterpartiet eller SV hadde anklaget Arbeiderpartiet i et replikkordskifte for ikke å satse på Finko, hadde vel det vært greit. Men at fiskeriministeren velger å beskyldte sine egne forlikspartnere for ikke å prioritere noe de hadde i sitt alternative budsjett, som Regjeringen åpenbart har sagt nei til, synes jeg er en ganske oppsiktsvekkende måte å turnere seg ut av problemene på.

Er det slik at de akter å gjøre det samme med en del av det som nå er inne i fiskeriatvaten som de valgte å gjøre med Finko, at en her skal satse på å overføre midler som en slags forlenget avvikling av en del tiltak? Er det mulig å si noe pr. i dag om hva som faktisk skal reduseres innenfor fiskeriatvaten, hvilke tiltak som faktisk skal få mindre penger eller fjernes neste år i forhold til i år, rett og slett fordi det er mindre midler til denne posten i år enn tidligere?

Statsråd Svein Ludvigsen: Årets avtale er, som er vel kjent, på 50 mill. kr. I tillegg er 35 mill. kr knyttet til strukturtiltak. Da bruddet oppstod, var kravet 200 mill. kr, og vi så ikke noen mulighet for å komme fram til en avtale. Dette årets avtale var på 70 mill. kr. Etter hvert la man til ekstra midler gjennom overføringer og revidert nasjonalbudsjett. De 50 mill. kr som er til fordeling nå, skal fordeles ut fra en helhetsvurdering. Som jeg sa i et tidligere innlegg, vil selvfølgelig 50 mill. kr ikke strekke til det samme som 70 mill. kr. På den annen side ønsker vi å videreføre de prioriteringer som også komiteen synliggjør i sin innstilling. Det skal vi komme tilbake til. Men de 50 mill. kr kan altså strekkes med overføring av ubrukte midler og ved at vi finansierer tiltak som tidligere har vært under fiskeriatvaten, på annen måte. Tar man alt dette i betraktning, vil man ha 92 mill. kr, inklusive strukturtiltakene, til fordeling på neste år.

Knut Werner Hansen (A): Det går bra, sier statsråden. Han skryter av hva han har fått til. Han sier klokkelig lite om hva han ikke har fått til. Han bruker næringen som vitne og som alibi. Han sa lite om en annen virkelighetsbeskrivelse, om at næringen sliter, som andre har sagt noe om tidligere i dag.

Påstandene kommer ute på kysten om at Fiskeridepartementet kobler seg ut. Fiskeridepartementet vil ikke ta ansvar. Det som skal være av tiltak, skal være næringsfinansiert. Jeg deler langt på vei de påstandene.

Mitt spørsmål til statsråden er: Hva mener statsråden om slike påstander? Hvis statsråden mener at påstandene er feil, hva vil han da gjøre for å få fram sannheten om påstandene?

Statsråd Svein Ludvigsen: Det er et faktum at næringen som sådan er mer optimistisk for 2004 enn den var for 2002 og 2003. Hvis man lukker øynene for det, har man på en måte dårlig kontakt med det som rører seg i næringen. Men som jeg også sa i mitt innlegg, har 2002 og 2003 vært svært vanskelige år. Det er sammensatte årsaker til det. En av årsakene er knyttet til at vi har hatt svært lav kvote på 1990-tallet. Det har sammenheng med at vi har en overkapasitet både i flåte og industri. Der har vi tatt et grep. Det har sammenheng med et meget høyt rentenivå og kronekursen, som har vært til ugunst for en eksportnæring. Blant annet har Regjeringens økonomiske politikk bidratt til at fiskerinæringen kan forvente et plussbidrag i størrelsesorden 2,5 milliarder kr bare på grunn av den økonomiske politikken knyttet til kronekursens forbedringer.

Så vil det alltid være politisk uenighet hvorvidt tiltakene er gode nok. Men jeg er tilfreds med at Arbeiderpartiet og Regjeringen har blitt enige om et budsjett som også inkluderer Fiskeridepartementets budsjett.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Bendiks H. Arnesen (A): Arbeiderpartiets forslag til budsjett ville etter min mening ha vært det beste alternativet for næringslivet og for arbeidsplassene over hele landet, men når dette ikke ble vedtatt, er budsjettforliket det nest beste.

Jeg er glad for forbedringer som ble resultatet av forliket, i forhold til Regjeringens budsjettforslag, både når det gjelder arbeidstakernes rettigheter og næringslivets rammebetingelser.

I de mange høringene som næringskomiteen har hatt i forbindelse med dette budsjettarbeidet, har svært mange påpekt behovet for et stramt budsjett for å sikre arbeidsplassene. Dette har Arbeiderpartiet vært klar på hele tiden, noe som neppe hadde blitt resultatet med en annen forlikspart.

Når dette er sagt, er det med en viss bismak man ser på den foreliggende budsjettinnstillingen.

Jeg synes det er veldig trist at vi ikke fikk regjeringspartiene med på å redde Fiskerinæringens Kompetansesenter, Finko. Finko vant nylig en stor internasjonal pris for sitt arbeid, og fra hele landet har det kommet sterke innspill om den gode og viktige jobben som Finko gjør.

Jeg er ikke stolt over at vi som takk for denne innsatsen legger ned dette betydningsfulle arbeidet. Jeg vil så sterkt jeg kan, nok en gang henstille til Regjeringen å vise vilje til å finne løsninger for å videreføre Finko. De vet at de da har et stortingsflertall i ryggen.

Jeg er glad for at det bevilges penger til fiskernes velferdsstasjoner, og at det er enighet om å gjennomgå ordningen. Jeg håper at denne gjennomgangen kan resultere i et enda bedre og mer stabilt tilbud i framtiden.

Når det gjelder fiskeriatvaten, er det enighet om å prioritere den svært viktige ordningen med føringstilskott. Dette vil sikre mulighetene også for mindre kystsammfunn i en tid hvor det er blitt langt mellom anleggene på land.

Stortinget har tidligere gitt enstemmige signaler om økt uttak av sel. Dette betinger selvfølgelig også at det må være penger til formålet. Derfor blir Regjeringen bedt om å følge bruken av midler fra fiskerivtalen nøye og komme tilbake til Stortinget dersom situasjonen tilsier dette.

Fra Arbeiderpartiets side er vi overbevist om at staten også i framtiden må være aktivt med for å sikre fiskerieringens spesielle plass i nærings- og distriktpolitikken. Dette ansvaret kan ikke staten fraskrive seg.

Når det gjelder skipsfarten, er jeg glad for at Arbeiderpartiet gjennom budsjettforliket fikk inn igjen de 270 mill. kr som Regjeringen ikke hadde fått på plass, til tross for Stortingets vedtak sist vår.

Jeg registrerer at en samlet komite erkjenner at skipsfarten i dag opplever stagnasjon og forvitring ved at antall skip i flåten går ned, antall sjøfolk er redusert, og ved at verft og utstyersleverandører sliter.

Jeg registrerer også at en samlet komite er opptatt av å opprettholde norsk maritim næring, og at næringen i framtiden skal få stabile og forutsigbare rammebetingelser som er mer på linje med de land som Norge konkurrerer med.

Dette må kunne bety at Stortinget tar konsekvensen av situasjonen når Stortinget får til behandling stortingsmeldingen om skipsfarten, som skal komme til våren, og at det da blir gjort nødvendige vedtak som kan rette på denne situasjonen.

Fra Arbeiderpartiets side mener vi at en videre utvidelse av nettolønnsordningen til nye fartøygrupper må stå svært sentralt i behandlingen av meldingen, slik at vi sikrer at norske sjøfolk også i framtiden kan få jobbe på norske skip.

La meg også si at jeg håper at denne stortingsmeldingen ikke blir en snever skipsfartsmelding, men at den også legger vekt på de ringvirkningene som skipsfarten har for verftsindustrien og for utstyersleverandørene og for annen virksomhet i Norge.

Michael Momyr (H): Vi har et landbruk i Norge som er i sterk omstilling. Den største utfordringen er å få rekruttering til næringen. Landbruket har gjennomgått en stor effektivisering og blitt stadig mer robust. Jeg er glad for de signaler som kommer fra departementet om fortsatt å utvikle landbruket. Det som ble sagt om Landbruk Pluss, har jeg en stor tro på og stor optimisme knyttet til.

Vi har også store utfordringer i forhold til WTO-forhandlingene. Regjeringen gjør her en god innsats og balanserer godt de offensive og defensive posisjonene som vi er nødt til å ta.

Distriktsmilliarder er et resultat av en avtale mellom SV og regjeringspartiene. Det er noen i denne debatten som har forsøkt å fremstille det som om det er noe halv hjertet over den måten vi går inn i det nye såkornfondet på. Slik er det ikke. Jeg er glad for at vi har fått dette fondet på plass, og jeg er trygg på at det vil få en god og fornuftig innretning. Det er også grunn til å minne om alternativet, som kunne ha vært et strukturfond i titallsmilliardklassen, som etter mitt syn ville ha satt fremtidige pensjoner i fare.

Vi merker jo optimisme. I forbindelse med høringene som komiteen hadde i tilknytning til budsjettet, var det flere av næringsorganisasjonene som gav uttrykk for at de var godt fornøyd. Hva var de godt fornøyd med? Jo, først og fremst at Regjeringen har maktet å føre en økonomisk politikk som i sin tur har ført til lavere rente og en svekket kronekurs.

Dette året har det ikke vært lett å se næringslivsledere inn i øynene og si at det viktigste er å føre en stram budsjettpolitikk som vil gi en lavere rente, for det visste vi ville ta noen år. Derfor er det desto bedre når vi nå ser resultater av det, og at vi kan se en tydelig optimisme i næringslivet. NHO har uttalt, bl.a. i forbindelse med budsjett høringene, at undersøkelser gjort blant medlemsbedrifter konkluderer med at de tror det blir flere sysselsatte neste år. Vi ser også en positiv utvikling ved at arbeidsledigheten er på veg nedover.

Representanten Akselsen brukte i sitt innlegg uttrykk som den store næringspolitikken, i den forstand at vi fører en økonomisk politikk som gjør at vi som nasjon blir konkurransedyktig. Bakgrunnen for at vi fikk til en budsjettavtale med Arbeiderpartiet, er vel at vi har et noenlunde likt syn på at for å få et konkurransedyktig næringsliv, må vi holde oss innenfor stramme rammer. Jeg er glad for at vi fikk på plass dette forliket.

J o r g e n K o s m o hadde her gjeninntatt presidentplassen.

Presidenten: De talere som heretter får ordet, har en talletid på inntil 3 minutter.

Knut Werner Hansen (A): Det finnes mange måter å beskrive virkeligheten på, det har vi hørt før, også her i Stortinget i dag.

For meg som sjelden er på Stortinget og for øvrig har relativt begrenset kontakt med det sentrale maktapparatet, er poengene høyst relevante. Et eksempel: På side 41 i innstillingen framkommer en kort beskrivelse av kap. 1040, Fiskeristøtte og strukturiltak, som for øvrig har vært nevnt tidligere i debatten. Det er en liten sak økonomisk, men den har stor betydning for kysten av Norge. Regjeringen fremmer et forslag om en ramme på 50 mill. kr. Forslaget fremmes etter at det ble brudd i forhandlingene mellom Norges Fiskarlag og staten. Til sammenligning har den reelle disponible rammen for 2003, etter overføringer fra tidligere år, vært på ca. 96 mill. kr. Statsråden snakket om overføringer fra i år til neste år. Etter det jeg kjenner til, finnes det nesten ikke noen overførbare midler, alt er brukt opp.

Presidenten sa tidligere i debatten at det å kalle et stortingsvedtak for ran, er uparlamentarisk språkbruk. Så jeg skal ikke gjøre det. Jeg må likevel få lov til å si at Regjeringens forslag framstår som et planlagt ran. Slik man må oppfatte Regjeringen, vil ikke rammene på 50 mill. kr få konsekvenser. Regjeringen har sin virkelighet, kysten har en annen!

Stortinget er flink med tall. Stortinget skjønner at et kutt fra 96 mill. kr reelt til 50 mill. kr reelt er dramatisk

og vil måtte få konsekvenser. Det er ikke mulig å få plass til de tiltakene og ordningene vi har hatt i år innenfor en ramme på 50 mill. kr. Jeg ser at det ikke ligger mer midler inne etter behandlingen i komiteen. Det kunne jeg beklaget hvis jeg hadde villet det, men jeg skal ikke gjøre det. Jeg synes det er positivt at næringskomiteens ulike flertall har merknader til Regjeringens framlegg. Det handler ikke om innføring av overføringer og subsidier, som Fremskrittspartiets representanter i komiteen påstår i en mindretallsmerknad. Næringen er subsidiefri. Midlene over støtteavtalen har de siste årene vært brukt til å smøre – for å bruke et slikt billedspråk – en del av hjulene i fiskerinæringen.

Jeg oppfatter komiteens ulike flertall slik at man mener at Regjeringens tilbud om smøreolje er for dårlig, det gjelder både med hensyn til mengde og kvalitet. Jeg kan ikke se hvordan Regjeringen skal kunne unngå å komme tilbake til Stortinget med denne budsjettposten.

Marit Arnstad (Sp): Næringsministeren fikk anledning til å gjøre seg litt lystig på min bekostning i forhold til uttrykket «så langt det er mulig i virkelighetens verden». Det må han vel få lov til, vi får være litt romslige i disse førjulstider. Men det er klart at den såkalte virkelighetens verden kan fortone seg forskjellig, avhengig av om det er i Oslo 1 eller f.eks. i Røyrvik. Og en del av diskusjonen omkring såkornmidler handler om det.

Ellers må jeg få lov til å si at jeg står fast ved at denne regjeringen ikke akkurat har vært til å stole på når det gjelder å følge opp stortingsflertallets vedtak i tidligere sammenhenger. Nettolønnsordningen er kanskje det mest eksplisitte eksemplet på det. Stortingsflertallet har til stadighet gjort vedtak som Regjeringen har gjort alt den kan for å vri seg unna. Permitteringsloven er et annet eksempel, der stortingsflertallet vedtok én ting, men får et helt annet svar og en helt annen respons fra Regjeringen enn det som lå i vedtaket. Det er ikke så farlig for stortingsflertallets skyld, men det er faktisk et problem i forhold til næringslivet, som dermed opplever en utforsigbarhet som de ikke fortjener. De opplever en uforutsigbarhet ved at stortingsvedtak ikke blir respektert på den måten de bør bli respektert. Det er det som er kjernen i det Senterpartiet i dag har tatt opp overfor næringsministeren, nemlig at nå kan det ikke være noe mer fram og tilbake omkring de midlene som bevilges til såkornfond. Nå kan det ikke være slik at Regjeringen kommer tilbake ved neste budsjett og foreslår noe helt annet enn det de ble enig med stortingsflertallet om ved forrige korsveg. Om man bruker begrepet regionale fond eller landsdekkende fond, går ut på ett for meg. Men det var vel ingen tvil om at de partiene, og ikke minst Sosialistisk Venstreparti, som har sterkest eierskap til dette forslaget, ikke var særlig fornøyd da Regjeringen kom tilbake med sitt forslag i budsjettet i høst. Derfor var det også et behov for de forhandlingene som nå er ført. Derfor er mitt poeng at nå kan ikke Regjeringen foreta flere krumspring, nå kan en ikke prøve noen flere bortforklaringer knyttet til denne saken. Nå må distriktsmidlene knyttet til såkornkapital faktisk følges opp, og nå må en også følge

opp det faktum at et flertall i komiteen helt klart sier at her skal en ha en fordelingsnøkkel mellom statlig og privat kapital som går på 70/30. Det er et poeng Senterpartiet synes det er viktig å få fram i slutten av denne debatten, så vi ikke bare skal gjøre oss lystige på hverandres bekostning, men at vi faktisk også skal stå fast på det som er realitetene knyttet til saken.

Inge Ryan (SV): Jeg vil kort nevne to ting fra SV. For det første: Når vi i våre innlegg ikke har berørt det som gjelder Innovasjon Norge, er det fordi vi skal ha en egen debatt om det torsdag, og vi velger å spare synspunktene og betraktningene til den debatten.

Det andre jeg ønsker å ta opp, gjelder et forslag fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og Senterpartiet, der jeg har lovt å avklare hvordan vi stiller oss. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge fram en egen sak om betingelsene for støtte fra såkornfondene der statens andel økes til 70 pst.»

Vi har en merknad der vi har sagt at vi skal prøve ut denne ordningen med opptil 70 pst. statlig og 30 pst. privat finansiering i forbindelse med de regionale fondene. SV synes at vi skal høste erfaring med dette først og se om det blir vellykket, før vi går over til 70/30. Derfor vil vi stemme mot det forslaget.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 1. (Votering, se side 1053)

S a k n r . 2

Innstilling frå næringskomiteen om endringar av løyvingar på statsbudsjettet 2003 under Nærings- og handelsdepartementet (Innst. S. nr. 71 (2003-2004), jf. St.prp. nr. 18 (2003-2004))

Presidenten: Etter ønske fra energi- og miljøkomiteen vil presidenten foreslå at debatten blir begrenset til 1 time og 15 minutter, og at taletiden blir fordelt slik på gruppene:

Arbeiderpartiet 15 minutter, Høyre 15 minutter, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Kristelig Folkeparti 10 minutter hver, Senterpartiet, Venstre og Kystpartiet 5 minutter hver.

Videre vil presidenten foreslå at det blir gitt anledning til replikkordskifte på inntil tre replikker med svar etter innlegg av hovedtalerne fra hver partigruppe og fem replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av Regjeringen innenfor den fordelte taletid.

Videre blir det foreslått at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Dette anses vedtatt.

Erlend Nornes (H) (ordfører for saka): Departementet har kome med framlegg om relativt store endringar i budsjettet for Nærings- og handelsdepartementet for 2003. Komiteen ser likevel på dei fleste endringane som

tekniske, eller som resultat av tidlegare vedtak. Mange av endringane i budsjettet har si årsak i valutaendringar.

Dette som ein i utgangspunktet skulle tru var ei relativt ukomplisert sak, og som det ikkje burde vera trong for nokon debatt om, viser seg likevel å krevja ein debatt. Og det er takk vere ein samla opposisjon.

Dette kjem fyrst og fremst av Arbeidarpartiet og Framstegspartiet sine ynske om å tilføra Statkraft fleire milliardar kroner i ny eigenkapital. Regjeringspartia sitt syn er at beløp av slike dimensjonar fortener ei grundig sakshandsaming og ikkje meir ad hoc-prega hastevedtak. Medlemene i komiteen frå Høgre og Kristeleg Folkeparti viser til at Regjeringa arbeider med sentrale spørsmål i denne samanhengen, som t.d. handsaminga av heimfall, konkurransen i kraftmarknaden og ESA si haldning til om Noreg held seg innanfor EØS-avtala på desse områda. Nærings- og handelsministeren har varsla at dei vil koma med ei eiga sak om Statkraft innan påske neste år. Det er difor vanskeleg å sjå kva det er som hastar slik.

I vår vart det også fremja framlegg om å tilføra Statkraft 10 milliardar kr i ny eigenkapital. Grunngevinga var då m.a. at Oslo kommune sin eigardel i Hafslund vart annonsert til sals – elles eit kraftselskap som inntil fusjonen med Viken for få år sidan alltid har vore privateigd. No vart det ikkje noko av avhendinga av Oslo kommune sin eigardel.

Denne gongen er det m.a. investeringsmoglegheiter i tysk gassdistribusjon som har vorte brukt som argumentasjon for å tilføra Statkraft ny eigenkapital.

Dei av oss som les tyske nettaviser, kunne i går lesa at Statkraft ikkje har nådd opp i konkurransen om Eon sine eigardelar i Verbundnetsgaz og EWE. I norske aviser kan me dessutan i dag lesa at Statoil har valt å selja seg ut av same selskap som Statkraft ynskte å kjøpa seg opp i. Dette siste må vera eit tankekors for enkelte i denne sal.

Uansett svekkjer ikkje dette etter vårt syn kravet om at tilførsel av ny eigenkapital til Statkraft må underleggjast ei seriøs og forsvarleg sakshandsaming. Statkraft er eit svært viktig selskap i norsk kraftforsyning og vil fortsetja å vera det i overskueleg framtid. Men norsk kraftforsyning er meir enn Statkraft, sjølv om det ikkje alltid verkar slik i den politiske debatten.

Til slutt vil saksordføraren få peika på ei unøyaktigheit både i fleirtalsframlegget frå komiteen og i mindretalsframlegget frå Framstegspartiet. Begge forslaga burde vore formulerte slik:

Kap. 950 Forvaltning av statleg eigarskap
post 91 (ny) Tilførsel eigenkapital Statkraft

Slik det står no, ser det ut som om kap. 950 heiter Tilførsel egenkapital, og det er ikkje rett.

Eg vil også få varsla at regjeringspartia går mot mindretalsframlegget frå Framstegspartiet, og mot V og VI i fleirtalsinnstillinga frå komiteen.

Presidenten: Da har presidenten registrert den presiseringa som er gjort i forhold til unøyaktigheter i innstillingen.

Olav Akselsen (A): Eg skal avgrensa merknadene mine til spørsmålet om Statkraft. Statkraft er Noregs tredje største selskap. Statkraft har ein verdi som tilsvarar 10 pst. av petroleumsfondet. Statkraft er Noregs desidert største kraftprodusent. Statkraft er i realiteten det einaste norske selskapet som spelar ei rolle i den nordiske energimarknaden.

Stortinget har fleire gonger diskutert og har gjeve støtte til Statkrafts strategi. Stortinget har slått fast at Statkraft skal bli ein leiande aktør i den nordiske marknaden, og at selskapet skal vera leiande innan fornybare energikjelder som m.a. vind- og vasskraft.

Desse målsetjingane frå Stortinget krev kapital. Det er ei stor omstrukturering innanfor kraftbransjen, og for å vera med der må ein ha pengar til å driva oppkjøp. Men nye investeringar i ny kapasitet krev kapital. Mellom anna er det slik at det å byggja vindkraft kostar pengar. Den situasjonen som Statkraft er i i dag, gjer den satsinga som Stortinget tidlegare har sagt at me ønskjer på dette området, umogleg. Selskapet treng kapital, og for å nå dei målsetjingane Stortinget tidlegare har trekt opp for selskapet, har ein fleire gonger gjeve selskapet denne typen kapital, seinast våren 2001.

Det har vore stor semje her i salen om den rolla Statkraft skal spela. Unntaket har vore Høgre og Framstegspartiet, som har hatt som mål å privatisera dette selskapet – helst snarast mogleg. Desse partia har tidlegare òg røysta mot kapitalpåfylling. No ser det ut som om Framstegspartiet har skifta syn. Det er eg sjølvsglad for. Det som eg er mindre glad for, er at det ser ut som om dei òg har skifta plass med Kristeleg Folkeparti, som i denne omgangen ikkje stiller opp slik som dei tidlegare har gjort. Eg tolkar det slik at her har Kristeleg Folkeparti ofra eit område der dei tidlegare har hatt eit offensivt syn.

Mens Stortinget og tidlegare regjeringar har hatt store ambisjonar for Statkraft, synest det som om Regjeringa, med næringsministeren i spissen, berre har ein ambisjon, nemleg å visa at staten er ein dårleg eigar. Det må eg seia at næringsministeren har lukkast særdeles godt med. Det er no snart to år sidan Næringsdepartementet sjølv varsla Stortinget om at dei ville koma med ei eiga sak om Statkraft. Det skulle skje i løpet av 2002. Denne saka har enno ikkje kome. For over eit år sidan søkte Statkraft om kapitalpåfylling. Dei har enno ikkje fått svar.

Bortfall av statsgarantiar og brot med vedteken utbyttepolitikk har sett selskapet i ein situasjon der dei ikkje kan følgja opp tidlegare stortingsvedtak. Selskapet har i dag ikkje økonomi til å delta i den omstruktureringa som skjer i Noreg og i resten av Norden. Derimot har Statkrafts utanlandske konkurantar pengebøkene sine fylte opp. Statkraft har heller ikkje pengar til nødvendige nyinvesteringar i Noreg, noko som m.a. har gjort at dei har mått leggja planane sine om å spela ei aktiv rolle for å byggja ut vindkraft, i skuffen. Stortinget har tidlegare sett som mål å byggja 3 TWh med vindkraft innan 2010. Denne målsetjinga er heilt urealistisk utan Statkrafts deltaking.

I juni i år vedtok Stortinget å be Regjeringa tilføra Statkraft ny eigenkapital for å styrkja selskapet. Dette

vedtaket har Regjeringa ikkje følgt opp. Ein del av motivasjonen bak vedtaket i vår var at då var eit av dei største norske kraftselskapa, Hafslund, til sals. For at det òg skulle vera norske tilbydarar, meinte me i Arbeidarpartiet det var nødvendig med ein del tiltak. Eitt av dei tiltaka var kapitalpåfylling i Statkraft. Ei slik påfylling kunne gjera selskapet i stand til å by på dette eller på andre norske selskap som ville koma til sals.

Per i dag er det ingen store norske selskap som er lagde ut for sal. Regjeringa har no varsla at dei utpå nyåret vil koma med ei eiga sak om Statkrafts situasjon. Eigenkapitalsituasjonen i Statkraft vil vera ein viktig del av den saka. Me i Arbeidarpartiet vil då undersøkje og vurdere spørsmålet om ytterlegare kapitalpåfylling.

Arbeidarpartiet har lenge satsa på at Statkraft skulle vera det viktigaste verktøyet for å demma opp mot utanlandsk eigarskap i norsk vasskraftsektor. Slik vil det framleis vera, men me innser òg at Statkraft åleine ikkje kan gjera den jobben. Me må derfor satsa på at dei regionale selskapa skal kunna spela ei rolle. Me har òg ønskt ei vurdering av om staten direkte kan spela ei rolle for å ta vare på desse interessene. Dette er ein modell me har hatt stort hell med på norsk sokkel, der staten gjennom SDØE faktisk er den største eigaren.

Eg sa i innleiinga at Statkraft er eit av Noregs absolutt viktigaste selskap. Eg er heilt samd med saksordføraren i at dette selskapet ikkje burde bli behandla gjennom eit Dokument nr. 8-forslag eller på den måten som fleirtalet no gjer. Problemet er at Regjeringa ikkje har gjeve oss noko alternativ. Dei har lovd å koma med saker, men har stadig vekk late vera å gjera det. I mellomtida har problema for selskapet târna seg opp. Derfor er det Regjeringa som må ta ansvaret for at Stortinget i dag vel denne forma for kapitalpåfylling.

For oss i Arbeidarpartiet er det viktig at dette store selskapet ikkje blir ein politisk kasteball. Det er eit ansvar som me alle har. Det er derfor eg har valt å vera mild i tonen i mitt innlegg her i dag. For viss eg hadde sagt det eg eigentleg meiner om den måten me har opptredd på overfor dette selskapet, trur eg kanskje det kunne ha gjort det vanskelegare å oppnå semje framover.

No er det slik at Regjeringa har varsla ei eiga sak om Statkraft. Arbeidarpartiet vil ha ein ambisjon knytt til den behandlinga, nemleg at me på dette området skal kunna skapa ro, få ei semje som gjer at selskapet veit kva dei har å retta seg etter, og ikkje slik som no, då dei med stor bekymring og uro går kvart enkelt statsbudsjett i møte.

Men viss ein skal oppnå den semja, kan ikkje Arbeidarpartiet bidra til det åleine. Ein er òg avhengig av at andre stiller opp. Eg vil minna om at dei partia som tidlegare har utgjort fleirtalet og støtta opp om den strategien me har valt for Statkraft, framleis har fleirtal i denne salen. Eg vil håpa at ikkje Høgre nyttar denne sjansen til å prøva å trumfa igjennom det som er deira politikk, for dei står altså for mindretalet sin politikk på dette området. Eg håpar at Kristeleg Folkeparti gjer ein innsats, at dei står ved tidlegare vedtak og på den måten bidreg til at me på nytt kan skapa ro rundt selskapet, og dermed gje

dei ein moglegheit til å gjera den jobben Stortinget tidlegare har sagt at dei skal gjera.

Øystein Hedstrøm (FrP): Godt eierskap innebærer at man vil noe med det å eie. Det gjelder Statkraft så vel som andre eierskap. Det man eier, står i fare for å forvitte hvis man ikke setter ut i livet de retningslinjene for godt eierskap man bekjenner seg til. Dette slås gjentatte ganger fast i eierskapsmeldingen, som ble behandlet i Stortinget for halvannet år siden. Forutsigbarhet og langsiktighet er nøkkelord.

Dessverre er Statkraft offer for et inkompetent eierskap. Vedtatt utbyttepolitikk blir ikke overholdt, og styrets anmodninger om avklaring av egenkapitalsituasjonen blir neglisjert av Næringsdepartementet.

Fremskrittspartiet har tidligere foreslått at selskapet burde børsnoteres. Med andre eiere i tillegg til staten vil eierskapet profesjonaliseres, til beste for selskapet og for eierne. Denne anmodningen har så langt dessverre blitt oversett av Regjeringen. Det er bemerkelsesverdig i og med at Høyre har programfestet dette.

Det er svært vanskelig for et selskap å ha eiere som ikke støtter opp under vedtatte strategier når selskapet er involvert i strategiske forhandlinger med andre aktører. Alliansbygging er viktig for energinasjonen Norge. Næringsministeren ser ut til å være mer opptatt av å legge ut snubletråder for selskapet enn å være aktivt støttende.

I en artikkel i Dagens Næringsliv 3. november skriver konserntillitsvalgt i Statkraft, Odd Vanvik:

«Eieren er nå i ferd med å underminere selskapet, og gjøre våre arbeidsplasser utrygge».

Han sier videre at når man i flere år på rad har tatt et utbytte fra selskapet som resulterer i at gjeldsgraden stadig blir større, og selskapets muligheter til å ha den nødvendige robusthet, blir svekket, ser man dette som et stort faresignal. 95 pst. utbytte to år på rad innebærer at man må skyve på gjennomføringen av nødvendige prosjekter for å ha et fullt ut oppgradert produksjonsapparat. Samtidig er selskapet pålagt en rekke sektorpolitiske oppgaver.

Statkraft har som alle andre selskaper behov for en forutsigbarhet og en kapitalstruktur som er tilpasset selskapets mål. Fremskrittspartiet fremmer derfor et eget forslag om tilførsel av kapital til Statkraft. Dette forslaget er identisk med det beløpet Stortinget vedtok i juni, nemlig 10 milliarder kr. Vi registrerer at de partier vi var sammen med om dette vedtaket i juni, nå legger inn et forslag om et lavere beløp – 4 milliarder kr. Dette er fjernet fra det beløpet selskapet selv den 18. desember i fjor søkte om, nemlig å øke egenkapitalen til 12 milliarder kr.

Begrunnelsen til styret i Statkraft er at selskapets posisjon både i energibransjen og i finansmarkedene er vesentlig svekket etter at staten har gått ut av garantiansvaret gjennom endring av lov om statsforetak fra 1. januar 2003. Dette har ført til at kredittvurderingen av selskapet er endret fra trippel-A til trippel-B+. Dette innebærer en dramatisk svekkelse av Statkrafts konkurransevne når det gjelder inngåelse av partnerskap i strategiske allian-

ser, og når det gjelder muligheten for lånefinansiering, f.eks. ved videre internasjonal ekspansjon.

Statkraft befinner seg nå blant de energiselskapene med svakest rating. Solidaritet og forutsigbarhet er svært viktig i en så kapitalintensiv bransje som dette. Derfor haster det med å få rammebetingelsene på plass, slik at Statkraft kan komme ut av en situasjon preget av usikkerhet og skiftende forutsetninger. Bare på den måten kan selskapet sikres inntjeningsmuligheter på vegne av eierne – det norske folk.

Statsråden har bebudet at det kommer en sak om Statkraft i vårsesjonen. Vi er svært usikre på hva som vil foreslås i denne saken. Det er meget vanskelig å se noen sammenheng i Regjeringens politikk på dette feltet så langt. Siktemålet må være å styrke Statkrafts konkurranseevne, og derigjennom realisere Stortingets målsetting om minst én konkurransedyktig norsk aktør i det nord-europeiske energimarkedet.

Energisektoren er viktig for Norge. Det er vesentlig å beholde og videreutvikle norsk kompetanse og norske arbeidsplasser i denne delen av energisektoren. Energimarkedet er under meget rask omstrukturering og konsolidering i Norden og Europa. Derfor trengs det nå handling. Vi mener at Statkraft må gis likeverdige vilkår og det samme handlingsrom som konkurrentene. Samtidig bør Regjeringen legge opp til å spre eierskapet i Statkraft, slik at staten ikke lenger er eneeier.

Jeg tar opp Fremskrittspartiets forslag i innstillingen.

Presidenten: Representanten Øystein Hedstrøm har tatt opp det forslaget han refererte til.

Inge Ryan (SV): Også jeg vil i innlegget mitt bruke tida på Statkraft.

Det er ingen tvil om at Stortinget er en krevende eier for Statkraft. Vi har sammen med Regjeringa vinglet en god del fram og tilbake, noe som gjør at det blir krevende for Statkraft å forholde seg til skiftende signaler. Jeg tror vi må ta innover oss alle sammen, samtlige partier, at vi må skjerpe oss, slik at vi blir en mye mer forutsigbar eier, ikke bare i forhold til hvor mye utbytte vi tar ut, men at det også er noen holdbarhet i det når vi kommer med signaler om kapitaltilførsel.

Da Hafslund skulle selges i våres, var nok deler av Stortinget preget av litt panikk. Man var redd for at Hafslund kunne forsvinne til utlandet, og det kom et såkalt Dokument nr. 8-forslag, som ble behandlet svært raskt i Stortinget. I ettertid vil jeg si at jeg tror vi gjerne kunne ha brukt noe lengre tid på det, men det er enkelt å snakke om det som har skjedd. Vi må heller skue framover, og det skal jeg gjøre videre i mitt innlegg.

Jeg tror at vi framover nå er nødt til å bestemme oss for hva vi vil med Statkraft. Vi i SV gleder oss veldig og ser fram til den debatten som skal komme i forbindelse med at statsråden legger fram en sak om Statkraft senere i vinter. Hvis vi ønsker at Statkraft skal bli en tung internasjonal aktør, snakker vi om ganske formidable summer. 10 milliarder kr blir et beskjedent beløp hvis man skal bli en tung internasjonal aktør. Da må vi antakelig

gange det beløpet med 10, kanskje også mer. Det kan være ett veivalg.

Et annet veivalg vi kan ta, kan være at vi sier at Statkraft skal konsolidere stillingen i Norge, skal rette seg etter det som Konkurransetilsynet har sagt, selge seg litt ned og konsolidere stillingen. Da blir det et helt annet behov for kapital for Statkraft. Da kan vi også ta et betydelig utbytte, og de kan bruke ressursene sine til å ivareta de anleggene som de allerede har i dag.

Det kan også være en tredje vei, at vi vil at Statkraft i enda større grad skal bli ledende når det gjelder forskning og utvikling på nye fornybare energikilder, gå nye veier, mot sol-, mot vind-, mot bølge- og mot bioenergi og andre energikilder. Man trenger også betydelige ressurser hvis man skal bli en tung aktør på dette området.

Men alle disse sakene kommer vi tilbake til senere i vinter, når statsråden legger fram saken om Statkraft.

Vi i SV velger nå å være med på 4 milliarder kr til Statkraft, sjøl om vi i juni sa at de skulle få 10 milliarder kr. Det begrunner vi med at vi har tatt et tøft utbytte fra Statkraft, som de siste tre årene har ligget på i størrelsesorden godt og vel 4 milliarder kr høyere enn det vi har sagt, og vi fører nå en del av disse pengene tilbake til Statkraft, slik at de får en enklere hverdag når de skal gjøre sine prioriteringer framover. Men vi er også beredt til å diskutere denne saken nærmere senere i vinter, når denne saken blir lagt fram på nytt.

For vår del er det én side ved Statkraft som jeg vil nevne også i dag. Det er dette med eierskapet. Vi er veldig opptatt av at det skal være et 100 pst. statlig eierskap i Statkraft. Vi syns at den modellen vi har i dag, med et statsforetak, er en god modell, og vi håper at det kan fortsette. Et AS i seg sjøl er ingen ulykke, men et AS er et første steg på veien til oppsplitting og delprivatisering, noe vi overhodet ikke ønsker oss. Derfor er vi også kritiske til at man velger eventuelt å omorganisere Statkraft til et aksjeselskap. For øvrig er vi opptatt av at vi må bli enda flinkere til å profilere den grønne profilen som Statkraft har profilert seg på, gjennom at de skal bli ledende innenfor det feltet.

Men så har vi en rekke andre offentlige eiere i Norge, en del fylkeskommunale og kommunale e-verk. Det er også viktig at vi legger til rette slik at de har muligheter til å kunne foreta oppkjøp når andre offentlige e-verk, private e-verk, eller Statkraft selger seg ned, og at det finnes noen norske tunge aktører som faktisk har kapital til å kunne foreta nødvendige oppkjøp. Det er også en sak vi må ha med i denne dimensjonen.

Jeg skal ikke bruke så mye mer av taletida, men bare poengtere at dette er en meget kompleks sak. Statkraft-saken er en meget kompleks sak, og i hvert fall fra vår side vil vi bruke mye tid på den når den kommer senere i vinter, slik at vi får en fullstendig og grundig behandling av Statkraft, og at politikken da ligger fast, slik at man slipper denne vinglinga som Stortinget og Regjeringa har bidratt til den siste tida.

Olaf Gjødrem (KrF): Kristeleg Folkeparti meiner at Statkraft er ein viktig offentlig forvaltar og energiaktør.

Me meiner òg at denne organisasjonen og dette selskapet utgjer ein offentleg tryggleik for basistjenester for folk rundt om i heile landet. Derfor støttar me den strukturen som gjeld i Statkraft i dag, og håpar den kan vara ved inn i framtida.

Me er ikkje så glade for det initiativet som eit negativt fleirtal med sprikande haldningar utgjer her i Stortinget i dag, og konstaterer at dette er eit brot med den avtalen som me i samband med budsjettet har gått inn i. Me meiner det er uheldig å trekkja ut ei sak på denne måten og ikkje gje ho ei forsvarleg behandling.

Når ein òg ser på dei forskjellige tilrådingane som ligg føre her, med anten 4 milliardar eller 10 milliardar kr, burde alle forstå at det som føregår i Stortinget i dag, er tilfeldig, og det er ei dårleg behandling av ei sak som hadde kravt ei meir seriøs behandling. Og når ein ser på vilkåra som ein er tildelt desse midlane på, er det stor usikkerheit om det i dag er avgrensingar i høve til Statkraft. I det heile meiner eg at den behandlinga som fleirtalet legg opp til her i dag, er eit uttrykk for ein ukultur, nemleg at eit statsselskap skal ha ein snarveg inn til statskassa, og ha ein for enkel tilgang på finansielle ressursar, som andre, meir privat drivne selskap, aldri kan koma i nærleiken av. Diverre føler eg at dei siste generasjonar sin måte å driva politikk på gjennom offentlege selskap blir dårlegare ved det ein her gjer i dag. Det er ikkje på den måten ein skal driva framtidens næringsliv. Det kjem òg i eit merkeleg lys når ein får opplyst at det selskapet som Statkraft offisielt ynskjer å få kapitalpåfylling til, no er selt, og at eit anna norsk selskap no går ut av eit selskap som Statkraft melder si interesse for, og har lita kompetanse og liten erfaring i denne marknaden som det selskapet òg opererer i.

Det er i det heile så mange spørsmål som eg føler at fleirtalet i dag nærast overser eller ikkje tek omsyn til, at det er vanskeleg å ha respekt for det som fleirtalet i dag vil gjera.

Om ein òg ser tilbake på siste kapitalpåfylling til Statkraft frå staten si side, føler eg at ein her burde setja eit endå større spørjeteiken. Det skjedde nemleg i konkurranse med energiselskapet Lyse Kraft frå min region, som ynskte å utvida sitt område til òg å omfatta Agderfylka. Ein hadde altså ein sjanse til å få eit selskap som til ein viss grad kunne taka opp konkurransen med Statkraft i Noreg, men resultatet var då at ein brukte siste kapitalpåfylling i konkurranse med eit anna norsk energiselskap til å hindra dei i å få den posisjonen. I neste omgang kjem Konkurransetilsynet og seier at på grunn av at Statkraft brukte sin posisjon og kjøpte opp Agder Energi, må ein selja seg ned i andre energiselskap, i Hedmark og i Trondheim. Det er etter mi vurdering ei veldig dårleg utnytting av offentlege midlar, og det er ei svekking av utviklingsmogleghetene for andre energiaktørar i Noreg. Eg meiner difor det er all grunn til å venta på ei seriøs behandling av dette spørsmålet. Regjeringa har lova at ein skal koma tilbake til Stortinget med denne saka før nyttår – på ein seriøs måte, òg etter å ha vore i kontakt med ESA, slik at me kan få skikkelege vilkår for ei eventuell kapitalpåfylling.

Etter mi vurdering må konklusjonen bli at det vil vera uklokt å gå for mindretalet sine sprikande anvisingar både når det gjeld storleiken på kapitalpåfyllinga og formålet med ho, og heller sjå det i samanheng og ha ei forsvarleg saksbehandling. Det er Statkraft tent med, og det er Noreg tent med.

Marit Arnstad (Sp): Senterpartiet var ikke med på forslaget om å bevilge 10 milliarder kr i egenkapital til Statkraft tidligere i vår. En av årsakene til det var bl.a. den vurderingen vi gjorde knyttet til mulig oppkjøp i forhold til Hafslund, og til ønsket om en bredere behandling. Derimot er vi med på dagens forslag om å øke tilførselen av egenkapital med 4 milliarder kr. Jeg kan være enig med dem som sier at dette kanskje er en uvanlig framgangsmåte, og heller ikke den ideelle saksbehandling. Likevel mener Senterpartiet at dette er helt nødvendig ut fra den opptreden Stortinget selv har valgt overfor Statkraft de to siste årene.

Det er de som mener at vi burde ha tatt oss bedre tid til å behandle saken, noe som også er påpekt av tidligere talere, og at vi har ventet lenge på en sak om Statkrafts framtid. Stortinget bad om å få en slik sak for to år siden, og den er fortsatt ikke kommet. Det er mulig at den ikke er kommet fordi Regjeringen ikke er helt sikker på om den får med seg Fremskrittspartiet på det Regjeringen helst ønsker, nemlig å omdanne Statkraft til et AS, eventuelt delprivatisering. Det kan godt være. Det er vanskelig å spekulere i det for andre partier, men den saken som Stortinget har bedt om og er blitt lovt, er ikke kommet på bordet.

I mellomtiden har Regjeringen ved to tilfeller foreslått et utbytte fra Statkraft på 95 pst. Det betyr at man altså tar 95 pst. av det overskuddet selskapet har, rett inn i statskassen. Det gjør man ikke fordi den norske stat mangler penger, men man gjør det fordi man har en budsjettbalanse som er så hellig, at istedenfor å våge å bruke mer oljepenger, velger man i stedet å ta et så kraftig utbytte fra et statsselskap, for på den måten å kunne si at man ikke bruker flere oljepenger. Det man i realiteten gjør, er å bruke oljepenger; virkningen blir akkurat lik. Presset på norsk økonomi blir ikke noe mindre, og det har ingen annen virkning på norsk økonomi enn det et økt forbruk av oljepenger ville ha hatt. Men for å komme seg unna diskusjonen om økt bruk av oljepenger, velger man i stedet å ta et utbytte på 95 pst. av overskuddet fra et statsselskap, noe som etter min mening grenser opp mot et ågeri. Det må vi sjølsagt alle ta innover oss, for heller ikke Senterpartiets alternative budsjett i høst er unntatt fra den vurderingen. Men vi må alle ta innover oss at denne måten som vi behandler Statkraft på, ikke er særlig solid og heller ikke særlig langsiktig.

Senterpartiet har tatt konsekvensen av det ved at vi også støtter det forslaget som i dag fremmes. Vi har tatt konsekvensen av dette og sier at når man nå har fratatt selskapet nesten hele overskuddet i to år, er dette den muligheten man har til å kunne styrke kapitaltilførselen til selskapet og unngå at gjeldsbelastningen i selskapet

blir enda større. Det er på en måte det ene plasteret på såret man kan gi i forhold til selskapet, slik at staten ikke svikter på alle punkter, som en solid eier. Jeg tror at flertallets merknader i dag må ses på denne bakgrunnen.

Sjøl om det her er ulike merknader fra de ulike partiene, er det ikke sånn at det her er sprikende merknader fra et mindretall. Forslaget på 4 milliarder kr blir i dag etter all sannsynlighet vedtatt av et flertall i Stortinget, og da må en også ta som gitt at Regjeringen vil følge opp det faktiske bevilgningsvedtak som blir gjort.

Senterpartiet synes også det er grunn til å se nærmere på summen av de tiltak vi har iverksatt overfor Statkraft. De har ikke lenger samme kredittverdighet på grunn av at staten har gått ut av sitt garantiansvar. Vi har ikke ført den utbyttepolitikken vi sjøl har vedtatt. Regjeringen har to år på rad saldert sine budsjett med en utbyttepolitikk som er helt hårreisende, i stedet for å våge å ta debatten om økt bruk av oljepenger. Vi har også skapt usikkerhet i selskapet når det gjelder diskusjonen om AS og hva Stortinget i realiteten vil med selskapet i årene framover.

Det er åpenbart at det må være en debatt innad i Regjeringen om dette som muligens ennå ikke er avsluttet. Jeg tror nok at selskapet snart forventer at de politiske myndighetene også her bestemmer seg. Senterpartiet er i alle fall ikke i tvil. Vi mener at Statkraft har en fornuftig funksjon i dag. Det bør det også ha i framtiden, og den ivaretas best ved den foretaksformen vi har i dag.

Ivar Kristiansen (H): Jeg tror debatten i dag egentlig fullt og helt dokumenterer behovet for at Stortinget får en sak fra Regjeringen som tar for seg alle sider av Statkrafts fremtidige virksomhet og organisering. Med skam å melde blir veldig mange av de angrep som fremkommer her fra opposisjonen og fra flertallet mot Regjeringen, av nokså tilbakeskuende karakter.

Uten at jeg vil gå så langt som representanten Ryan gjorde i sitt innlegg, ved å antyde at junivedtaket om å bevilge 10 milliarder kr var preget av panikk, følger jeg på mange måter flere av Ryans resonnementer. Ryan var for så vidt til stede da vedtaket ble fattet av de respektive partiene, så han vet kanskje hva slags stemning det var i det respektive forum.

Likevel mener jeg at man nå er nødt til å se fremover. Man er nødt til å vurdere hvordan man skal organisere selskapet videre, hva slags økonomiske muskler man skal utstyre selskapet med, og ikke minst til, og når det gjelder tallet 10 milliarder kr som man kom frem til i juni, vil jeg si at infrastruktur i Tyskland ikke lenger er noen aktuell problemstilling. Vi har sett at Hafslund-saken er ute av verden som dagsaktuell problemstilling. Vi ser, som flere har vært inne på, at når det gjelder vindkraft osv., går det ikke så elendig med planleggingen som slik man beskriver det fra talerstolen i dag. Det er faktisk foreliggende planer for et større antall TWh frem til 2010 enn det som har vært Stortingets ambisjon.

Jeg tror man i all edruelighet skal være nokså varsom med å presentere Statkraft som et selskap som lider av økonomiske pustevansker. Det er et av de mest økonomisk velstående selskap vi har her i landet, med et økonomisk resultat i disse tider og en egenkapital som er bedre enn noensinne. Derfor vil det være behov for at man tar en runde i Stortinget om denne saken, og den kommer i løpet av to–tre måneder, slik at vi får sett på alle sider ved Statkraft som selskap og dets fremtid.

Derfor blir det meningsløst når man presterer å si at problemene bare tårner seg opp i selskapet, og man gir uttrykk for at det er usikre arbeidsplasser i selskapet. Dette hører ikke hjemme i dagens debatt. Jeg må få lov til å gi uttrykk for at jeg ser frem til den dagen da en del partier presterer å vise den samme grenseløse omtanken for andre selskap, som det de nå presterer overfor Statkraft, ved at de kappstrides om å bevilge flest milliarder til selskapet, nærmest uten at man vet hva pengene skal brukes til.

Det skulle bare mangle, når man har som ambisjon å utstyre Statkraft med økonomiske muskler for å kunne konkurrere i det internasjonale marked, at man må fase ut en del av de problemstillingene som nødvendigvis må avklares på veien videre.

Derfor deler jeg fullt og helt konklusjonen til Ryan, som for så vidt også representanten Gjedrem var inne på. Jeg tror vi har god grunn til alle sammen, av hensyn til selskapet selv, å se frem til at vi får anledning til å behandle saken i sin fulle bredde i løpet av våren 2004.

Statsråd Ansgar Gabrielsen: Toneleiet til representanten Akselsen kunne tolkes dit hen at støynivået skulle holdes på et anstendig nivå i disse førjulstider. Det har for så vidt også vært gjort.

Jeg registrerer hva som antakeligvis kommer til å bli vedtatt, og premissene. Så langt jeg kan se, er det ingen av merknadene som stortingsflertallet står bak fullt ut, men det er felles berøringspunkter noen steder. Men det er også til en viss grad en del forskjellige synspunkt. Som jeg ser av merknadene, er det litt forskjellig oppfatning av hva man mener er bakgrunnen for det vedtak man fattet i juni, og det man nå er kommet opp med.

Det har vært stilt spørsmål – det var en representant som nevnte det – om Regjeringen vil følge opp dagens vedtak. Dagens vedtak er et budsjettvedtak, så det er ingen tvil om at Regjeringen vil følge det opp, selvfølgelig vil vi det. Vi kommer med en total gjennomgang av Statkraft og de ting som det er nødvendig å avklare overfor Stortinget, før påske. Men jeg vil si som et generelt utgangspunkt, som har generell relevans, som ikke bare gjelder Statkraft: Det er jo slik at det ikke er noe selskap – hel- eller deleid – som har klippekort for påfyll av egenkapital, enten eieren heter staten eller noe helt annet.

Det er også slik at når et selskap fremmer en søknad om kapitalpåfyll, må man agere inntil videre som om man ikke har fått kapitalpåfyll, og ikke gjøre disposisjoner som gjør at det bare er én utgang av det revehiet. Det ville være særlig uklokt!

Det er også slik at det tilligger Regjeringen å ta beslutninger om avslag på kapitaltilgang. Når det gjelder å delta eller ikke delta i emisjoner, er det slik at i den grad man er positiv til det, må man få det stortingsbehandlet, selvfølgelig, for da skal man ha et budsjettvedtak. Det er jeg fullstendig klar over.

Jeg tror heller ikke det tjener Statkrafts interesser at man holder på på denne måten som man har gjort. Men jeg registrerer at det vedtaket Stortinget gjør i dag, først og fremst er begrunnet med at man ønsker å restituere de negative konsekvensene av de vedtak Stortinget for øvrig har gjort, knyttet til det å ta utbytte.

Jeg vil ikke gå så langt som representanten Ryan gjorde da han antydet at Stortinget har gjort noe i «panikk». Jeg forutsetter at Stortinget ikke fatter beslutninger i panikk. Men når det gjelder en sak som impliserer milliardbeløp i bevilgninger, er det vel ingen tvil om at det i fremtiden, som det har vært i fortiden, ville være klokt å ha en skikkelig utredning. Det ønsker jeg å legge frem, slik at Stortinget kan få en samlet vurdering av alle sider ved Statkraft-saken.

Presidenten: Presidenten vil bare ha uttalt at saker som forberedes av komiteen og kommer til avstemning i Stortinget, så langt fra har noe med «panikk» å gjøre.

Det blir replikkordskifte.

Øystein Hedstrøm (FrP): Jeg hadde egentlig ikke tenkt å ta ordet, men innlegget fra statsråden provoserte meg.

Han sier at det skal komme en egen sak i mars. Det var egentlig meldt at man skulle ta opp Statkraft-saken i forbindelse med revidert, men av en eller annen grunn har man nå fremskutt dette.

Da vi behandlet eierskapsmeldingen for snart to år siden, var det en komite som ønsket at man skulle få en sak når det gjaldt organiseringen av Statkraft. Det har altså gått veldig lang tid, og vi vet at én måned i kraftsammenheng er utrolig lang tid. Kan vi nå regne med at også kapitalspørsmålet blir avklart i den saken som Regjeringen kommer med til Stortinget, enten man velger dagens organisering med en kapitaltilførsel eller en omorganisering med innslag av private eiere som tilfører kapital? Vil dette spørsmålet bli avklart ved siden av de andre spørsmålene som Regjeringen har lovet å avklare, slik at Statkraft, Norges tredje største selskap, kan få avklart rammebetingelsene?

Statsråd Ansgar Gabrielsen: Svaret på representanten Hedstrøms spørsmål er ja.

Odd Roger Enoksen (Sp): Jeg deler nok mange av statsrådets vurderinger når det gjelder behovet for en helhetlig gjennomgang av situasjonen i Statkraft. Men det er helt opplagt at det er bekymringsfullt at man flere år på rad tar ut et utbytte av et selskap som er så vidt stort som det man har gjort, både foregående år og for 2003.

Mitt spørsmål til statsråden er: Er den utbyttepolitikk staten har praktisert i den senere tid overfor Statkraft, noe

som næringsministeren vil anbefale overfor det øvrige næringslivet i landet?

Statsråd Ansgar Gabrielsen: Det var et interessant spørsmål, egentlig.

Jeg må si at i utgangspunktet mener jeg at man over tid skal holde seg til de retningslinjene man selv har trukket opp. Stortinget har jo trukket opp noen retningslinjer. Men Stortinget avviker suverent fra de retningslinjene når man fastsetter utbytte. Når det ellers gjelder hvor stort utbytte man kan ta ut av et selskap, er det ikke noen tall som er riktige, og ikke noen som er feil. Null kan være like riktig som 100 pst. og 150 pst. Det avhenger av hvilken idé man har med selskapet, hvilken egenkapitalsituasjon selskapet er i, hvilken strategi man har, gjeldsbelastning og andre sider av saken.

Når det gjelder det å ta ut 95 pst. utbytte i to år, bør det normalt ikke være en katastrofe for et selskap. Det er jo ikke utbyttegraden i seg selv som har vært utslagsgivende for den svekkede ratingen. Det er bortfall av statsgarantier, selvfølgelig, som har gjort det, i og med at vi hadde staten som stod bak og dermed følgelig trippel A for Norges vedkommende.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til replikk.

De talere som heretter får ordet, har en taletid på inntil 3 minutter.

Olav Akselsen (A): Eg skal ikkje bidra til å forlengja debatten. Eg skal heller ikkje heva støynivået, men sidan det har vore antyda her at enkelte har handla i «panikk» på eit tidlegare tidspunkt i denne saka, vil eg få presisera at det ikkje gjaldt Arbeidarpartiet.

Då det kom forslag om kapitalpåfylling i år, var det etter eit Dokument nr. 8-forslag frå Arbeidarpartiet som var vel gjennomtenkt, og som tok utgangspunkt i den situasjonen som både Statkraft og kraftbransjen var i på det tidspunktet.

Det er også slik at dette føyer seg fint inn i rekkja av dei tiltaka som me tidlegare har gjort for å bidra til at Statkraft skal kunna gjera dei oppgåvene og spela den rolla som fleirtalet i denne salen fleire gonger har sagt at selskapet skal gjera.

Inge Ryan (SV): Jeg hadde ikke tenkt å ta ordet flere ganger, men siden ordet «panikk» har fått en såpass stor plass i denne debatten, må jeg vel si at når jeg gav uttrykk for at det var en stemning preget av panikk, er det mulig vi legger litt forskjellige meninger i det begrepet. Jeg oppfatter det slik at det at Hafslund skulle selges, og at det stod finske eller eventuelt andre utenlandske kjøpere klare til å kjøpe Hafslund, førte til at man fikk en helt annet måte å behandle Statkraft på enn man ville fått hvis ikke Hafslund hadde vært til salgs. Det var det jeg la i begrepet «panikk», nemlig at det oppstod en situasjon som gjorde at enkelte kastet seg rundt og handlet noe raskere enn det de ellers ville gjort.

Eirin Faldet hadde her overtatt presidentplassen.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 2. (Votering, se side 1071)

S a k n r . 3

Innstilling fra næringskomiteen om endringer av bevilgninger på statsbudsjettet for 2003 under Landbruksdepartementet (Innst. S. nr. 68 (2003-2004), jf. St.prp. nr. 19 (2003-2004))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet. (Votering, se side 1073)

S a k n r . 4

Innstilling fra næringskomiteen om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 66/2003 om innlemming i EØS-avtalen av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 999/2001 om regler for å forebygge, bekjempe og utrydde visse overførbare spongiforme encefalopatier, med endringer (Innst. S. nr. 72 (2003-2004), jf. St.prp. nr. 8 (2003-2004))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet. (Votering, se side 1074)

S a k n r . 5

Forslag fra stortingsrepresentant Øystein Hedstrøm på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 13. november 2003 (jf. Innst. O. nr. 11):

«Stortinget ber Regjeringen gjennomføre en uavhengig undersøkelse av bopliktens faktiske betydning for bosettingen, annen aktivitet og utvikling i distriktene.»

Øystein Hedstrøm (FrP): I og med at dette forslaget er lovt en viss oppfølging fra departementets side, velger jeg å gjøre det om til et oversendelsesforslag for at det ikke skal bli nedstemt.

Presidenten: Da har Øystein Hedstrøm forandret forslaget til et oversendelsesforslag, og ordlyden vil bli endret i samsvar med dette.

Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 5. (Votering, se side 1074)

Jørgen Kosmo gjeninntok her presidentplassen.

Etter at det var ringt til votering i 5 minutter, uttalte **presidenten:** Vi går da til votering over sakene som er oppført på dagens kart.

Votering i sak nr. 1

Presidenten: Under debatten er det satt fram 12 forslag. Det er

- forslagene nr. 1, 2 og 10–12, fra Inge Ryan på vegne av Sosialistisk Venstreparti
- forslagene nr. 3–5, fra Inge Ryan på vegne av Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet
- forslagene nr. 6–9, fra Øystein Hedstrøm på vegne av Fremskrittspartiet

Forslagene er inntatt på sidene 61–69 i innstillingen.

Det vil først bli votert over forslagene nr. 1, 2, 10 og 12, fra Sosialistisk Venstreparti.

Forslag nr. 1 lyder:

«Rammeområde 9

(Næring)

I

På statsbudsjettet for 2004 bevilges under:

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
U t g i f t e r :				
900		Nærings- og handelsdepartementet (jf. kap. 3900)		
	1	Driftsutgifter	142 900 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, kan overføres	33 800 000	
	22	Klagenemnda for offentlige anskaffelser, kan overføres	2 000 000	
	70	Tilskudd til internasjonale organisasjoner	17 000 000	
	71	Tilskudd til Skipsfartens beredskapssekretariat	3 200 000	
901		Styret for det industrielle rettsvern (jf. kap. 3901)		
	1	Driftsutgifter	176 200 000	
902		Justervesenet (jf. kap. 3902)		
	1	Driftsutgifter	69 100 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	100 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
903		Norsk Akkreditering (jf. kap. 3903)		
	1	Driftsutgifter	17 100 000	
904		Brønnøysundregistrene (jf. kap. 3904)		
	1	Driftsutgifter	180 800 000	
	22	Forvaltning av AltInn-løsningen, <i>kan overføres</i>	23 400 000	
905		Norges geologiske undersøkelse (jf. kap. 3905)		
	1	Driftsutgifter	101 800 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	34 900 000	
906		Bergvesenet med Bergmesteren for Svalbard (jf. kap. 3906)		
	1	Driftsutgifter	10 000 000	
	30	Sikrings- og miljøtiltak, <i>kan overføres</i>	4 300 000	
907		Sjøfartsdirektoratet (jf. kap. 3907)		
	1	Driftsutgifter	217 400 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	6 000 000	
	22	Flytteutgifter, <i>kan overføres</i>	36 400 000	
908		Skipsregistrene (jf. kap. 3908)		
	1	Driftsutgifter	8 000 000	
909		Tilskudd til sysselsetting av sjøfolk		
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	160 000 000	
	71	Tilskudd til fergerederier i utenriksfart i NOR, <i>overslagsbevilgning</i>	45 000 000	
	72	Tilskudd til offshorefartøy i NOR, <i>overslagsbevilgning</i>	590 000 000	
910		Støtte til utkantbutikker		
	71	Nærbutikkstøtte	5 000 000	
912		Bedriftsrettet informasjonsformidling		
	70	Tilskudd	13 000 000	
913		Standardisering		
	70	Tilskudd	26 500 000	
914		Spesielle IT-tiltak		
	21	Senter for informasjonssikring, <i>kan overføres</i>	6 400 000	
	22	Samordning av IT-politikken, <i>kan overføres</i>	8 100 000	
	50	Tilskudd til høyhastighetskommunikasjon, <i>kan overføres</i>	71 500 000	
922		Norsk Romsenter (jf. kap. 3922)		
	50	Tilskudd	272 000 000	
924		Internasjonalt samarbeid og utviklingsprogrammer		
	70	Tilskudd, <i>kan overføres</i>	25 500 000	
929		Bedriftsrettet kompetanseoverføring		
	70	Tilskudd	34 000 000	
934		Internasjonaliseringstiltak		
	70	Eksportfremmende tiltak, <i>kan overføres</i>	12 000 000	
	73	Støtte ved kapitalvareeksport	43 600 000	
	74	Tilskudd til Nordisk Prosjektportfond	3 000 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
937		Reiselivstiltak		
	71	Tilskudd til Svalbard Reiseliv AS	2 000 000	
938		Omstillingstiltak		
	71	Omstillingstilskudd til Sør-Varanger, <i>kan overføres</i>	35 000 000	
950		Forvaltning av statlig eierskap (jf. kap. 3950 og 5656)		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	11 500 000	
953		Kings Bay AS		
	70	Tilskudd	13 000 000	
2421		Nytt innovasjons- og internasjonalsiseringsselskap (jf. kap. 5325 og 5625)		
	50	Nyskaping, fond	143 050 000	
	51	Tapsfond, såkornkapitalfond	100 000 000	
	70	Administrasjon	192 800 000	
	71	Internasjonalsisering og profilering	292 600 000	
	72	Forskning- og utviklingskontrakter	231 600 000	
	73	Tilskudd til kunnskapsformidling og kompetanseheving	6 700 000	
	74	Tilskudd til dekning av tap på eldre lån og garantier	1 500 000	
	75	Landsdekkende innovasjonsordning	145 000 000	
	76	Kulturbasert næringsutvikling	30 000 000	
	77	Næringsrettet design	20 000 000	
		Totale utgifter		<u>3 624 750 000</u>
		I n n t e k t e r :		
3900		Nærings- og handelsdepartementet (jf. kap. 900)		
	1	Salgsinntekter fra beredskapslagre	500 000	
	2	Ymse inntekter	150 000	
	3	Salgsinntekter	1 500 000	
	71	Tilbakeføring fra tapsfond	25 000 000	
3901		Styret for det industrielle rettsvern (jf. kap. 901)		
	1	Patentavgifter	113 400 000	
	2	Varemerkeavgifter	47 400 000	
	3	Mønsteravgifter	2 100 000	
	4	Forskjellige avgifter	8 100 000	
	5	Inntekt av informasjonstjenester	7 400 000	
3902		Justervesenet (jf. kap. 902)		
	1	Justergebyrer	42 600 000	
	3	Kontroll- og godkjenningssgebyr	7 600 000	
	4	Oppdragsinntekter	100 000	
3903		Norsk Akkreditering (jf. kap. 903)		
	1	Gebyrinntekter og andre inntekter	15 200 000	
3904		Brønnøysundregistrene (jf. kap. 904)		
	1	Gebyrinntekter	370 700 000	
	2	Oppdragsinntekter og andre inntekter	13 800 000	
3905		Norges geologiske undersøkelse (jf. kap. 905)		
	1	Oppdragsinntekter	11 500 000	
	2	Tilskudd til samfinansieringsprosjekter	23 400 000	
3906		Bergvesenet med Bergmesteren for Svalbard (jf. kap. 906)		

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
	1	Produksjonsavgifter mv.	1 300 000	
3907		Sjøfartsdirektoratet (jf. kap. 907)		
	1	Gebyrer for skip og offshoreinstallasjoner i NOR	104 400 000	
	2	Maritime personellsertifikater	7 700 000	
	3	Diverse inntekter	100 000	
	4	Gebyrer for skip i NIS	46 500 000	
	5	Inntekter av velferdstiltak	3 200 000	
3908		Skipsregistrene (jf. kap. 908)		
	1	Gebyrer NOR	5 000 000	
	2	Gebyrer NIS	6 000 000	
3939		Støtte til skipsbygging (jf. kap. 939)		
	50	Tilbakeføring fra fond for støtte ved skipskontrakter	50 000 000	
	51	Tilbakeføring fra fond for støtte ved innenlandske kontrakter om fiskebåter	14 400 000	
3961		Selskaper under NHDs forvaltning (jf. kap. 2426 og 5609)		
	70	Garantiprovisjon, Statkraft SF	255 000 000	
	71	Garantiprovisjon, SIVA SF	5 820 000	
	72	Låneprovisjon, SIVA SF	3 680 000	
5325		Nytt innovasjons- og internasjonalsiseringselskap (jf. kap. 2421 og 5625)		
	50	Tilbakeføring fra landsdekkende innovasjonsordning	5 000 000	
	70	Låne- og garantiprovisjoner	54 900 000	
5609		Renter fra selskaper under NHDs forvaltning (jf. kap. 2426 og 3961)		
	80	Renter, SIVA SF	57 950 000	
	81	Renter, Statkraft SF	77 600 000	
		Totale inntekter		1 389 000 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2004 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 900 post 1	kap. 3900postene 1 og 2
kap. 901 post 1	kap. 3901 postene 1 og 2
kap. 902 post 1	kap. 3902 postene 1 og 3
kap. 902 post 21	kap. 3902 post 4
kap. 903 post 1	kap. 3903 post 1
kap. 904 post 1	kap. 3904 post 2
kap. 905 post 21	kap. 3905 postene 1 og 2
kap. 907 post 1	kap. 3907 post 3
kap. 907 post 21	kap. 3907 post 5

III

Utbetaling under forsikringsordninger (trekkfullmakter)

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2004 kan foreta utbetalinger til Statens vare-

krigsforsikring uten bevilgning i den utstrekning behovet for utbetalinger under forsikringsordningen overstiger innestående likvide midler tilknyttet ordningen. Det etableres en trekkfullmaktskonto for Statens varekrigsforsikring. Rammen for trekk på trekkfullmaktskontoen for

Statens varekrigsforsikring skal ikke overstige 1 000 mill. kroner. Utbetalinger på trekkfullmakten posteres under kap. 940 Statens varekrigsforsikring, post 90 Utbetaling iflg. trekkfullmakt, Statens varekrigsforsikring.

IV

Tap på garantier

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2004 uten bevilgning kan utgiftsføre fastslåtte tap på garantier for lån til miljøverntiltak til NOAH AS under kap. 945 NOAH AS post 70 Dekning av garantiansvar for miljøvernålan.

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
2421		Nytt innovasjons- og internasjonalselskap	
	50	Nyskaping, fond	1 mill. kroner
	72	Forskning og utviklingskontrakter	100 mill. kroner

2. gi Eksportfinans ASA tilsagn om statlig dekning av framtidig underskudd på avregningskontoen for eksisterende eksportkredittordning, den såkalte 108-ordningen. Fullmakten gjelder for samlede framtidige underskudd som oppstår som følge av tilsagn om lån fram til 31. desember 2004. Fullmakten har som forutsetning at:

- a) Eksportfinans ASA fram til 31. desember 2004 kan gi tilsagn om lån ved eksport av kapitalvarer og skip til de gunstigste rentevilkår og kredittider som OECD (Consensus-reglene) tillater.
- b) de enkelte innlån til Eksportfinans ASA under ordningen må godkjennes av Nærings- og handelsdepartementet. Nærings- og handelsdepartementet kan for øvrig utarbeide nærmere retningslinjer for ordningen.

VII

Fullmakt til å inngå forpliktelser utover gitt bevilgning

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2004 kan inngå forpliktelser for inntil 7,5 mill. kroner til utredninger o.l. utover gitt bevilgning under kap. 900 Nærings- og handelsdepartementet post 21 Spesielle driftsutgifter.

VIII

Garantifullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2004 kan gi nytt innovasjons- og internasjonalselskap fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier

V

Fullmakt til overskridelse

Stortinget samtykker i at Kongen i 2004 kan overskride bevilgningen under kap. 950 Forvaltning av statlig eierskap, post 21 Spesielle driftsutgifter, til dekning av meglerhonorarer og utgifter til faglig bistand ved salg av statlige aksjeposter samt andre endringer som kan få betydning for eierstrukturen i selskapene.

VI

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2004 kan:

1. gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

for inntil 165 mill. kroner for lån til realinvesteringer og driftskapital, hvorav 125 mill. kroner er øremerket til fiskerinæringen, men slik at total ramme for nytt og gammelt ansvar ikke overstiger 300 mill. kroner.

IX

Dekning av forsikringstilfelle

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2004 kan:

1. gi tilsagn til Institutt for energiteknikk og Statsbygg om dekning av forsikringsansvar for inntil 60 000 000 spesielle trekkrettigheter (SDR) overfor tredjeperson for instituttets og Statsbyggs ansvar etter lov av 12. mai 1972 nr. 28 om atomenergivirksomhet, kapittel III.
2. inngå avtaler om forsikringsansvar under beredskapsordningen for varekrigsforsikring innenfor en totalramme for nytt og gammelt ansvar på 1 000 mill. kroner.

X

Utlånsfullmakt

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2004 kan gi nytt innovasjons- og internasjonalselskap fullmakt til å gi tilsagn om nye landsdekende risikolån på inntil 100 mill. kroner.»

Forslag nr. 2 lyder:

**«Rammeområde 11
(Landbruk)**

I

På statsbudsjettet for 2004 bevilges under:

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
U t g i f t e r:				
1100		Landbruksdepartementet (jf. kap. 4100)		
	1	Driftsutgifter	111 531 000	
	45	Store utstyrskjøp og vedlikehold – ordinære forvaltningsorganer, <i>kan overføres, kan nyttes under post 50</i>	5 053 000	
	50	Store utstyrskjøp og vedlikehold – forvaltningsorganer med særskilte fullmakter	214 000	
	70	Tilskudd til driften av Staur gård	250 000	
1112		Forvaltningsstøtte, utviklingsoppgaver og kunnskapsutvikling m.m.		
	50	Forvaltningsstøtte og utviklingsoppgaver, Veterinærinstituttet ..	63 181 000	
	51	Forvaltningsstøtte, utvikling og kunnskapsformidling, Planteforsk	40 723 000	
	52	Støtte til fagsentrene, Planteforsk	13 521 000	
1115		Mattilsynet (jf. kap. 4115)		
	1	Driftsutgifter	1 031 698 000	
	70	Tilskudd til veterinær beredskap	66 650 000	
1138		Støtte til organisasjoner		
	70	Støtte til organisasjoner, <i>kan overføres</i>	13 600 000	
1139		Genressurser, miljø- og ressursregistreringer		
	70	Tilskudd til genressurser, miljø- og ressursregistreringer, <i>kan overføres</i>	23 496 000	
1141		Kjøp av forvaltningsstøtte innen miljø- og næringstiltak i landbruket		
	50	Forvaltningsstøtte, næringsøkonomisk dokumentasjon og analyse	19 420 000	
	51	Forvaltningsstøtte, utvikling og kunnskapsformidling i skogbruket, Skogforsk	13 435 000	
1143		Statens landbruksforvaltning (jf. kap. 4143)		
	1	Driftsutgifter	144 748 000	
	70	Tilskudd til beredskap i kornsektoren, <i>kan overføres</i>	1 036 000	
	71	Tilskudd til små slakteri, <i>kan overføres</i>	4 100 000	
	72	Erstatninger, <i>overslagsbevilgning</i>	302 000	
	73	Tilskudd til erstatninger m.m. ved tiltak mot dyre- og plantesykdommer, <i>overslagsbevilgning</i>	39 848 000	
	74	Tilskudd til prosjekt innen planteforedling og oppformering, <i>kan overføres</i>	15 267 000	
	75	Tilskudd til matkorn, <i>overslagsbevilgning</i>	109 400 000	
1144		Ressursforvaltning og miljøtiltak i landbruket		
	77	Miljørettet prosjektarbeid m.m., <i>kan overføres</i>	10 313 000	
	78	Økologisk verdiskaping	60 000 000	
	79	Dyrevelferd	50 000 000	
1145		Jordskifterettene (jf. kap. 4145)		
	1	Driftsutgifter	143 583 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	2 000 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
1146		Norsk institutt for jord- og skogkartlegging (jf. kap. 4146)		
	1	Driftsutgifter	62 793 000	
1147		Reindrifftsforvaltningen (jf. kap. 4147)		
	1	Driftsutgifter	35 741 000	
	45	Store utstyrskjøp og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	3 175 000	
	70	Tilskudd til fjellstuer	659 000	
	71	Omstillingstiltak i Indre Finnmark, <i>kan overføres</i>	13 222 000	
1148		Naturskade – erstatninger og sikring		
	70	Tilskudd til sikringstiltak m.m., <i>kan overføres</i>	21 089 000	
	71	Naturskade, erstatninger, <i>overslagsbevilgning</i>	75 000 000	
1149		Verdiskapings- og utviklingstiltak i landbruket		
	50	Tilskudd til Landbrukets Utviklingsfond (LUF)	298 000 000	
	51	Tilskudd til Utviklingsfondet for skogbruket	3 066 000	
	71	Tilskudd til verdiskapingstiltak i skogbruket, <i>kan overføres</i>	104 000 000	
	72	Forprosjekt rekruttering av ungdom	5 000 000	
	73	Tilskudd til dyrking av skog	35 000 000	
1150		Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m. (jf. kap. 4150)		
	50	Fondsavsetninger	348 500 000	
	70	Markedsregulering, <i>kan overføres</i>	250 500 000	
	73	Pristilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	1 944 200 000	
	74	Direkte tilskudd, <i>kan overføres</i>	6 528 685 000	
	77	Utviklingstiltak, <i>kan overføres</i>	228 710 000	
	78	Velferdsordninger, <i>kan overføres</i>	1 633 354 000	
1151		Til gjennomføring av reindrifftsavtalen		
	51	Tilskudd til Utviklings- og investeringsfondet	36 500 000	
	72	Tilskudd til organisasjonsarbeid	5 600 000	
	75	Kostnadssenkende og direkte tilskudd, <i>kan overføres</i>	51 100 000	
	79	Velferdsordninger	1 800 000	
1161		Statskog SF – forvaltningsdrift		
	70	Tilskudd til forvaltningsdrift	16 922 000	
	73	Avviklingskostnader	224 000	
	75	Oppsyn i statsallmenninger	6 929 000	
		Totale utgifter		<u>13 693 138 000</u>
I n n t e k t e r :				
4100		Landbruksdepartementet (jf. kap. 1100)		
	1	Refusjon og gebyr	415 000	
4115		Mattilsynet (jf. kap. 1115)		
	1	Gebyr og analyseinntekter m.m.	654 206 000	
4143		Statens landbruksforvaltning (jf. kap. 1143)		
	1	Driftsinntekter m.m.	28 256 000	
4145		Jordskifterettene (jf. kap. 1145)		
	1	Saks- og gebyrinntekter	12 657 000	
	2	Sideutgifter	2 000 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
4146		Norsk institutt for jord- og skogkartlegging (jf. kap. 1146)		
	2	Driftsinntekter	18 028 000	
4147		Reindriftsforvaltningen (jf. kap. 1147)		
	1	Refusjoner m.m.	29 000	
4150		Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m. (jf. kap. 1150)		
	80	Markedsordningen for korn	145 000 000	
		Totale inntekter		860 591 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Landbruksdepartementet i 2004 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1100 post 1	kap. 4100 post 1
kap. 1143 post 1	kap. 4143 post 1
kap. 1145 post 1	kap. 4145 post 1
kap. 1145 post 21	kap. 4145 post 2
kap. 1146 post 1	kap. 4146 post 2
kap. 1147 post 1	kap. 4147 post 1

2. overskride bevilgningen under kap. 1100 Landbruksdepartementet post 45 Store utstyrskjøp og vedlikehold med et beløp som svarer til merinntektene fra salg av eiendom. Ubrukte merinntekter fra salg av eiendom kan regnes med ved utregning av overførbart beløp under bevilgningen.

III

Forskuttering av utgifter til tvangsflytting av rein

Stortinget samtykker i at Landbruksdepartementet i 2004 kan overskride bevilgningen under kap. 1147 Reindriftsforvaltningen post 1 Driftsutgifter med inntil kr 500 000 i sammenheng med forskuttering av utgifter til tvangsflytting av rein.

IV

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Landbruksdepartementet i 2004 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1148		Naturskade, erstatninger og sikring	
	70	Tilskudd til sikringstiltak m.m.	2 mill. kroner
	71	Naturskade, erstatninger	50 mill. kroner

V

Bestillingsfullmakt

Stortinget samtykker i at Landbruksdepartementet i 2004 kan foreta bestillinger utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1115		Mattilsynet	
	1	Driftsutgifter	37 mill. kroner

VI

Salg av fast eiendom

Stortinget samtykker i at Landbruksdepartementet i 2004 kan selge innkjøpt og opprinnelig statseiendom for inntil 5 mill. kroner.

VII

Avgifter på matproduksjon (kap. 4115)

Stortinget samtykker i at Landbruksdepartementet i 2004 kan oppkreve følgende avgifter:

1. Avgift på norskprodusert kjøtt med en sats på kr 0,50 pr. kg.
2. Avgift på andre norskproduserte animalia med en sats på 1,96 pst.
3. Avgift på norskproduserte vegetabilier med en sats på 0,88 pst.
4. Avgift på fisk landet fra EØS-fartøy med en sats på kr 15,50 pr. mottatt tonn råstoff.
5. Avgift på fisk landet fra tredjelandsfartøy med en sats på kr 29,70 pr. mottatt tonn.
6. Avgift på fisk tatt om bord på norsk fabrikkfartøy eller omlastet til utenlandsk fartøy med en sats på kr 15,50 pr. mottatt tonn.
7. Avgift på produksjon av oppdrettsfisk med en sats på kr 15,90 pr. mottatt tonn fisk til slakting.
8. Avgift på innfrysing av fisk med en sats på kr 1,40 pr. mottatt tonn.
9. Avgift på fisk som skal benyttes til mel og olje med en sats på kr 2,10 pr. mottatt tonn.
10. Avgift på importerte råvarer med en sats på 1,43 pst.
11. Avgift på importerte ferdigvarer og halvfabrikata med en sats på 0,88 pst.»

Forslag nr. 10 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem et revidert forslag for finansieringen av Mattilsynet i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2004 der næringen belastes med maksimum 70 pst. av kostnadene.»

Forslag nr. 12 lyder:

«Stortinget ber Regjeringa utarbeide et program for dyrevelferdstiltak.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Sosialistisk Venstreparti ble med 83 mot 15 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 14.10.01)

Presidenten: Det vil så bli votert over forslag nr. 11, fra Sosialistisk Venstreparti.

Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringa intensivere arbeidet med å øke vår produksjon av økologisk mat vesentlig slik at vi kan nå målsettinger på dette området.»

Senterpartiet har varslet at de vil støtte dette forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti ble med 78 mot 20 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 14.10.24)

Presidenten: Det vil så bli votert over forslagene nr. 6–9, fra Fremskrittspartiet.

Forslag nr. 6 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen tilpasse gebyrinntekter til driften av Brønnøysundregistrene ved å innarbei-

de nivået på gebyrene i tråd med selvfinansieringsprinsippet senest i statsbudsjettet for 2005.»

Forslag nr. 7 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag i Skipsfartsmeldingen om å innføre nettolønn for alle norske sjøfolk i NOR som er utsatt for internasjonal konkurranse, inkludert slepebåter og andre fartøykategorier som er utelatt etter transportvilkåret.»

Forslag nr. 8 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om en omorganisering og samling av standardiseringsvirksomheten med sikte på å etablere en ordning hvor det overordnede arbeid for alt standardiseringsarbeid legges til Nærings- og handelsdepartementet.»

Forslag nr. 9 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen komme tilbake med forslag om å opprette et landsdekkende såkornfond på 500 mill. kroner basert på en modell som muliggjør økt deltakelse fra private kilder.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Fremskrittspartiet ble med 82 mot 16 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 14.10.48)

Presidenten: Det vil så bli votert over forslagene nr. 3–5, fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet.

Forslag nr. 3 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag om å fritta nyetablerere for registreringsavgift i Brønnøysundregisteret.»

Forslag nr. 4 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen i løpet av våren 2004 komme tilbake til Stortinget med en opptrappingsplan for produksjon og anvendelse av bioenergi, som bl.a. vurderer effektive og bærekraftige løsninger for uttak av biobrensel fra skogen, en bred satsing på utvikling og spredning av ulike teknologier for utnyttelse av bioenergi, en industriell satsing for bioenergi- arbeidsplasser, og et avgiftssystem som gjør at biobrensel blir konkurransedyktig med annen energi.»

Forslag nr. 5 lyder:

«Stortinget ber Regjeringa utarbeide et forprosjekt med det mål å kartlegge metoder for å stimulere til økt rekruttering i norsk landbruk.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet ble med 78 mot 20 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 14.11.08)

Presidenten: Vi skal så votere over innstillingens forslag til vedtak for rammeområdene, og vi starter med rammeområde 9.

Komiteen hadde innstillet:

A.
Rammeområde 9
(Næring)

På statsbudsjettet for 2004 bevilges under:

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
U t g i f t e r :				
900		Nærings- og handelsdepartementet (jf. kap. 3900)		
	1	Driftsutgifter	142 900 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	33 800 000	
	22	Klagenemnda for offentlige anskaffelser, <i>kan overføres</i>	2 000 000	
	70	Tilskudd til internasjonale organisasjoner	17 000 000	
	71	Tilskudd til Skipsfartens beredskapssekretariat	3 200 000	
901		Styret for det industrielle rettsvern (jf. kap. 3901)		
	1	Driftsutgifter	176 200 000	
902		Justervesenet (jf. kap. 3902)		
	1	Driftsutgifter	69 100 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	100 000	
903		Norsk Akkreditering (jf. kap. 3903)		
	1	Driftsutgifter	17 100 000	
904		Brønnøysundregistrene (jf. kap. 3904)		
	1	Driftsutgifter	180 800 000	
	22	Forvaltning av AltInn-løsningen, <i>kan overføres</i>	23 400 000	
905		Norges geologiske undersøkelse (jf. kap. 3905)		
	1	Driftsutgifter	101 800 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	34 900 000	
906		Bergvesenet med Bergmesteren for Svalbard (jf. kap. 3906)		
	1	Driftsutgifter	10 000 000	
	30	Sikrings- og miljøtiltak, <i>kan overføres</i>	4 300 000	
907		Sjøfartsdirektoratet (jf. kap. 3907)		
	1	Driftsutgifter	217 400 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	8 500 000	
	22	Flytteutgifter, <i>kan overføres</i>	36 400 000	
	72	NO _x -reduksjonsprogram	10 000 000	
908		Skipsregistrene (jf. kap. 3908)		
	1	Driftsutgifter	8 000 000	
909		Tilskudd til sysselsetting av sjøfolk		
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	160 000 000	
	71	Tilskudd til fergerederier i utenriksfart i NOR, <i>overslagsbevilgning</i>	270 000 000	
	72	Tilskudd til offshorefartøy i NOR, <i>overslagsbevilgning</i>	590 000 000	
910		Støtte til utkantbutikker		
	71	Nærbutikkstøtte	2 500 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
912		Bedriftsrettet informasjonsformidling		
	70	Tilskudd	13 000 000	
913		Standardisering		
	70	Tilskudd	26 500 000	
914		Spesielle IT-tiltak		
	21	Senter for informasjonssikring, <i>kan overføres</i>	6 400 000	
	22	Samordning av IT-politikken, <i>kan overføres</i>	8 100 000	
	50	Tilskudd til høyhastighetskommunikasjon, <i>kan overføres</i>	66 500 000	
922		Norsk Romsenter (jf. kap. 3922)		
	50	Tilskudd	272 000 000	
924		Internasjonalt samarbeid og utviklingsprogrammer		
	70	Tilskudd, <i>kan overføres</i>	25 500 000	
929		Bedriftsrettet kompetanseoverføring		
	70	Tilskudd	14 000 000	
934		Internasjonaliseringstiltak		
	70	Eksportfremmende tiltak, <i>kan overføres</i>	12 000 000	
	73	Støtte ved kapitalvareeksport	43 600 000	
	74	Tilskudd til Nordisk Prosjektportfond	3 000 000	
937		Reiselivstiltak		
	71	Tilskudd til Svalbard Reiseliv AS	2 000 000	
938		Omstillingstiltak		
	71	Omstillingstilskudd til Sør-Varanger, <i>kan overføres</i>	15 000 000	
950		Forvaltning av statlig eierskap (jf. kap. 3950 og 5656)		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	11 500 000	
953		Kings Bay AS		
	70	Tilskudd	13 000 000	
2421		Nytt innovasjons- og internasjonaliseringselskap (jf. kap. 5325 og 5625)		
	50	Nyskaping, fond	223 050 000	
	51	Tapsfond, såkornkapitalfond	100 000 000	
	70	Administrasjon	192 800 000	
	71	Internasjonalisering og profilering	295 100 000	
	72	Forskning- og utviklingskontrakter	154 100 000	
	73	Tilskudd til kunnskapsformidling og kompetanseheving	6 700 000	
	74	Tilskudd til dekning av tap på eldre lån og garantier	1 500 000	
		Totale utgifter		<u>3 624 750 000</u>
		I n n t e k t e r :		
3900		Nærings- og handelsdepartementet (jf. kap. 900)		
	1	Salgsinntekter fra beredskapslagre	500 000	
	2	Ymse inntekter	150 000	
	3	Salgsinntekter	1 500 000	
	71	Tilbakeføring fra tapsfond	25 000 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
3901		Styret for det industrielle rettsvern (jf. kap. 901)		
	1	Patentavgifter	113 400 000	
	2	Varemerkeavgifter	47 400 000	
	3	Mønsteravgifter	2 100 000	
	4	Forskjellige avgifter	8 100 000	
	5	Inntekt av informasjonstjenester	7 400 000	
3902		Justervesenet (jf. kap. 902)		
	1	Justergebyrer	42 600 000	
	3	Kontroll- og godkjenningsgebyr	7 600 000	
	4	Oppdragsinntekter	100 000	
3903		Norsk Akkreditering (jf. kap. 903)		
	1	Gebyrinntekter og andre inntekter	15 200 000	
3904		Brønnøysundregistrene (jf. kap. 904)		
	1	Gebyrinntekter	370 700 000	
	2	Oppdragsinntekter og andre inntekter	13 800 000	
3905		Norges geologiske undersøkelse (jf. kap. 905)		
	1	Oppdragsinntekter	11 500 000	
	2	Tilskudd til samfinansieringsprosjekter	23 400 000	
3906		Bergvesenet med Bergmesteren for Svalbard (jf. kap. 906)		
	1	Produksjonsavgifter mv.	1 300 000	
3907		Sjøfartsdirektoratet (jf. kap. 907)		
	1	Gebyrer for skip og offshoreinstallasjoner i NOR	104 400 000	
	2	Maritime personellsertifikater	7 700 000	
	3	Diverse inntekter	100 000	
	4	Gebyrer for skip i NIS	46 500 000	
	5	Inntekter av velferdstiltak	3 200 000	
3908		Skipsregistrene (jf. kap. 908)		
	1	Gebyrer NOR	5 000 000	
	2	Gebyrer NIS	6 000 000	
3939		Støtte til skipsbygging (jf. kap. 939)		
	50	Tilbakeføring fra fond for støtte ved skipskontrakter	50 000 000	
	51	Tilbakeføring fra fond for støtte ved innenlandske kontrakter om fiskebåter	14 400 000	
3961		Selskaper under NHDs forvaltning (jf. kap. 2426 og 5609)		
	70	Garantiprovisjon, Statkraft SF	255 000 000	
	71	Garantiprovisjon, SIVA SF	5 820 000	
	72	Låneprovisjon, SIVA SF	3 680 000	
5325		Nytt innovasjons- og internasjonalsiseringsselskap (jf. kap. 2421 og 5625)		
	50	Tilbakeføring fra landsdekkende innovasjonsordning	5 000 000	
	70	Låne- og garantiprovisjoner	54 900 000	
5609		Renter fra selskaper under NHDs forvaltning (jf. kap. 2426 og 3961)		
	80	Renter, SIVA SF	57 950 000	
	81	Renter, Statkraft SF	77 600 000	
		Totale inntekter		1 389 000 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2004 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 900 post 1	kap. 3900postene 1 og 2
kap. 901 post 1	kap. 3901 postene 1 og 2
kap. 902 post 1	kap. 3902 postene 1 og 3
kap. 902 post 21	kap. 3902 post 4
kap. 903 post 1	kap. 3903 post 1
kap. 904 post 1	kap. 3904 post 2
kap. 905 post 21	kap. 3905 postene 1 og 2
kap. 907 post 1	kap. 3907 post 3
kap. 907 post 21	kap. 3907 post 5

III

*Utbetaling under forsikringsordninger
(trekkfullmakter)*

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2004 kan foreta utbetalinger til Statens varekrigsforsikring uten bevilgning i den utstrekning behovet for utbetalinger under forsikringsordningen overstiger innestående likvide midler tilknyttet ordningen. Det etableres en trekkfullmaktskonto for Statens varekrigsforsikring. Rammen for trekk på trekkfullmaktskontoen for Statens varekrigsforsikring skal ikke overstige 1 000 mill. kroner. Utbetalinger på trekkfullmakten posteres under kap. 940 Statens varekrigsforsikring, post 90 Utbetaling iflg. trekkfullmakt, Statens varekrigsforsikring.

IV

Tap på garantier

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2004 uten bevilgning kan utgiftsføre fastslåtte tap på garantier for lån til miljøverntiltak til NOAH AS

under kap. 945 NOAH AS post 70 Dekning av garantiansvar for miljøvernlån.

V

Fullmakt til overskridelse

Stortinget samtykker i at Kongen i 2004 kan overskride bevilgningen under kap. 950 Forvaltning av statlig eierskap, post 21 Spesielle driftsutgifter, til dekning av meglerhonorarer og utgifter til faglig bistand ved salg av statlige aksjeposter samt andre endringer som kan få betydning for eierstrukturen i selskapene.

VI

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2004 kan:

1. gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelsen	Samlet ramme
2421		Nytt innovasjons- og internasjonalsiseringselskap	
	50	Nyskaping, fond	1 mill. kroner
	72	Forskning og utviklingskontrakter	100 mill. kroner

2. gi Eksportfinans ASA tilsagn om statlig dekning av framtidig underskudd på avregningskontoen for eksisterende eksportkredittordning, den såkalte 108-ordningen. Fullmakten gjelder for samlede framtidige underskudd som oppstår som følge av tilsagn om lån fram til 31. desember 2004. Fullmakten har som forutsetning at:

- a) Eksportfinans ASA fram til 31. desember 2004 kan gi tilsagn om lån ved eksport av kapitalvarer og skip til de gunstigste rentevilkår og kredittider som OECD (Consensus-reglene) tillater.
- b) de enkelte innlån til Eksportfinans ASA under ordningen må godkjennes av Nærings- og handelsdepartementet. Nærings- og handelsdepartementet kan for øvrig utarbeide nærmere retningslinjer for ordningen.

VII

Fullmakt til å inngå forpliktelser utover gitt bevilgning

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2004 kan inngå forpliktelser for inntil 7,5 mill. kroner til utredninger o.l. utover gitt bevilgning under kap. 900 Nærings- og handelsdepartementet post 21 Spesielle driftsutgifter.

VIII

Garantifullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2004 kan gi nytt innovasjons- og internasjonalsiseringselskap fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier for inntil 365 mill. kroner for lån til realinvesteringer og driftskapital, hvorav 325 mill. kroner er øremerket til fiskerinæringen, men slik at total ramme for nytt og gammelt ansvar ikke overstiger 500 mill. kroner.

IX

Dekning av forsikringstilfelle

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2004 kan:

1. gi tilsagn til Institutt for energiteknikk og Statsbygg om dekning av forsikringsansvar for inntil 60 000 000 spesielle trekkrettigheter (SDR) overfor tredjeperson for instituttets og Statsbyggs ansvar etter lov av 12. mai 1972 nr. 28 om atomenergivirksomhet, kapittel III.
2. inngå avtaler om forsikringsansvar under beredskapsordningen for varekrigsforsikring innenfor en totalramme for nytt og gammelt ansvar på 1 000 mill. kroner.

X

Utlånsfullmakt

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2004 kan gi nytt innovasjons- og internasjonalseringsselskap fullmakt til å gi tilsagn om nye landsdekkende risikolån på inntil 100 mill. kroner.

Presidenten: Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet har varslet at de ønsker å stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes med 64 mot 34 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 14.11.46)

Videre var innstillet:

B.

**Rammeområde 10
(Fiskeri)**

På statsbudsjettet for 2004 bevilges under:

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
U t g i f t e r :				
1000		Fiskeridepartementet (jf. kap. 4000)		
	1	Driftsutgifter	73 317 000	
	70	Tilskudd diverse formål, <i>kan overføres</i>	500 000	
	71	Tilskudd til kystkultur, <i>kan overføres</i>	1 500 000	
1001		Deltakelse i internasjonale organisasjoner		
	70	Tilskudd, <i>kan overføres</i>	6 590 000	
1030		Fiskeridirektoratet (jf. kap. 4030)		
	1	Driftsutgifter	244 570 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	1 600 000	
1040		Fiskeristøtte og strukturtiltak (jf. kap. 4040)		
	70	Tilskudd til støtte til fiskeriene, <i>kan overføres</i>	50 000 000	
	71	Tilskudd til strukturtiltak for kapasitetstilpasning av fiskeflåten, <i>kan overføres</i>	70 000 000	
1050		Diverse fiskeriformål		
	71	Sosiale tiltak, <i>kan overføres</i>	500 000	
	74	Erstatninger, <i>kan overføres</i>	2 070 000	
	79	Informasjon ressursforvaltning, <i>kan overføres</i>	1 500 000	
2415		Statens nærings- og distriktsutviklingsfond, fiskeri- og andre regionalpolitiske tiltak		
	73	Rentestøtte stønadslån	165 000	
	75	Marint innovasjonsprogram, <i>kan overføres</i>	10 000 000	
		Totale utgifter		462 312 000
I n n t e k t e r :				
4000		Fiskeridepartementet (jf. kap. 1000)		
	1	Refusjoner	10 000	
4030		Fiskeridirektoratet (jf. kap. 1030)		
	1	Oppdragsinntekter	10 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
	2	Salg av registre, diverse tjenester	79 000	
	4	Fangstinntekter overvåkingsprogrammet	10 000	
	5	Gebyr kjøperregistrering	420 000	
	6	Tvangsmulkt oppdrettsvirksomhet	650 000	
	8	Gebyr havbruk	13 450 000	
	9	Gebyr Merkeregisteret	19 000 000	
	12	Gebyr ervervstillatelse	2 760 000	
	14	Refusjoner	10 000	
4040		Fiskeristøtte og strukturtiltak (jf. kap. 1040)		
	1	Strukturavgift for kapasitetstilpasning av fiskeflåten	35 000 000	
		Totale inntekter.....		71 399 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Fiskeridepartementet i 2004 kan overskride bevilgningen under kap. 1040 post 71 mot tilsvarende merinntekter under kap. 4040 post 1.

III

Fullmakt til overdragelse av distriktslaboratorier

Stortinget gir Fiskeridepartementet fullmakt til å overdra Fiskeridirektoratets distriktslaboratorier i Ålesund, Svolvær og Tromsø til nye eiere.

IV

Strukturavgift

Stortinget samtykker i at strukturavgiften på første-håndsomsetning av fisk i 2004 settes til 0,35 pst. av første-håndsverdi av landet fisk i 2004.

Presidenten: Også her har Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet varslet at de ønsker å stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes med 64 mot 34 stemmer. (Voteringsutskrift kl. 14.12.15)

Videre var innstillet:

C.

**Rammeområde 11
(Landbruk)**

På statsbudsjettet for 2004 bevilges under:

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
U t g i f t e r :				
1100		Landbruksdepartementet (jf. kap. 4100)		
	1	Driftsutgifter	111 531 000	
	45	Store utstyrskjøp og vedlikehold – ordinære forvaltningsorganer, kan overføres, kan nyttes under post 50	5 053 000	
	50	Store utstyrskjøp og vedlikehold – forvaltningsorganer med særskilte fullmakter	214 000	
	70	Tilskudd til driften av Staur gård	250 000	
1112		Forvaltningsstøtte, utviklingsoppgaver og kunnskapsutvikling m.m.		
	50	Forvaltningsstøtte og utviklingsoppgaver, Veterinærinstituttet ...	63 181 000	
	51	Forvaltningsstøtte, utvikling og kunnskapsformidling, Planteforsk	40 723 000	
	52	Støtte til fagsentrene, Planteforsk	13 521 000	
1115		Mattilsynet (jf. kap. 4115)		
	1	Driftsutgifter	1 031 698 000	
	70	Tilskudd til veterinær beredskap	66 650 000	
1138		Støtte til organisasjoner		
	70	Støtte til organisasjoner, kan overføres	13 600 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
1139		Genressurser, miljø- og ressursregistreringer		
	70	Tilskudd til genressurser, miljø- og ressursregistreringer, <i>kan overføres</i>	23 496 000	
1141		Kjøp av forvaltningsstøtte innen miljø- og næringstiltak i landbruket		
	50	Forvaltningsstøtte, næringsøkonomisk dokumentasjon og analyse	19 420 000	
	51	Forvaltningsstøtte, utvikling og kunnskapsformidling i skogbruket, Skogforsk	13 435 000	
1143		Statens landbruksforvaltning (jf. kap. 4143)		
	1	Driftsutgifter	144 748 000	
	70	Tilskudd til beredskap i kornsektoren, <i>kan overføres</i>	1 036 000	
	71	Tilskudd til små slakteri, <i>kan overføres</i>	4 100 000	
	72	Erstatninger, <i>overslagsbevilgning</i>	302 000	
	73	Tilskudd til erstatninger m.m. ved tiltak mot dyre- og plantesykdommer, <i>overslagsbevilgning</i>	39 848 000	
	74	Tilskudd til prosjekt innen planteforedling og oppformering, <i>kan overføres</i>	11 267 000	
	75	Tilskudd til matkorn, <i>overslagsbevilgning</i>	109 400 000	
1144		Ressursforvaltning og miljøtiltak i landbruket		
	77	Miljørettet prosjektarbeid m.m., <i>kan overføres</i>	10 313 000	
1145		Jordskifterettene (jf. kap. 4145)		
	1	Driftsutgifter	143 583 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	2 000 000	
1146		Norsk institutt for jord- og skogkartlegging (jf. kap. 4146)		
	1	Driftsutgifter	62 793 000	
1147		Reindriftsforvaltningen (jf. kap. 4147)		
	1	Driftsutgifter	35 741 000	
	45	Store utstyrskjøp og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	3 175 000	
	70	Tilskudd til fjellstuer	659 000	
	71	Omstillingstiltak i Indre Finnmark, <i>kan overføres</i>	8 222 000	
1148		Naturskade – erstatninger og sikring		
	70	Tilskudd til sikringstiltak m.m., <i>kan overføres</i>	8 089 000	
	71	Naturskade, erstatninger, <i>overslagsbevilgning</i>	66 000 000	
1149		Verdiskapings- og utviklingstiltak i landbruket		
	50	Tilskudd til Landbrukets Utviklingsfond (LUF)	294 000 000	
	51	Tilskudd til Utviklingsfondet for skogbruket	3 066 000	
	71	Tilskudd til verdiskapingstiltak i skogbruket, <i>kan overføres</i>	39 000 000	
1150		Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m. (jf. kap. 4150)		
	50	Fondsavsetninger	348 500 000	
	70	Markedsregulering, <i>kan overføres</i>	250 500 000	
	73	Pristilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	1 944 200 000	
	74	Direkte tilskudd, <i>kan overføres</i>	6 778 685 000	
	77	Utviklingstiltak, <i>kan overføres</i>	228 710 000	
	78	Velferdsordninger, <i>kan overføres</i>	1 633 354 000	
1151		Til gjennomføring av reindriftsavtalen		
	51	Tilskudd til Utviklings- og investeringsfondet	36 500 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
	72	Tilskudd til organisasjonsarbeid	5 600 000	
	75	Kostnadssenkende og direkte tilskudd, <i>kan overføres</i>	51 100 000	
	79	Velferdsordninger	1 800 000	
1161		Statskog SF – forvaltningsdrift		
	70	Tilskudd til forvaltningsdrift	16 922 000	
	73	Avviklingskostnader	224 000	
	75	Oppsyn i statsallmenninger	6 929 000	
		Totale utgifter		<u>13 693 138 000</u>
I n n t e k t e r :				
4100		Landbruksdepartementet (jf. kap. 1100)		
	1	Refusjon og gebyr	415 000	
4115		Mattilsynet (jf. kap. 1115)		
	1	Gebyr og analyseinntekter m.m.	654 206 000	
4143		Statens landbruksforvaltning (jf. kap. 1143)		
	1	Driftsinntekter m.m.	28 256 000	
4145		Jordskifterettene (jf. kap. 1145)		
	1	Saks- og gebyrinntekter	12 657 000	
	2	Sideutgifter	2 000 000	
4146		Norsk institutt for jord- og skogkartlegging (jf. kap. 1146)		
	2	Driftsinntekter	18 028 000	
4147		Reindriftsforvaltningen (jf. kap. 1147)		
	1	Refusjoner m.m.	29 000	
4150		Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m. (jf. kap. 1150)		
	80	Markedsordningen for korn	145 000 000	
		Totale inntekter		<u>860 591 000</u>

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Landbruksdepartementet i 2004 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1100 post 1	kap. 4100 post 1
kap. 1143 post 1	kap. 4143 post 1
kap. 1145 post 1	kap. 4145 post 1
kap. 1145 post 21	kap. 4145 post 2
kap. 1146 post 1	kap. 4146 post 2
kap. 1147 post 1	kap. 4147 post 1

2. overskride bevilgningen under kap. 1100 Landbruksdepartementet post 45 Store utstyrskjøp og vedlikehold med et beløp som svarer til merinntektene fra salg av eiendom. Ubrukte merinntekter fra salg av eiendom kan regnes med ved utregning av overførbart beløp under bevilgningen.

driftsforvaltningen post 1 Driftsutgifter med inntil kr 500 000 i sammenheng med forskuttering av utgifter til tvangsflytting av rein.

IV

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Landbruksdepartementet i 2004 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

III

Forskuttering av utgifter til tvangsflytting av rein

Stortinget samtykker i at Landbruksdepartementet i 2004 kan overskride bevilgningen under kap. 1147 Rein-

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1148		Naturskade, erstatninger og sikring	
	70	Tilskudd til sikringstiltak m.m.	2 mill. kroner
	71	Naturskade, erstatninger	50 mill. kroner

V

Bestillingsfullmakt

Stortinget samtykker i at Landbruksdepartementet i 2004 kan foreta bestillinger utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1115		Mattilsynet	
	1	Driftsutgifter	37 mill. kroner

VI

Salg av fast eiendom

Stortinget samtykker i at Landbruksdepartementet i 2004 kan selge innkjøpt og opprinnelig statseiendom for inntil 5 mill. kroner.

VII

Avgifter på matproduksjon (kap. 4115)

Stortinget samtykker i at Landbruksdepartementet i 2004 kan oppkreve følgende avgifter:

1. Avgift på norskprodusert kjøtt med en sats på kr 0,50 pr. kg.
2. Avgift på andre norskproduserte animalia med en sats på 1,96 pst.
3. Avgift på norskproduserte vegetabilier med en sats på 0,88 pst.
4. Avgift på fisk landet fra EØS-fartøy med en sats på kr 15,50 pr. mottatt tonn råstoff.
5. Avgift på fisk landet fra tredjelandsfartøy med en sats på kr 29,70 pr. mottatt tonn.
6. Avgift på fisk tatt om bord på norsk fabrikkfartøy eller omlastet til utenlandsk fartøy med en sats på kr 15,50 pr. mottatt tonn.
7. Avgift på produksjon av oppdrettsfisk med en sats på kr 15,90 pr. mottatt tonn fisk til slakting.
8. Avgift på innfrysing av fisk med en sats på kr 1,40 pr. mottatt tonn.
9. Avgift på fisk som skal benyttes til mel og olje med en sats på kr 2,10 pr. mottatt tonn.
10. Avgift på importerte råvarer med en sats på 1,43 pst.
11. Avgift på importerte ferdigvarer og halvfabrikata med en sats på 0,88 pst.

Presidenten: Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet har varslet at de ønsker å stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes med 64 mot 34 stemmer. (Voteringsutskrift kl. 14.12.46)

Presidenten: Da gjenstår det å votere over rammeuavhengige vedtak.

Komiteen hadde innstillet:

D.

Rammeuavhengige vedtak

I

Stortinget ber Regjeringen legge fram en egen sak om betingelsene for støtte fra såkornfondene der statens andel økes til 70 pst.

Presidenten: Dette romertallet står Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og Senterpartiet bak.

V o t e r i n g s t a v l e n e viste at det var avgitt 58 stemmer mot og 39 stemmer for komiteens innstilling. (Voteringsutskrift kl. 14.13.20)

Kari Lise Holmberg (H) (fra salen): Jeg stemte feil. Jeg skulle ha stemt mot.

Presidenten: Da skal stemmetallene være 59 for og 38 for innstillingen.

Harald T. Nesvik (FrP) (fra salen): Flere av oss stemte feil.

Øystein Hedstrøm (FrP) (fra salen): President! Hele Fremskrittspartiets gruppe skulle stemt for.

Presidenten: Da tar vi voteringen om igjen.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble med 53 mot 45 stemmer ikke bifalt. (Voteringsutskrift kl. 14.14.55)

Videre var innstillet:

II

Stortinget ber Regjeringa vurdere forholdet mellom bruk av sikringstiltak og erstatningar generelt og samtidig vurdere korleis ein best kan førebygge skadar og ulukker og andre samfunnsproblem på bakgrunn av klimaendringar meir spesielt.

Presidenten: Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet står bak dette romertall.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes med 59 mot 39 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 14.15.26)

Votering i sak nr. 2

Presidenten: Under debatten har Øystein Hedstrøm satt fram et forslag på vegne av Fremskrittspartiet.

Komiteen hadde innstillet:

I

I statsbudsjettet for 2003 vert det gjort følgjande endringar:

Kap.	Post	Formål	Kroner
U t g i f t e r :			
900		Nærings- og handelsdepartementet (jf. kap. 3900)	
	70	Tilskott til internasjonale organisasjonar, blir redusert med ..... frå kr 16 900 000 til kr 14 900 000	2 000 000
901		Styret for det industrielle rettsvern (jf. kap. 3901)	
	1	Driftsutgifter blir auka med ..... frå kr 177 100 000 til kr 184 350 000	7 250 000
922		Norsk Romsenter (jf. kap. 3922)	
	70	Tilskot, <i>kan overførast</i> , blir redusert med ..... frå kr 252 300 000 til kr 249 500 000	2 800 000
924		Internasjonalt samarbeid og utviklingsprogram	
	71	EU sitt rammeprogram for forskning og teknologi, <i>kan overførast</i> , blir auka med . frå kr 247 000 000 til kr 257 400 000	10 400 000
935		Internasjonale investeringstiltak	
	92	Innskot i Den europeiske bank for gjenoppbygging og utvikling (EBRD), blir auka med ..... frå kr 27 350 000 til kr 27 820 000	470 000
940	(nytt)	Verdal kommune	
	70	Tilskot til avskrivning av lån, blir løyvd med	4 970 000
950		Forvaltning av statleg eigarskap (jf. 3950 og 5656)	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overførast</i> , blir auka med ..... frå kr 11 000 000 til kr 26 000 000	15 000 000
	95	Aksjekapital Agentum AS, blir redusert med ..... frå 2 450 000 000 til 1 225 000 000	1 225 000 000
	96 (ny)	Aksjar i Venturefondet AS, blir løyvd med	113 100 000
957	(nytt)	Grødegaard AS	
	90	Avskrivning av aksjekapital, blir løyvd med	24 000 000
2420		Statens nærings- og distriktsutviklingsfond (jf. 5320 og 5620)	
	55	Landsdekkande innovasjonsordning, fond, blir auka med ..... frå kr 228 000 000 til kr 296 750 000	68 750 000
	70	Administrasjon, blir auka med ..... frå 170 500 000 til 180 500 000	10 000 000
	76 (ny)	Tilskot til dekking av tap på lågrisikolån, blir løyvd med	27 000 000
	91	Lån til risikolåneordninga, <i>overslagsløyving</i> , blir redusert med ..... frå kr 5 000 000 000 til kr 4 000 000 000	1 000 000 000
2426		SIVA SF (jf. kap. 3961 og 5609)	
	90	Lån, <i>overslagsløyving</i> , blir auka med ..... frå kr 100 000 000 til kr 185 000 000	85 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
I n n t e k t e r :			
3901		Styret for det industrielle rettsvern (jf. kap. 901)	
	6 (ny)	Ymse inntekter, blir løyvdt med	10 000 000
3904		Brønnøysundregistra (jf. kap. 904)	
	1	Gebyrinntekter, blir auka med	22 000 000
		frå kr 413 000 000 til kr 435 000 000	
3907		Sjøfartsdirektoratet (jf. kap. 907)	
	1	Gebyr for skip og offshoreinstallasjonar i NOR, blir redusert med	5 000 000
		frå kr 101 500 000 til kr 96 500 000	
	4	Gebyr for skip i NIS, blir redusert med	5 000 000
		frå kr 44 800 000 til kr 39 800 000	
3950		Forvaltning av statleg eigarskap (jf. kap. 950)	
	80 (ny)	Sal av aksjar i SND Invest AS, blir løyvdt med	367 800 000
	90	Sal av aksjar, blir auka med	8 740 600 000
		frå kr 10 000 000 til kr 8 750 600 000	
5320		Statens nærings- og distriktsutviklingsfond, (jf. kap. 2420)	
	91	Avdrag på uteståande fordringar, risikolåneordninga, blir redusert med	885 000 000
		frå kr 5 000 000 000 til kr 4 115 000 000	
5326		SIVA SF	
	95	Innskotskapital Argentum AS, blir redusert med	1 225 000 000
		frå 1 225 000 000 til 0	
5609		Renter og provisjonar frå selskap under NHD si forvaltning (jf. kap. 2426 og 3961)	
	80	Renter, SIVA SF, blir redusert med	10 500 000
		frå kr 53 900 000 til kr 43 400 000	
	83 (ny)	Renter, BaneTele AS, blir løyvdt med	4 650 000
5620		Renter og utbytte frå Statens nærings- og distriktsutviklingsfond(jf. kap. 2420)	
	81	Renter, risikolåneordninga, blir redusert med	21 000 000
		frå kr 150 000 000 til kr 129 000 000	
	86	Renter, lågrisikolåneordninga, blir redusert med	68 000 000
		frå kr 700 000 000 til kr 632 000 000	

II

Meirinntektsfullmakt

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2003 kan:

overskride løyvinga under	mot tilsvarende meirinntekt under
kap. 900 post 1	kap. 3900 post 1
kap. 900 post 21	kap. 3900 post 2
kap. 914 post 22	nytt kap. 3914 post 1

III

Garantifullmakt

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2003 kan gje Statens nærings- og distriktsutviklingsfond fullmakt til å gje tilsegner om nye garantiar for inntil 115 mill. kroner, av dette 75 mill. kroner til driftskreditt i fiskeindustrien, men slik at totalramma for nytt og gammalt ansvar ikkje overstig 175 mill. kroner.

IV

Overførbar løyving

Stortinget samtykker i at løyvinga under kap. 2420 Statens nærings- og distriktsutviklingsfond post 96 Lån til distriktsretta ordning, vert gjort overførbar ved tilføyning av stikkordet «kan overførast».

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Presidenten: Presidenten går så til V, som angår kapittel 950.

Saksordføreren har rettet en feil i innstillingen. Riktig navn på kapitlet skal være: «Forvaltning av statlig eierskap», og ny post 91 skal hete: «Tilførsel egenkapital, Statkraft SF». Denne feilen gjentar seg både i premisse-ne, mindretallsforslag og under innstillingens vedtak V.

Til dette romertall foreligger det følgende forslag fra Fremskrittspartiet:

«I statsbudsjettet for 2003 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
950	91 (ny)	Tilførsel egenkapital Statkraft SF, bevilges med	10 000 000 000»

Forslaget tas opp til votering:

V o t e r i n g s t a v l e n e viste at det var avgitt 58 stemmer for forslaget og 40 stemmer mot.
(Voteringsutskrift kl. 14.16.40)

Britt Hildeng (A) (fra salen): Jeg stemte feil.

Presidenten: Presidenten vil bare gjøre oppmerksom på at dette er forslaget fra Fremskrittspartiet. Det dreier seg om 10 milliarder kr. Etterpå kommer vi til komiteens

innstilling, som dreier seg om 4 milliarder kr, en forskjell på 6 milliarder kr, som er ganske mye penger. Vi tar da voteringen på nytt.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 84 mot 14 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 14.17.30)

Videre var innstillet:

V

I statsbudsjettet for 2003 vert det gjort følgjande endring:

Kap.	Post	Formål	Kroner
950	91 (ny)	Tilførsel egenkapital Statkraft SF, vert løyvd med	4 000 000 000

Presidenten: Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet står bak dette romertall. Presidenten har forstått det slik at Fremskrittspartiet nå støtter dette subisiært.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling – med den foretatte rettelse – bifaltes med 59 mot 39 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 14.18.03)

Videre var innstillet:

sin struktur og kva som må gjerast for å sikre offentleg eigarskap og investeringar i ny fornybar energiproduksjon.

Presidenten: Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet står bak dette romertall.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble med 53 mot 45 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 14.18.28)

VI

Stortinget ber Regjeringa leggja til rette for at også andre offentlege eigarar kan kjøpa når norske kraftressursar vert til sals. Regjeringa må også greie ut Statkraft

Votering i sak nr. 3

Komiteen hadde innstillet:

I

I statsbudsjettet for 2003 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
U t g i f t e r :			
1107		Statens dyrehelsetilsyn	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med	5 000 000
		fra kr 229 213 000 til kr 234 213 000	
	70	Tilskudd til veterinær beredskap, nedsettes med	3 000 000
		fra kr 47 500 000 til kr 44 500 000	
	73	Tilskudd til tiltak mot dyresykdommer, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med ...	8 000 000
		fra kr 14 718 000 til kr 22 718 000	
1115		Etablering av nytt mattilsyn	
	1	Driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , nedsettes med	6 000 000
		fra kr 78 603 000 til kr 72 603 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
1140		Miljø- og næringstiltak i jordbruket	
	77	Miljørettet prosjektarbeid m.m., <i>kan overføres</i> , forhøyes med ..... fra kr 30 881 000 til kr 31 881 000	1 000 000
1142		Miljø- og næringstiltak i skogbruket	
	96 (ny)	Kjøp av aksjer, bevilges med	140 000
1146		Norsk institutt for jord- og skogkartlegging	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med ..... fra kr 64 609 000 til kr 64 539 000	70 000
	96 (ny)	Kjøp av aksjer, bevilges med	70 000
1148		Naturskade – erstatninger og sikring	
	70	Tilskudd til sikringstiltak m.m., <i>kan overføres</i> , nedsettes med ..... fra kr 20 356 000 til kr 12 356 000	8 000 000
	71	Naturskade, erstatninger, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med ..... fra kr 70 000 000 til kr 98 000 000	28 000 000
1150		Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m.	
	73	Pristilskudd, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med ..... fra kr 2 188 066 000 til kr 2 224 566 000	36 500 000
I n n t e k t e r :			
4100		Landbruksdepartementet	
	40	Salg av eiendom, nedsettes med ..... fra kr 20 000 000 til kr 2 500 000	17 500 000
4142 (nytt)		Miljø- og næringstiltak i skogbruket	
	50 (ny)	Tilbakeføring fra Skogforsk, bevilges med	140 000
4145		Jordskifterettene	
	1	Saks- og gebyrinntekter, nedsettes med ..... fra kr 13 182 000 til kr 8 682 000	4 500 000
4150		Til gjennomføring av jordbruksavtalen	
	80	Markedsordningen for korn, forhøyes med ..... fra kr 122 000 000 til kr 172 000 000	50 000 000
5545		Miljøavgifter i landbruket	
	71	Miljøavgift, plantevernmidler, forhøyes med ..... fra kr 40 000 000 til kr 60 000 000	20 000 000
5652		Innskuddskapital i Statskog SF	
	80	Utbytte, forhøyes med ..... fra kr 8 500 000 til kr 13 000 000	4 500 000

II

Stortinget samtykker i at mellomværende med Finansdepartementet for Statens landbruksforvaltning korrigeres mot konto for forskyvninger i balansen i statsregnskapet i samsvar med redegjørelsen i St.prp. nr. 19 (2003-2004).

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

V o t e r i n g i s a k n r. 4

Komiteen hadde innstillet:

Stortinget samtykker i godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 66/2003 om innlemming i EØS-avta-

len av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 999/2001 om regler for å forebygge, bekjempe og utrydde visse overførbare spongiforme encefalopatii, med endringer.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

V o t e r i n g i s a k n r. 5

Presidenten: Det voteres over forslag fra stortingsrepresentant Øystein Hedstrøm på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 13. november 2003.

Forslaget er under debatten omgjort til et oversendelsesforslag og lyder da i endret form:

«Det henstilles til Regjeringen å gjennomføre en uavhengig undersøkelse av bopliktens faktiske betydning for bosettingen, annen aktivitet og utvikling i distriktene.»

Presidenten foreslår at forslaget oversendes Regjeringen uten realitetsvotering. – Det anses vedtatt.

S a k n r . 6

Referat

Presidenten: Det foreligger ikke noe referat.

Møtet hevet kl. 14.20.
